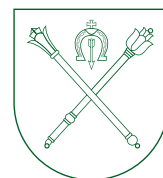

WV

WIEŚCI AKADEMICKIE

CZASOPISMO
UNIwersYTETU
PRZYRODNICZEGO
W POZNANIU

GRUDZIEŃ 2020 (260)
ISSN 1429-3064

3

2021

TEMAT NUMERU

Nowe otwarcie

Z życia Uczelni	4
Wywiad numeru	12
Nauka i badania	22
Głosem eksperta	48
Z kart historii	52
Młody uniwersytet	58
Osiągnięcia	60
Wieści sportowe	62
Nowości wydawnicze	64

**Świat się zmienia
i to w zawrotnym tempie.
Coś, co dziś jest
w głównym nurcie,
jutro stanie się przestarzałe.**

Czas na nowe

**Nowe władze rektorskie
i dziekańskie, nowe
„Więści Akademickie”.
Nowe otwarcie na...?
No właśnie, na co?
Czy w ogóle potrzebujemy
nowego otwarcia?**

Świat się zmienia i to w zawrotnym tempie. Coś, co dziś jest w głównym nurcie, jutro stanie się przestarzałe. Tempo zmian wpływa nie tylko na nas jako ludzi, ale także na organizacje, firmy i oczywiście uniwersytety. Dlatego musimy się zmieniać, dostosowywać do zmieniającej się rzeczywistości i otwierać się na nowe.

O zmianach właśnie, ale i o tym, co zmieniać się nie będzie, o planach i zamierzeniach na najbliższą kadencję będą mogli Państwo przeczytać w wywiadach z władzami rektorskimi. „Moje zasady to transparentność i demokratyczne mechanizmy” – mówi rektor naszej Uczelni, prof. dr hab. Krzysztof Szoszkievicz. To ważna deklaracja pokazująca sposób, w jaki zarządzany będzie Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu przez najbliższe cztery lata.

W „Więściach Akademickich” piszemy również o ważnych wydarzeniach z życia Uczelni, o dokonaniach naukowych, sukcesach sportowych i nowościach wydawniczych. W tym pędzie zmian nie chcemy jednak zapominać o naszych korzeniach i o tym, co nas ukształtowało. Dlatego na kartach uczelnianego czasopisma nie zabraknie historii i prezentować będziemy osoby, które przez ponad sto lat współtworzyły nasz Uniwersytet.

Ale przede wszystkim chcemy pisać o ludziach, przybliżyć sylwetki naszych naukowców i pracowników, pokazywać, czym się zajmują, co ich pasjonuje i motywuje do pracy. Prezentować ich osiągnięcia, a jest ich wiele, o czym będą mogli się Państwo przekonać już na kolejnych stronach. Oddajemy też głos studentom. W tym numerze rozmawiamy z Andrzejem Zabłockim, nowym przewodniczącym Konwentu Samorządu Studenckiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który stara się rozprawić z mitami krążącymi wokół tej ważnej organizacji studenckiej. A wszystko to po to, by wzajemnie się poznawać i tworzyć przyjazną przestrzeń do rozwoju naszej wspólnoty akademickiej.

Otwieramy się na przyszłość, nie zapominając o przeszłości.

Iwona Cieślík
Redaktor naczelna

Co w numerze?

s. 4

Z ŻYCIA UCZELNI

„Inauguracja roku akademickiego ma swoją historyczną wartość i znaczenie” – tymi słowami Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz podkreślił rangę uroczystości rozpoczynającej rok akademicki 2020/2021.

s. 12

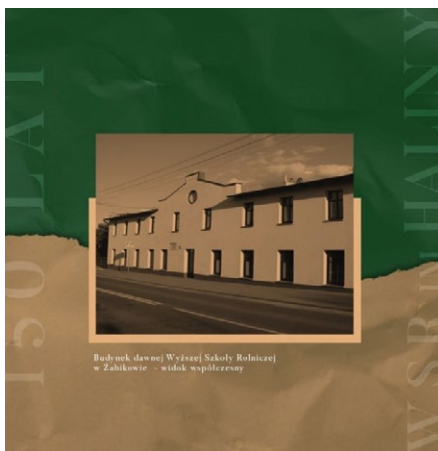
WYWIAD NUMERU

REKTORSKIE WYWIADY. O planach na najbliższą kadencję rozmawiamy z nowymi władzami rektorskimi Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

s. 52

Z KART HISTORII

Dzień Patrona Uczelni Augusta hr. Cieszkowskiego i jubileusz 150-lecia powstania Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny w Żabikowie

Dzień Patrona Uczelni zapisany w podstawowym akcie prawnym – Statucie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, związany jest z 21 listopada 1870 r., czyli datą powstania Szkoły Rolniczej. Przedsięwzięcie to powiodło się dzięki staraniom Augusta hr. Cieszkowskiego.

s. 22

NAUKA I BADANIA

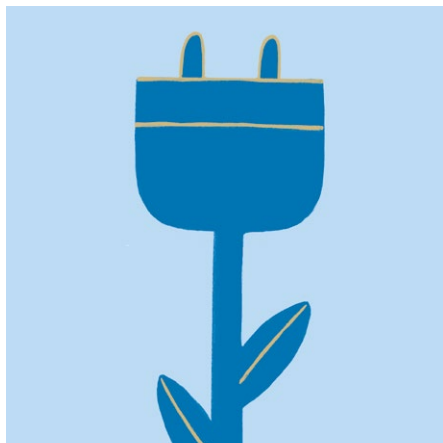

ZDALNA KONFERENCJA „UNIwersYTET W CZASACH PANDEMII: NAUKA, DYDAKTYKA, ADMINISTRACJA”

O pierwszej zdalnej konferencji „Uniwersytet w czasach pandemii: nauka, dydaktyka, administracja” zorganizowanej 24 września 2020 r. na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu oraz o szansach i problemach w obecnej rzeczywistości rozmawiamy z przewodniczącą komitetu organizacyjnego konferencji, prof. UPP dr hab. inż. Joanną Zeyland.

s. 48

GŁOSEM EKSPERTA

Czy polskie rolnictwo może zastąpić planowane elektrownie atomowe? Trudno znaleźć obecnie inny sektor gospodarki, w którym polskie technologie tak bardzo dominowałyby pod względem nowoczesności i efektywności pracy nad rozwiązaniami zagranicznymi, jak właśnie w branży biogazu.

s. 62

WIEŚCI SPORTOWE

ZŁOTO DLA UNIwersYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU W AKADEMICKICH MISTRZOSTWACH POLSKI W KOLARSTWIE GÓRSKIM

O ciężkiej pracy, która jest gwarancją sukcesu, opowiada trenerka sekcji kolarzy górskich, Karolina Dopierała z Centrum Kultury Fizycznej UPP.

**TERAPIA Z LORNETKĄ
I ATLASEM PTAKÓW**

Depresja, spektrum autyzmu, problemy z pamięcią, stres – o problemach tych słyszymy nie tylko w szkole. Czy obserwacje ptaków mają z tym jakiś związek? Czy ptaki mogą odgrywać rolę terapeutyczną? Na te i inne pytania odpowiedź znaleźć można w opublikowanej niedawno książce pt. *Ornitologia terapeutyczna*, o której rozmawiamy z jej autorami – prof. Piotrem Tryjanowskim z Katedry Zoologii UPP oraz dr. n. med. Sławomirem Murawcem, lekarzem psychiatrą i psychoterapeutą.

WIEŚCI AKADEMICKIE – KWARTALNIK

WYDAWCA: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

REDAKTOR NACZELNA: Iwona Cieślik

KOREKTA: Paulina Kaczmarek,
Wydawnictwo Uniwersytetu
Przyrodniczego w Poznaniu

ADRES REDAKCJI: ul. Wojska Polskiego 28,
60-637 Poznań, tel. 61 846 6759
wiesci@up.poznan.pl

WERSJA ELEKTRONICZNA:
www.up.poznan.pl

SKŁAD I ŁAMANIE: dobosz.studio
DRUK: Zakład Graficzny Uniwersytetu
Przyrodniczego w Poznaniu

RADA PROGRAMOWA: Piotr Goliński
(przewodniczący), Grażyna Adamczyk,
Bogdan Chojnicki, Elżbieta Goryńska-
Goldmann, Anna Gramza-Michałowska,
Piotr Tryjanowski, Anna Wierzbicka,
Joanna Zeyland, Anna Zielinska-Krybus

4 Z ŻYCIA UCZELNI

4 Wydarzenia

8 Nowe nazwy wydziałów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i władze dziekańskie kadencji 2020–2024

12 WYWIAD NUMERU

12 Moje zasady to transparentność i demokratyczne mechanizmy. Rozmowa z Rektorem Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prof. dr. hab. Krzysztofem Szoszkiewiczem

15 Plany inwestycyjne w bieżącej kadencji są rekordowe. Rozmowa z Prorektorem ds. kadr i rozwoju uczelni UPP prof. dr. hab. Romanem Gornowiczem

17 Aktywny udział w aplikowaniu o środki na projekty badawczo-rozwojowe uznaję za jeden z priorytetów na najbliższą kadencję. Rozmowa z Prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej UPP prof. dr. hab. Piotrem Golińskim

20 Moją kluczową zasadą jest ułatwianie i wspieranie wszelkich inicjatyw ludzi aktywnych. Rozmowa z prof. dr. hab. Piotrem Ślósarzem, Prorektorem ds. studiów UPP

22 NAUKA I BADANIA

22 Zdalna konferencja „Uniwersytet w czasach pandemii: nauka, dydaktyka, administracja”

30 Młodzi badacze wyróżnieni nagrodą JM Rektora UPP

36 Naukowcy UPP laureatami w konkursie „MINIATURA 4”

40 Konkurs NCBR w programie LIDER

46 Patent naukowca Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej

47 IV edycja programu „doktorat wdrożeniowy”

48 GŁOSEM EKSPERTA

48 Czy polskie rolnictwo może zastąpić planowane elektrownie atomowe?

52 Z KART HISTORII

52 Dzień Patrona Uczelni Augusta hr. Cieszkowskiego i jubileusz 150-lecia powstania Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny w Żabikowie

57 Silni ideałami poprzedników

58 MŁODY UNIWERSYTET

58 Wywiad z Andrzejem Zabłockim przewodniczącym Konwentu Samorządu Studenckiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

61 OSIĄGNIĘCIA**62 WIEŚCI SPORTOWE****64 NOWOŚCI WYDAWNICZE**

— Z życia — UCZELNI

INWESTYCJA O WARTOŚCI PONAD 38 MLN ZŁ DLA WYDZIAŁU MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ I NAUK O ZWIERZĘTACH UPP

Wniosek Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach pt. „Centrum kliniczne B+R medycyny i hodowli zwierząt oraz ochrony klimatu”, złożony w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 23/RPWP.01.01.00-IZ.00-30-001/19, został zakwalifikowany do finansowania. Planowana inwestycja obejmuje budowę kompleksu laboratoriów oraz wyposażenie ich w najnowocześniejszą aparaturę badawczą i diagnostyczną, na łączną kwotę ponad 38 mln zł. Projekt ma kluczowe znaczenie dla rozwoju i integracji dyscyplin naukowych prowadzonych na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach: nauki biologiczne, weterynaria oraz zootechnika i rybactwo. Przyczyni się także do integracji obiektów wydziału przy ul. Wołyńskiej i Szydlowskiej w nowoczesny kompleks naukowo-dydaktyczny. Inwestycja ta stwarza zupełnie nowe możliwości w uprawianych dyscyplinach naukowych, otwierając drogę do pozyskiwania dużych, wartościowych, interdyscyplinarnych projektów badawczych. Pokazuje też możliwości i konieczność współpracy z władzami i samorządem terytorialnym oraz potrzebę wpisania projektów naukowych w priorytety rozwojowe kraju i regionu.

PRZEKAZANIE INSYGNIÓW REKTORSKICH

Uroczystość przekazania insygniów rektorskich nowym władzom Uczelni odbyła się 31 sierpnia 2020 r. w Biocentrum UPP, w obecności członków ustępującego i nowego Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Rady Uczelni. W ten symboliczny sposób Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Jan Pikul powierzył atrybuty najwyższej władzy na Uczelni swojemu następcy prof.

dr. hab. Krzysztofowi Szoszkiewiczowi, rektorowi w kadencji 2020–2024. Ustępujący rektor podsumował minione cztery lata, dziękując wszystkim, z którymi miał okazję współpracować. Obierając władzę prof. Krzysztof Szoszkiewicz zapewnił, że wybór przyjmuje z wielką powagą i odpowiedzialnością. Podczas uroczystości rektor elekt wręczył nominacje prorektorskie, dziekańskie i prodziekańskie na nową kadencję.

POSIEDZENIE RADY UCZELNI Z NOWYMI WŁADZAMI UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU

Posiedzenie Rady Uczelni z udziałem nowych władz Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu odbyło się 21 września 2020 r. Poprowadził je przewodniczący Tomasz Markiewicz, a w obradach uczestniczyły władze rektorskie, członkowie Rady Uczelni oraz kanclerz i kwesor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Spotkanie miało charakter roboczy i dotyczyło przede wszystkim bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem Uczelni oraz zasad współpracy Rady z nowymi władzami.

I POSIEDZENIE SENATU UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU

Pierwsze posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w kadencji 2020–2024 zorganizowano 23 września 2020 r. Ze względu na obowiązujący stan epidemii i konieczność zachowania zasad bezpieczeństwa odbyło się ono w sali Biocentrum UPP. Zainauguował je Rektor UPP prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz. Witając wszystkich zgromadzonych i gratulując nowym senatorom wyboru, podkreślił, że powierzona im rola jest wyrazem zaufania reprezentowanej społeczności akademickiej.

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w kadencji 2020–2024

REKTOR: prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz

Przedstawiciele profesorów i profesorów Uczelni:

- **DYSCYPLINA ROLNICTWO I OGRODNICTWO:**
prof. dr hab. Daniel Lipiński
prof. dr hab. Hubert Waligóra
prof. UPP dr hab. Wojciech Antkowiak
- **DYSCYPLINA NAUKI LEŚNE:**
prof. dr hab. Piotr Łakomy
prof. dr hab. Krzysztof Adamowicz
prof. UPP dr hab. Cezary Beker
- **DYSCYPLINA WETERYNARIA:**
prof. dr hab. Marek Światoński
- **DYSCYPLINA ZOOTECHNIKA I RYBACTWO:**
prof. dr hab. Damian Józefiak
prof. dr hab. Piotr Ślósarz
prof. UPP dr hab. Jan Mazurkiewicz
- **DYSCYPLINA NAUKI BIOLOGICZNE:**
prof. dr hab. Joanna Śliwowska
- **DYSCYPLINA TECHNOLOGIA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA:**
prof. dr hab. Jacek Nowak
prof. UPP dr hab. Wojciech Białas
prof. UPP dr hab. Joanna Suliburska
- **DYSCYPLINA INŻYNIERIA ŚRODOWISKA, GÓRNICTWO I ENERGETYKA:**
prof. dr hab. Agnieszka Ławniczak-Malińska
prof. UPP dr hab. Tomasz Kałuża
- **DYSCYPLINA INŻYNIERIA MECHANICZNA:**
prof. dr hab. Jacek Dach
- **DYSCYPLINA EKONOMIA I FINANSE:**
prof. UPP dr hab. Rafał Baum
prof. UPP dr hab. Wawrzyniec Czubak
prof. UPP dr hab. Karolina Pawlak

Przedstawiciele nauczycieli akademickich niebędących profesorami i profesorami Uczelni:

- **DYSCYPLINA ROLNICTWO I OGRODNICTWO:**
dr inż. Łukasz Sobiech
- **DYSCYPLINA NAUKI LEŚNE:**
dr inż. Łukasz Matwiej
- **DYSCYPLINA WETERYNARIA I DYSCYPLINA NAUKI BIOLOGICZNE:**
dr n. wet. Sebastian Smulski
- **DYSCYPLINA ZOOTECHNIKA I RYBACTWO:**
dr inż. Mariusz Maćkowski
- **DYSCYPLINA TECHNOLOGIA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA:**
dr inż. Tomasz Szablewski
- **DYSCYPLINA INŻYNIERIA ŚRODOWISKA, GÓRNICTWO I ENERGETYKA:**
dr hab. Natalia Walczak
- **DYSCYPLINA INŻYNIERIA MECHANICZNA:**
dr hab. Gniewko Niedbała
- **DYSCYPLINA EKONOMIA I FINANSE:**
dr Agnieszka Kozera

Przedstawiciel nauczycieli akademickich reprezentujący dyscypliny niewiodące i pracowników dydaktycznych:

dr hab. Elżbieta Mikołajczak

Przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi:

mgr Cezary Kozera
mgr Karolina Szybowski

Przedstawiciel doktorantów:

mgr inż. Marlena Wojnowska

Przedstawiciele studentów:

Klaudia Karczewska
Monika Żórawska
Agata Walczak
Marta Guźniczak
Agata Kubiak
Kamil Wesołowski
Michał Śliwowski

**UNIwersytet Przyrodniczy
w Poznaniu zainaugurował
kolejny rok akademicki**

„Inauguracja roku akademickiego ma swoją historyczną wartość i znaczenie” – tymi słowami Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz podkreślił rangę uroczystości rozpoczynającej rok akademicki 2020/2021. Ze względu na sytuację epidemiczną liczbę członków wspólnoty akademickiej osobiście obecnych na ceremonii ograniczono do minimum. W tej grupie byli tylko prorektorzy, dziekani i członkowie senatu, natomiast pozostałe osoby mogły uczestniczyć w uroczystości za pośrednictwem transmisji online.

Inauguracji tradycyjnie towarzyszyła immatrykulacja studentów pierwszego roku reprezentujących wszystkie wydziały Uczelni, oczywiście z zachowaniem reżimu sanitarnego. Na zakończenie wykład inauguracyjny pt. „Czy polskie rolnictwo może zastąpić planowane elektrownie atomowe?” wygłosił prof. dr hab. Jacek Dach, kierownik Pracowni Ekotechnologii w Katedrze Inżynierii Biosystemów Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

**UNIwersytet Przyrodniczy
w Poznaniu sygnatariuszem listu
intencyjnego na rzecz sektora
biogazu i biometanu w Polsce**

13 października 2020 r. Minister Klimatu i Środowiska oraz przedstawiciele branży biogazowej, transportowej, sektora przesyłu i świata nauki podpisali „List intencyjny o ustanowieniu partnerstwa na rzecz rozwoju sektora biogazu i biometanu oraz zawarcia porozumienia sektorowego”. Celem tej inicjatywy jest podjęcie wspólnych działań, służących rozwojowi rynku biogazu i biometanu w Polsce. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu jako naukowy lider w krajowej branży biogazu i biometanu był jednym z sygnatariuszy tego porozumienia. W imieniu Uczelni podpis złożył prodziekan ds. nauki Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej, prof. UPP dr hab. Wojciech Czeakała (Katedra Inżynierii Biosystemów). Udział Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w tym wydarzeniu to kolejny efekt pracy naukowej i wdrożeniowej zespołu profesora

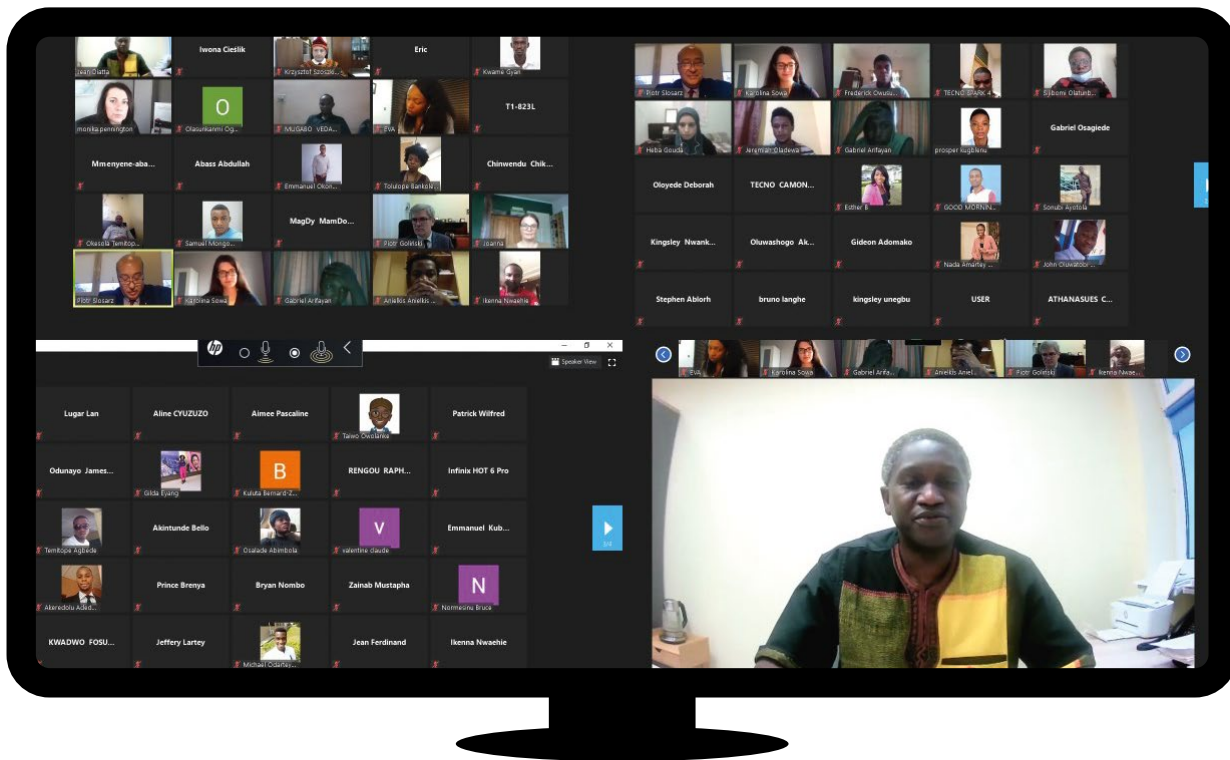
Jacka Dacha z Katedry Inżynierii Biosystemów, promujący rolę naszej Uczelni w wielkiej transformacji energetycznej Polski planowanej do 2050 r.

Swoje podpisy na tym ważnym dokumencie złożyli również przedstawiciele największych firm i instytucji finansowych w kraju, takich jak: Orlen, PGNiG, PSG czy Polski Fundusz Rozwoju.

**O BADANIACH, INNOWACJACH
I WYZWANIACH W BRANŻY ROLNICZEJ**

Rok temu na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu gościliśmy rektorów i naukowców największych uczelni rolniczych Chin oraz krajów należących do Silkroad Agricultural Education and Research Innovation Alliance (SAERIA). W dniach 23–24 października 2020 r. odbyła się kolejna, piąta już edycja tego wydarzenia, które ma na celu zacieśnienie współpracy naukowej i dydaktycznej na rzecz postępu i innowacji w branży rolniczej. Podczas dwudniowego, odbywającego się tym razem w formie zdalnej spotkania omawiano dotychczasowe osiągnięcia we wspólnych badaniach naukowych. Poruszane były również problemy wymiany pracowników i studentów wynikające z zaistniałej sytuacji epidemiologicznej. Swój referat o obecnych wyzwaniach w edukacji i badaniach dotyczących rolnictwa w Polsce zaprezentował Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz. W spotkaniu wziął udział również prof. dr hab. Piotr Goliński, Prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej UPP.

| SPOTKANIE POWITALNE DLA STUDENTÓW Z AFRYKI

W tym roku akademickim naukę na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu podjęło ponad 200 studentów z Afryki. W dniu 19 listopada, z inicjatywy pełnomocnika rektora do spraw studentów z Afryki prof. dr. hab. Jeana Diatta, odbyło się spotkanie online, na którym władze Uczelni oficjalnie ich powitały.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu jest coraz częściej wybierany przez studentów zagranicznych. Obecnie w murach UPP studiuje ponad 320 cudzoziemców z ok. 30 krajów. W tym roku najliczniej reprezentowana jest grupa studentów z Afryki. Studia na UPP wybrała młodzież m.in. z Algierii, Kamerunu, Egiptu, Etiopii, Ghany, Maroka, Nigerii, Rwandy, Sierra Leone, Tunezji i Zimbabwe. Wśród studentów zagranicznych są również mieszkańcy Azerbejdżanu, Bangladeszu, Chin, Indii, Indonezji, Iraku, Kosowa, Pakistanu, Tadżykistanu, Turcji, Ukrainy, Uzbekistanu czy Wietnamu. To pokazuje, jak wielokulturowe jest obecnie środowisko akademickie naszej Uczelni.

Oficjalne powitanie

Pierwsze spotkanie zdalne miało na celu nawiązanie żywego i aktywnego kontaktu, tak bardzo potrzebnego studentom w okresie pandemii. Organizatorom zależało też na zbudowaniu więzi z nowymi członkami wspólnoty akademickiej oraz zapewnieniu opieki i wsparcia ze strony Uczelni przy rozwiązywaniu ich rozmaitych trudności. Spotkanie rozpoczął prof. Jean Diatta, witając uczestników w kilku językach: polskim, angielskim, francuskim, portugalskim, igbo (Nigeria), amharskim (Etiopia), kinyarwanda (Rwanda) i swahili.

Oficjalnie powitał studentów Rektor UPP prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz. Wystąpił w tradycyjnym stroju afrykańskim, który symbolizuje najwyższy status i dostojność w danej strukturze społecznej i organizacyjnej, a przede

wszystkim jest symbolem ładu i bezpieczeństwa. Gest ten został bardzo pozytywnie odebrany przez wszystkich zebranych przed ekranami komputerów. „Bardzo cieszy nas niesłabnące zainteresowanie naszym Uniwersytem wśród studentów z zagranicy, w tym tak dużej grupy kandydatów z Afryki. Dzięki coraz większej liczbie chętnych na nasze studia anglojęzyczne nie tylko możemy uruchamiać wszystkie oferowane kierunki, ale także pozwala nam to na selekcję najlepszych kandydatów” – tymi słowami rektor podsumował tegoroczną rekrutację.

W następnej części spotkania głos zabrali prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr hab. Piotr Gołiński oraz prorektor ds. studiów prof. dr hab. Piotr Ślósarz, krótko omawiając obszary swojej odpowiedzialności.

Wymiana informacji i poszukiwanie rozwiązań

Najbardziej wyczekiwany moment dla studentów była część przeznaczona na zadawanie pytań, na które odpowiadali prof. Jean Diatta i pani Monika Pennington. Często poruszano problemy wizowe, jako że studenci przebywają obecnie nie tylko w Afryce, ale i we Włoszech czy w Indiach. Sygnalizowane były również trudności techniczne, np. związane z logowaniem się na zajęcia zdalne.

Dwugodzinne spotkanie okazało się zbyt krótkie, aby wyjaśnić wszystkie wątpliwości. Mimo ograniczeń wynikających ze zdalnych metod komunikacji studenci docenili jednak możliwość poznania władz Uczelni i rozmowy o organizacji studiów.

„Ogromnie cieszę się z tego spotkania. Padło wiele pytań, ale i sugestii ze strony studentów. To pokazało, że tego typu przedsięwzięcia są potrzebne i cieszą się dużym zainteresowaniem, dlatego na pewno będziemy kontynuować takie inicjatywy” – podsumował na zakończenie prof. Jean Diatta.

NOWE NAZWY WYDZIAŁÓW UNIwersYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU I WŁADZE DZIEKAŃSKIE KADENCJI 2020–2024

Od 1 września 2020 r. zgodnie z zarządzeniem rektora strukturę wydziałową Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu tworzy sześć, a nie jak do tej pory osiem strukturalnych jednostek organizacyjnych. Cztery z wydziałów funkcjonują pod nową nazwą.

WRO

WYDZIAŁ ROLNICTWA, OGRODNICTWA I BIOINŻYNIERII

Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii (WRO) powstał z połączenia Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii oraz Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu. W ramach Wydziału funkcjonuje 16 katedr oraz stacja doświadczalna.

Na czele Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii stanęła ponownie **prof. dr hab. Anna Kryszak**, która we władzach dziekańskich zasiada od 2008 r., najpierw jako prodziekan Wydziału, a następnie od 2016 r. – dziekan. Aktywnie zaangażowana w działalność Uczelni jako członek: Senatu UPP (2016–2020), Rektorskiej Rady Dydaktycznej (2008–2012), Rektorskiej Komisji ds. Nagród i Wyróżnień Studenckich (2009–2012), Komisji ds. opracowania Regulaminu Studiów (2012) oraz wielu komisji wydziałowych. W kadencji 2020–2024 za najważniejsze zadanie stojące przed społecznością Wydziału uznaje uzyskanie w najbliższej ewaluacji kategorii A przez dyscyplinę naukową rolnictwo i ogrodnictwo. Jako istotne działania zapowiada również integrację i rozwój nowego Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz jego umiędzynarodowianie.

Zespół prodziekanów Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii współtworzą:

prodziekani ds. studiów:

- prof. UPP dr hab. Piotr Urbański
- prof. dr hab. Daniel Lipiński
- prof. UPP dr hab. Zuzanna Sawinska

WLD

WYDZIAŁ LEŚNY I TECHNOLOGII DREWNA

Wydział Leśny i Technologii Drewna (WLD) to dotychczasowy Wydział Leśny i Wydział Technologii Drewna. Obecnie współtworzy go 17 katedr oraz ogród dendrologiczny.

Wydziałowi Leśnemu i Technologii Drewna (WLD) przewodzi **prof. dr hab. Piotr Łakomy**, od 1990 r. zawodowo związany z Uczelnią. Może on poszczycić się znaczącym dorobkiem naukowym, który powstał między innymi podczas kierowania (lub udziału) 28 projektami badawczymi – krajowymi i międzynarodowymi. Stanowisko dziekana Wydziału Leśnego zajmuje od 2015 r., wcześniej będąc prodziekanem ds. nauki Wydziału Leśnego (2009–2012) oraz prodziekanem ds. nauki i rozwoju tego Wydziału (2012–2015). Od 2017 r. jest kierownikiem Katedry Fitopatologii Leśnej. Aktywnie działał również jako członek wielu komisji wydziałowych i uczelnianych, a także 23 instytucji, organizacji, towarzystw i zespołów eksperckich. Głównymi wyzwaniami stojącymi przed dziekanem, kolegium dziekańskim oraz całą społecznością Wydziału są: integracja wewnętrzna WLD, dydaktyka w warunkach trwającej epidemii COVID-19, konieczność sprostania globalnej konkurencji w nauce, przeniesienie akcentu na aplikacyjny charakter nauki, wypracowanie wspólnych celów i dążenie do nich wspólnymi siłami oraz pragmatyczne pogodzenie wielu interesów.

Zespół prodziekanów Wydziału Leśnego i Technologii Drewna współtworzą:

prodziekani ds. studiów:

- prof. UPP dr hab. Robert Kuźmiński
- prof. UPP dr hab. Edward Roszyk
- prof. UPP dr hab. Janusz Szmyt

prodziekan ds. finansów:

- prof. dr hab. Krzysztof Adamowicz

WWZ

WYDZIAŁ MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ I NAUK O ZWIERZĘTACH

Nazwy nie zmienił Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach (WWZ), obejmujący siedem katedr, Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej oraz wydziałową pracownię komputerową.

Na dziekana Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach została wybrana **prof. dr hab. Małgorzata Szumacher**, o znaczącym dorobku naukowym i aktywnie działająca na rzecz UPP oraz innych jednostek związanych z nauką. W latach 2005-2008 pełniła funkcję prodziekana ds. studiów, w latach 2008-2016 przez dwie kadencje była dziekanem Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, a od 2015 r. jest przewodniczącą Rady Naukowej Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jabłonie. W 2019 r. została powołana na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk przy Wydziale II Nauk Biologicznych i Rolniczych. Była członkiem wielu komisji oraz zespołów, w tym Zespołu Ewaluacyjnego Komitetu Ewaluacji Jednostek. Zamierzenia władz dziekańskich będą realizowane w ścisłej współpracy z przewodniczącymi rad naukowych dyscyplin oraz społecznością wydziału, a obejmą przede wszystkim: podnoszenie pozycji naukowej wydziału, uzyskanie możliwie wysokiej oceny parametrycznej poszczególnych dyscyplin oraz zapewnienie dostępu do najnowszej bazy laboratoryjnej, hodowlanej i klinicznej wszystkim pracownikom. Działania te mają zapewnić najwyższą jakość zajęć dydaktycznych, prowadzonych zarówno w formie stacjonarnej, jak i online, a także zintensyfikowanie współpracy z zapleczem gospodarczym.

Zespół prodziekanów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach współpracują:

prodziekan ds. nauki

→ prof. dr hab. Izabela Szczerbal

prodziekani ds. studiów:

- prof. UPP dr hab. Jan Mazurkiewicz
- dr n. wet. Jan Włodarek
- dr Paweł Kołodziejcki

WNZ

WYDZIAŁ NAUK O ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIU

Niezmienną nazwę zachował również Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu (WNZ). Zmieniła się jednak struktura wewnątrzwydziałowa, na którą składa się teraz dziewięć katedr.

Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu nie zmienił również swojego lidera – stanowisko to ponownie piastuje **prof. UPP dr hab. Bożena Danyluk**, absolwentka tegoż Wydziału. Swoje doświadczenie organizacyjne zdobywała jako z-ca dyrektora Instytutu Technologii Mięsa (2009-2017) oraz kierownik Zakładu Technologii Produktów Mięsnych w Instytucie Technologii Mięsa (2013-2017). We władzach dziekańskich zasiada od 2012 r., początkowo jako prodziekan ds. studiów, a następnie dziekan Wydziału. Od 2017 r. przewodzi również Katedrze Technologii Mięsa. W wyniku ostatniej ewaluacji Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu kolejny raz uzyskał kategorię A. Obecnie władze dziekańskie postawiły sobie za cel podniesienie poziomu i zdobycie kategorii A+. Dążyć będą również do poprawy warunków lokalowych przez dobudowanie skrzydła do obecnego budynku Wydziału, w tym organizację hali półtechniki. Planowana jest także organizacja jubileuszu 60-lecia Wydziału.

Zespół prodziekanów Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu współpracują:

prodziekani ds. studiów:

- prof. UPP dr hab. Jolanta Czarnocińska
- prof. UPP dr hab. Dorota Walkowiak-Tomczak

prodziekan ds. finansów i rozwoju

- prof. UPP dr hab. Paweł Cyplik

WI

WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA
I INŻYNIERII MECHANICZNEJ

Dotychczasowy Wydział Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej zmienił nazwę na Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej (WI), a w jego skład wszedł Instytut Inżynierii Biosystemów, funkcjonujący do tej pory w strukturze Wydziału Rolnictwa i Bioinżynierii. Nowo powstały Wydział składa się z sześciu katedr.

Stanowisko dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej w obecnej kadencji objęła **prof. dr hab. Klaudia Borowiak**, która z Uczelnią związana jest już ponad 20 lat. Aktywna naukowo, kierowała licznymi projektami badawczymi finansowanymi m.in. z MNiSW lub NCN (lub brała w nich udział). Od 2003 r. reprezentuje Polskę w programie ICP Vegetation realizowanym w ramach Konwencji Genewskiej, dotyczącym wpływu zanieczyszczeń powietrza na rośliny uprawne. Doświadczenie organizacyjne zdobyła jako koordynator projektu Erasmus+, studiów anglojęzycznych oraz projektu RID na Wydziale Inżynierii Środowiska i Gospodarki Przestrzennej. Była zaangażowana w działalność wielu komisji i zespołów działających na Wydziale i Uczelni, pełniła funkcję prodziekana ds. nauki w kadencji 2016–2020. Jako dziekan nowego, dwudyscyplinowego Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej w kadencji 2020–2024 wskazuje główne cele: zorganizowanie funkcjonowania nowego Wydziału z uwzględnieniem charakterystyki badawczej oraz dydaktycznej pracowników, kreowanie warunków do otwartej współpracy pracowników obu części nowego wydziału w zakresie nauki i dydaktyki, promowanie prowadzenia badań naukowych na jak najwyższym poziomie w celu uzyskania wysokiego wyniku w ewaluacji naukowej dyscyplin, podwyższenie poziomu jakości kształcenia na istniejących i nowych kierunkach studiów, umiędzynarodowienie studiów oraz promocję Wydziału i kierunków studiów w celu pozyskania jak największej liczby studentów.

Zespół prodziekanów Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej współtworzą:

prodziekani ds. nauki:

- prof. UPP dr hab. inż. Tomasz Kałuża
- prof. UPP dr hab. inż. Wojciech Czekala

prodziekani ds. studiów:

- dr inż. Anna Szymczak-Graczyk
- dr inż. Mirosław Czechłowski

WE

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Wydział Ekonomiczno-Społeczny został przemianowany na Wydział Ekonomiczny (WE), w ramach którego funkcjonuje pięć katedr.

Na stanowisko dziekana Wydziału Ekonomicznego ponownie wybrano **prof. dr hab. Walentego Poczta**, szczytującego się ogromnym dorobkiem naukowym i aktywnym udziałem w wielu znaczących gremiach doradczo-ekspertkich, w tym na szczeblu rządowym. Jest on zaangażowany w życie Uczelni dzięki sprawowaniu od 20 lat odpowiedzialnych funkcji kierowniczych, najpierw jako prodziekan Wydziału Rolniczego oraz prodziekan Wydziału Ekonomiczno-Społecznego, następnie dziekan tego Wydziału, kierownik Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie oraz członek Senatu Uniwersytetu. Od 2015 r. prof. dr hab. Walenty Poczta pełni funkcję przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, w kadencji 2020–2023 jest zastępcą przewodniczącego Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN, jest członkiem Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP oraz członkiem Rady Programowej Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej. W 2014 r. „za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej na rzecz rozwoju rolnictwa i polskiej wsi” został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W swej kolejnej kadencji zamierza rozwijać dotychczasowe osiągnięcia wydziału zarówno w obszarze nauki, jak i dydaktyki, przez wykorzystanie najnowszych osiągnięć naukowych i własnych badań, podnoszenie innowacyjności metod dydaktycznych oraz rozszerzenie zasięgu oddziaływania.

Zespół prodziekanów Wydziału Ekonomicznego współtworzą:

prodziekan ds. nauki

- prof. dr hab. Władysława Łuczka

prodziekani ds. studiów:

- prof. UPP dr hab. Agnieszka Baer-Nawrocka
- prof. UPP dr hab. Rafał Baum

Moje zasady

to transparentność
i demokratyczne
mechanizmy

Rozmowa
z Rektorem
Uniwersytetu
Przyrodniczego
w Poznaniu,
prof. dr. hab.
Krzysztofem
Szoszkiewiczem

Minęły dwa miesiące, odkąd objął Pan stanowisko rektora. Czy tak wyobrażał sobie Pan początek swojej kadencji? A może coś Pana zaskoczyło?

Nikt nie wyobrażał sobie tak długiego funkcjonowania Uczelni w warunkach pandemii. Początek tej kadencji jest wyzwaniem pod każdym względem, ponieważ organizując wszelkie działania, nie można opierać się na doświadczeniach moich poprzedników. Staram się, aby Uczelnia w jak najmniejszym stopniu ucierpiała na skutek wprowadzanych ograniczeń, ale priorytetem musi być zdrowie naszych pracowników i studentów. Podejmowanie decyzji w tych warunkach jest bardzo trudne.

Dlaczego zdecydował się Pan kandydować na to stanowisko?

Jestem osobą, która nie przechodzi obojętnie obok nieprawidłowości i mankamentów dostrzeżonych w otaczających mnie strukturach. Z reguły podejmuję wysiłek, aby poprawić zastaną sytuację. Ponieważ pełnienie funkcji zwiększa możliwości realizacji nowych pomysłów, nie uchylałem się od proponowanych mi stanowisk. Podejmowa-

łem się pełnienia wielu funkcji, w tym kierownika katedry, prodziekana oraz prorektora i w pewnym stopniu naturalnym wyzwaniem było ubieganie się o stanowisko rektora.

Jakie inne działania chce podjąć Pan w najbliższym czasie, realizując swój program wyborczy „Stabilny rozwój – otwartość na świat”?

Proponowane przeze mnie osiągnięcie stabilnego rozwoju zakłada zmniejszenie zależności od subwencji, której wysokość często zmienia się istotnie wraz z decyzjami kolejnych ekip rządzących. Duży stopień niezależności można osiągnąć, pozyskując środki spoza subwencji ministerialnej, czyli z grantów i tematów umownych. Dostrzegam ogromny potencjał naszych pracowników do zwiększenia wpływów z tych źródeł i chciałbym uruchomić większe wsparcie dla takich aktywnych postaw. Z jednej strony reorganizujemy administrację, czego przykładami są: utworzenie Działu Projektów na bazie kilku dotychczasowych jednostek or-

MAM ZAMIAR ZARZĄDZAĆ UCZELNIĄ W SPOSÓB TRANSPARENTNY

ganizacyjnych oraz działania na rzecz poprawy obsługi prawnej i procedur zakupowych. Drugim czynnikiem motywującym będą udogodnienia finansowe związane z realizacją tematów badawczych przez obniżenie poziomu kosztów pośrednich oraz wprowadzenie możliwości prefinansowania przez okresowe przekierowanie środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości. Aby aktywne postawy pracowników się upowszechniały, a grupy badawcze rozwijały wokół osób najaktywniejszych w pozyskiwaniu grantów i tematów umownych, element ten powinien być ważnym kryterium przy wyborze do pełnienia funkcji uczelnianych wszystkich szczebli. Nasz statut stwarza bardzo korzystne do tego warunki, gdyż m.in. w składzie rad naukowych dyscyplin zakłada udział pracowników o największym dorobku, a w procedurze wyborczej kandydaci muszą prezentować swoje osiągnięcia. Powołując członków rad dyscyplin z puli rektora, kiero-

W przemówieniu inauguracyjnym mówił Pan, że chciałby kontynuować działania poprzedniej kadencji, wprowadzając niezbędne zmiany. O jakich zmianach Pan myślał?

Proponowane zmiany mają na celu przede wszystkim usprawnienie administracji, zwiększenie aktywności pracowników w pozyskiwaniu środków, wprowadzenie nowatorskich działań dydaktycznych i poprawę komunikacji wewnętrznej na Uczelni. Różne przedsięwzięcia zostały już podjęte, a z powodu pandemii ich wdrażanie trzeba było przyspieszyć. Dotyczy to m.in. wprowadzenia technologii informatycznych w dydaktyce oraz w procedurach administracyjnych, takich jak np. zdalne posiedzenia różnych gremiów czy

głosowania przez Internet. Istotnym wsparciem we wdrażaniu tych działań jest projekt realizowany ze środków Programu Operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój”, który stwarza nowe, nie spotykane dotychczas możliwości rozwoju kompetencji kadry oraz unowocześnienia Uczelni.

FUNKCJE W KRASP

Na pierwszym posiedzeniu Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych (KRRiP) wybrano skład dwuosobowego prezydium. Przewodniczącym w kadencji 2020–2024 jest Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu prof. dr hab. Jarosław Bosy, a jego zastępcą został wybrany Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) również ustaliła składy nowych komisji stałych na kadencję 2020–2024. Rektor Krzysztof Szoszkiewicz został powołany na członka Komisji ds. Nauki.

wałem się przede wszystkim aktywnością pracowników.

Z kolei propozycja otwartości na świat wynika z mojego przekonania o korzystnym wpływie współpracy międzynarodowej na poziom nauki i dydaktyki oraz na wizerunek Uczelni. Nasz udział w programach międzynarodowych, szczególnie europejskich, uważam za ciągle niezadowalający. Należy zwrócić uwagę, że unijne projekty mogą istotnie poprawić naszą kondycję finansową, a dodatkowo są one wyjątkowo wysoko oceniane w systemie ewaluacji działalności naukowej.

Wiele mówi Pan Rektor o wizerunku Uczelni – dlaczego to takie ważne?

Widzę potrzebę wydatnej poprawy naszego wizerunku jako Uczelni z tradycjami, ale zarazem nowoczesnej, cieszącej się uznaniem na świecie, realizującej innowacyjne badania, dobrze wyposażonej i promującej nowatorskie działania dydaktyczne. Taka opinia jest potrzebna, aby zachęcić dobrych kandydatów na studia. Reputacja atrakcyjnej Uczelni potrzebna nam jest nie tylko wśród uczniów szkół średnich, ale rów-

te wprowadziłem już w odniesieniu do powoływanych przeze mnie dziekanów i prodziekanów oraz przewodniczących rad naukowych, jak również ich zastępców, gdzie w każdym przypadku uszanowałem wyniki sondaży. Dzięki temu władze uczelniane zyskały bardzo silny mandat demokratyczny, co na pewno wydatnie podniesie ich autorytet i ułatwi zarządzanie. Mam nadzieję, że był to wyraźny sygnał dla wszystkich członków naszej wspólnoty, że ich opinia jest dla mnie bardzo ważna. Mam zamiar proponować zmiany w statucie naszej Uczelni o prodemokratycznym charakterze, np. wprowadzenie obowiązkowych sondaży wśród pracowników katedr przy powoływaniu kierowników.

Żyjemy w czasach niepewności, gdzie wszystko dynamicznie się zmienia. Plany dzisiaj poczynione, jutro mogą być niemożliwe do zrealizowania. Jak zamierza Pan zarządzać funkcjonowaniem Uniwersytetu w tak nieprzewidywalnych warunkach?

Bardzo dynamiczna sytuacja w nauce, spowodowana zmieniającymi się przepisami oraz epidemią koronawiru-

działania mogły być dokładnie monitorowane nie tylko przez Radę Uczelni. Liczę na wnikliwe uwagi dotyczące moich decyzji i jestem przekonany, że będą one – tak jak dotąd – konstruktywne. Efektem dotychczasowej pracy Rady Uczelni są liczne trafne spostrzeżenia i propozycje konkretnych zmian, które w szerokim zakresie są już wprowadzane. Przykładem mogą być uwagi odnośnie formuły umów zawieranych przez zakłady doświadczalne, które uregulowałem w formie zarządzenia w listopadzie br. Ten zabieg umożliwi uwzględnienie wielu działań prowadzonych w zakładach doświadczalnych w ramach drugiego kryterium ewaluacji.

Jak chciałby Pan, żeby wyglądał nasz Uniwersytet za cztery lata, pod koniec bieżącej kadencji?

Przed wszystkim chciałbym uaktywnić jak najwięcej naszych pracowników do wykorzystania licznych programów krajowych i międzynarodowych będących w naszym zasięgu. Liczę więc, że po czteroletnim okresie systematycznego wzrostu liczby realizowanych

NASZA UCZELNIA, KTÓRA JEST ZNACZNIE MNIEJSZA OD NAJWIĘKSZYCH OŚRODKÓW AKADEMICKICH W KRAJU I STOSUNKOWO SPÓJNA DZIEDZINOWO, TO UKŁAD STOSUNKOWO OPERATYWNY

niez wśród ich rodzin i w gronie znajomych, aby z przekonaniem wspierali ich w wyborze naszej oferty edukacyjnej podczas podejmowania decyzji. Potrzebujemy też dobrej reputacji wśród profesjonalistów i specjalistów w branży rolniczo-przyrodniczej, których subiektywna ocena często odgrywa decydującą rolę w recenzjach naszych aplikacji grantowych lub w ramach kryterium trzeciego ewaluacji Uczelni.

Aby móc zrealizować swe zamierzenia w takim miejscu, jakim jest Uczelnia, trzeba przekonać do tego ludzi. Jak chce Pan motywować i aktywizować społeczność akademicką do zmian i rozwoju?

Poparcie dla swoich działań mam zamiar pozyskać w trakcie dyskusji i konsultacji. Moje zasady to transparentność i mechanizmy demokratyczne. Zasady

sa sprawia, że przygotowywane plany i strategie szybko się dezaktualizują. Nasza Uczelnia, która jest znacznie mniejsza od największych ośrodków akademickich w kraju i dość spójna dziedzinowo, to układ stosunkowo operatywny. Jesteśmy w stanie dużo szybciej reagować i dostosować się do nowych warunków niż największe ośrodki akademickie. Początek pandemii pokazał, jak pręźnie działają nasze struktury, bo jako jedna z pierwszych uczelni w Polsce uruchomiliśmy nauczanie w trybie zdalnym w szerokim zakresie.

Rada Uczelni to stosunkowo nowe gremium, obok rektora i senatu najważniejszy organ Uczelni. Jak zamierza Pan z nią współpracować?

Mam zamiar zarządzać Uczelnią w sposób transparentny, według jasnych i sprawiedliwych reguł, aby moje

grantów i tematów umownych wartość pozyskiwanych środków oraz liczba zaangażowanych w ten typ aktywności pracowników będą znacznie większe niż obecnie. Odnośnie do dydaktyki, oczekiwałem większego zainteresowania naszą ofertą edukacyjną. To przełożyłoby się na liczbę i jakość kandydatów, a podjęcie u nas studiów wiązałoby się ze spełnieniem wyższych niż obecnie wymagań. Ważna będzie też realizacja nowych inwestycji, takich jak np. budynek Infocentrum czy kompleksowe instalacje fotowoltaiczne, które unowocześnią naszą infrastrukturę na miarę standardów XXI wieku.

Dziękuję za rozmowę.

ROZMAWIAŁA Iwona Cieśliak

Plany inwestycyjne

w bieżącej kadencji
są rekordowe

Rozmowa
z Prorektorem
ds. kadr i rozwoju uczelni UPP,
prof. dr. hab.
Romanem Gornowiczem

PROREKTOR
ds. Kadr i Rozwoju Uczelni

↓
Dział Osobowy
i Spraw Socjalnych

↓
Dział
Rozwoju Uczelni

↓
Szkoła Doktorska

Panie Rektorze, jak to się stało, że zdecydował się Pan zostać naukowcem?

Tak jak najczęściej to bywa, trochę szacunku do pracy naukowej i trochę przypadku. Podczas studiów udzielałem się w pracy Koła Naukowego Leśników, przez rok byłem nawet jego prezesem. Po zakończeniu studiów na Wydziale Leśnym miałem propozycję pracy w Instytucie Przyrodniczych Podstaw Leśnictwa, a także w Instytucie Użytkowania Lasu i Inżynierii Leśnej. Wybrałem ten drugi i nie żałuję. Pracowałem w doskonałym zespole naukowym i dydaktycznym pod kierunkiem profesora Mariana Kubiaka. Wiele się wówczas nauczyłem. Dzisiaj mogę powiedzieć, że w życiu miałem to wielkie szczęście, że na swojej drodze spotykałem najczęściej życzliwych, dobrych ludzi, od których mogłem nie tylko się uczyć, ale również czerpać wzorce postępowania w życiu.

To druga Pana kadencja na stanowisku prorektora ds. kadr i rozwoju uczelni. Czy początek obecnej różni się od poprzedniej?

Za kilka miesięcy minie sześć lat od dnia objęcia przeze mnie stanowiska prorektora ds. kadr i rozwoju uczelni. Wtedy po nagłej śmierci mojego poprzednika, profesora Czesława Szafranieckiego, miałem okazję pracować i uczyć się w bardzo dobrym zespole drugiej kadencji rektora Grzegorza Skrzypczaka. Można też powiedzieć, że zupełnym żółto-

dziobem już wówczas nie byłem. Wcześniej spędziłem rok na stażu naukowym w ETH w Zurychu, przez sześć lat pełniłem funkcję prodziekana i siedem lat dziekana, poza tym od kilku lat prowadzę Katedrę Techniki Leśnej. Podstawowym problemem była wówczas sytuacja finansowa Uczelni, a przede wszystkim znaczny ujemny wynik finansowy działalności dydaktycznej. Zdecydowane działania kierownictwa Uczelni w latach 2015–2016 oraz w kadencji rektora Jana Pikula pozwoliły oddalić niekorzystne trendy w gospodarce finansowej naszego Uniwersytetu. Dzisiaj jest zupełnie inny czas, czemu towarzyszą inne uwarunkowania. Przede wszystkim jest pandemia. Kłopotów ekonomicznych nie mamy, ale zdrowot-

lerza. Jestem przekonany, że zmiany te ułatwią organizację pracy, co przyczyni się do dalszego rozwoju Uczelni.

W szkolnictwie wyższym mało mówi się o pracownikach administracyjnych czy osobach wspierających naukowców w pracy, ustawa w zasadzie o nich nie wspomina. Czy Uczelnia ma plany rozwojowe dla tej grupy pracowników?

Zgadzam się, zdecydowanie za mało mówi się o roli i znaczeniu tych grup. Ani ustawa, ani algorytm finansowania Uczelni nie uwzględniają pracowników technicznych czy administracyjnych. Z jednej strony można powiedzieć, że pracownicy ci pełnią funkcję wspierającą wobec nauczycieli i bada-

oraz ochrony klimatu. Kolejną będzie montaż paneli fotowoltaicznych na największych obiektach Uczelni. Ta inwestycja, oprócz znaczenia proekologicznego, ma również umotywowane ekonomiczne, bo po 7–8 latach powinna się zwrócić. Łącznie na te trzy inwestycje planujemy wydać ponad 100 milionów złotych. Plany Uczelni przewidują również dalszy ciąg prac termoizolacyjnych w naszych obiektach oraz wiele innych mniejszych inwestycji.

Czasy są trudne i nieprzewidywalne. Jak Uczelnia dostosowuje się do funkcjonowania w dobie pandemii koronawirusa?

Uczelnia, podobnie jak państwo, wybiera działania pozbawione skrajności.

UCZELNIA, PODOBNIIE JAK PAŃSTWO, WYBIERA DZIAŁANIA POZBAWIONE SKRAJNOŚCI. ANI NIE OTWIERA SIĘ SZEROKO NA PEŁNY DOSTĘP DO TRADYCYJNYCH METOD PRACY, ANI NIE ZAMYKA SIĘ SZCZELNIE NA INNE, NOWOCZESNE FORMY PRZEKAZYWANIA WIEDZY I PROWADZENIA BADAŃ NAUKOWYCH

ne są o wiele gorsze. Głównym problemem jest wybór między jakością zajęć dydaktycznych a bezpieczeństwem studentów i pracowników.

Jeszcze pod koniec poprzedniej kadencji nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej. Z czego ona wynikała i czemu ma służyć?

Zmiana struktury organizacyjnej wynikała z ujednoczenia zarządzania poszczególnymi obszarami działalności Uczelni, zarówno w zakresie działalności badawczo-dydaktycznej, jak i administracyjnej. Zmiany nazw i liczby wydziałów to efekt reformy szkolnictwa wyższego, a przede wszystkim znacznego ograniczenia liczby dyscyplin naukowych i rezygnacji z ewaluacji podstawowych jednostek naukowych (wydziałów) na rzecz dyscyplin wiodących. Natomiast zmiany w administracji mają na celu usprawnienie funkcjonowania poszczególnych komórek przez podporządkowanie wszystkich z danego obszaru jednemu kierownikowi, np. projekty są tylko w pionie prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej, a zamówienia publiczne w pionie kanc-

zy akademickich, ale prawdą jest też, że bez odpowiedniej obsługi badawczej i administracyjnej nie jest możliwe właściwe funkcjonowanie uczelni wyższej. Uniwersytet ma więc plany rozwojowe dla tych grup pracowników. Pierwszym elementem procesu awansowego będzie opisanie stanowisk pracy (cel, zadania, niezbędne kwalifikacje i kompetencje), następnie przeprowadzenie wartościowania stanowisk pracy, a na koniec ustalenie ścieżek rozwoju (awansu) zawodowego.

Czy na Uczelni planowane są nowe inwestycje?

Plany inwestycyjne w bieżącej kadencji są rekordowe. Niewątpliwie największą inwestycją będzie wykonanie projektu i wybudowanie ogromnego kompleksu o roboczej nazwie Infocentrum, położonego przy ul. Wołyńskiej, między budynkiem Kolegium Gawęckiego a Collegium Maximum. W Infocentrum będzie znajdować się nowoczesna biblioteka, duża sala widowiskowa i inne potrzebne Uczelni miejsca. Druga duża inwestycja to Centrum kliniczne medycyny i hodowli zwierząt

Ani nie otwiera się szeroko na pełny dostęp do tradycyjnych metod pracy, ani nie zamyka się szczelnie na inne, nowoczesne formy przekazywania wiedzy i prowadzenia badań naukowych.

W okresie między pierwszym i drugim szczytem pandemii zaplanowaliśmy na semestr zimowy zajęcia hybrydowe. Podstawową formą nauczania byłyby zajęcia zdalne, a tylko w blokach 3-tygodniowych prowadzone byłyby zajęcia praktyczne. Niestety dzisiaj, przy rosnącym zagrożeniu, musimy zmienić te plany. Funkcjonowanie Uczelni jest zależne od rozwoju pandemii w kraju. Staramy się ratować funkcjonowanie poszczególnych jednostek, wprowadzając pracę zdalną, w mniejszym zakresie pracę zmianową. Unikamy pełnego zamykania dziekanatów, działów, biur i sekcji. Dla nas wszystkich jest to trudny czas, w którym nie ma dobrych rozwiązań, a pozostają tylko te, które powodują mniejsze zło.

Dziękuję za rozmowę.

ROZMAWIAŁA **Iwona Cieślik**

Aktywny udział

w aplikowaniu o środki na projekty badawczo-rozwojowe uznają za jeden z priorytetów na najbliższą kadencję

Rozmowa z Prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej UPP, prof. dr. hab. Piotrem Golińskim

Jak w kilku słowach określiłby Pan Rektor UPP swoich marzeń?

W obszarze nauki i współpracy międzynarodowej marzę mi się Uniwersytet, który jest wiodącym w Polsce ośrodkiem naukowo-badawczym w naukach rolniczych i przyrodniczych, posiadającym kategorie A i A+ we wszystkich dyscyplinach naukowych oraz pozyskującym najwięcej zewnętrznych środków na badania naukowe.

Wierzę, że na naszym Uniwersytecie będą realizowane duże, międzynarodowe projekty badawcze (w tym prestiżowe w ramach ERC, Horyzont Europa itp.), spośród których wiele będzie koordynowanych przez pracowników UPP. Osiągnięcia te zapewnią wysoki poziom badań naukowych, wyniki będą publikowane w prestiżowych czasopismach naukowych oraz komercjalizowane, w szczególności w sektorze rolno-spożywczym gospodarki narodowej.

Jednym z najważniejszych wyzwań tej kadencji jest niewątpliwie ewaluacja działalności naukowej w 2022 r. Biorąc pod uwagę, że na bieżącą ewaluację nakładają się zmiany spowodowane wdrażaniem Ustawy 2.0, a dodatkowo musimy się mierzyć z efektami pandemii, zostało zaledwie kilkanaście miesięcy. Jak powinniśmy efektywnie wykorzystać ten czas i przygotować się do ewaluacji?

Rzeczywiście. Ewaluacja jakości działalności naukowej według aktualnie obowiązujących regulacji prawnych zostanie przeprowadzona na początku 2022 r. Będzie ona obejmować nasz Uniwersytet, jako podmiot znajdujący się w systemie szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce, oraz uprawiane przez naszych badaczy dyscypliny naukowe za lata 2017–2021. Ewaluacja działalności naukowej jest bardzo ważna z punktu widzenia rangi i dalszego rozwoju Uczelni. Nie chodzi jedynie o uzyskanie wysokiej kategorii naukowej w poszczególnych dyscyplinach, ale również o uprawnienia do nadawania stopni naukowych oraz prowadzenia szkoły doktorskiej. Kategoria naukowa dyscypliny bezpośrednio wpływa także na algorytm subwencji MNiSW. Ewaluacja jakości działalności naukowej dla naszego Uniwersytetu ma więc znaczenie prestiżowe, finansowe, a przede wszystkim kluczowe dla jego rozwoju w najbliższych latach.

Na naszej Uczelni mamy dziewięć dyscyplin wiodących w trzech dziedzinach nauki, zróżnicowanych pod względem liczby pracowników badawczo-dydaktycznych, badawczych

PROREKTOR

ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej

Dział Nauki

Sekcja Współpracy Międzynarodowej

Dział Projektów

Centrum Innowacji i Transferu Technologii

Zakład Graficzny

Biblioteka i Centrum Informacji Naukowej

Wydawnictwo UPP

i doktorantów, która stanowi podstawę do określenia liczby N. Do końca okresu podlegającego ewaluacji pozostał nieco ponad rok, czyli niewiele czasu na gromadzenie osiągnięć naukowych. W tym czasie można jednak z pewnością poprawić kryterium I, a więc dorobek naukowy pracowników zaliczonych do N w poszczególnych dyscyplinach naukowych. Z jednej strony bardzo ważne jest wypełnienie „slotów” – udziałów jednostkowych, gdyż przeciętnie każdy statystyczny pracownik powinien dostarczyć do ewaluacji 3N udziałów jednostkowych. Niemniej ważne jest wypełnienie slotów publikacjami o jak najwyższej punktacji według listy czasopism MNiSW.

Istnieje także przestrzeń czasowa na poprawę osiągnięć w kryterium II, czyli w ocenie efektów finansowych badań naukowych i prac rozwojowych. Możliwe, że przy aplikowaniu o granty do końca pierwszego kwartału 2021 i zakwalifikowaniu ich do finansowania przyznane w tym roku środki będą „pracować” na ewaluację dyscypliny naukowej. Podobnie w przypadku usług badawczych, większa aktywność w realizacji umów z kontrahentami zewnętrznymi przyniesie w 2021 r. większe dochody dla UPP, które będzie można zaliczyć do ewaluacji w danej dyscyplinie naukowej. Natomiast w przypadku patentów (kryterium I) i efektów wpływu działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki (kryterium III) trudno liczyć na zwiększenie osiągnięć naukowych w pozostałym do dyspozycji czasie. Warto jednak skupić się na profesjonalnym podejściu do opisu wpływu w odniesieniu do zasięgu i znaczenia działalności naukowej, gdyż kryterium III nie jest łatwe. Pomoc i wsparcie w tym zakresie dla wszystkich dyscyplin naukowych na UPP oferuje Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

Nowy system wymusza na osobach zajmujących się nauką stałe publikowanie czy aplikowanie o granty. Jak zamierza Pan motywować i w jaki sposób wspierać taką aktywność naukowców?

W nowej kadencji władz rektorskich przewiduję różne systemy wsparcia. W mojej opinii warto utrzymać proaktywne dodatki do pensji wypłacane przez cały rok nauczycielom akademickim, którzy wyróżniają się pod względem liczby i jakości publikacji w po-

szczególnych dyscyplinach naukowych. Chciałbym także utrzymać zainicjowane w bieżącym roku wyróżnianie młodych badaczy nagrodą JM Rektora. W 2020 r. kryterium uzyskania nagrody stanowiło opublikowanie w 2019 r. oryginalnej pracy twórczej w czasopiśmie naukowym z listy MNiSW, o najwyższej punktacji oraz z największym udziałem jednostkowym kandydata. Niewykluczone, że w przyszłym roku kryterium to będzie zmodyfikowane. Istotnym wsparciem aktywności publikacyjnej pracowników są środki przeznaczone na opłaty wydawnicze w prestiżowych czasopismach naukowych w ramach realizacji projektu „RID” w latach 2019–2022. Z racji pandemii i braku możliwości wsparcia innych działań, np. wyjazdów na staże, środki z tego projektu w kolejnych dwóch latach będą wydawane głównie na opłaty publikacyjne. Warto więc z nich skorzystać.

Większej aktywności w aplikowaniu o granty ma służyć utworzony w nowej strukturze organizacyjnej UPP Dział Projektów, znajdujący się w moim pionie nadzoru. Celem funkcjonowania tego działu jest lepsza obsługa realizowanych obecnie projektów oraz wsparcie w aplikowaniu o granty, zwłaszcza badawczo-rozwojowe i międzynarodowe. Oprócz funkcjonującego do tej pory modelu przygotowania wniosków, polegającego jedynie na upowszechnieniu informacji o rozpisanych konkursach i oczekiwaniu na oddolną inicjatywę badaczy, planuję wprowadzenie nowego modelu wsparcia w aplikowaniu o środki grantowe. Będzie on polegał na szybkiej identyfikacji liderów lub zespołów badawczych w poszczególnych dyscyplinach planujących udział w danym konkursie, na opiece pracowników Działu Projektów w zakresie budżetowania, przygotowania umów konsorcjum, partnerskich, harmonogramów i realizacji badań itd., a nawet na zapewnieniu wsparcia merytorycznego przy redagowaniu wniosków przez zaangażowanie ekspertów zewnętrznych. Mam nadzieję, że większa liczba lepiej przygotowanych aplikacji będzie skutkowała wyższym wskaźnikiem sukcesu w poszczególnych konkursach grantowych. Środki ze źródeł zewnętrznych są bowiem motorem napędowym rozbudowy infrastruktury badawczej, rozwoju kadrowego zespołów badawczych, współpracy międzynarodowej,

aktywności publikacyjnej oraz liczby patentów i wynalazków.

Pandemia koronawirusa to czas wyjątkowy dla nas wszystkich. Musieliśmy zmienić codzienne funkcjonowanie, przeorganizować pracę i naukę, znaczną część konferencji naukowych została odwołana. Dzisiaj nie jesteśmy w stanie przewidzieć, jak będzie rozwijać się sytuacja i kiedy wrócimy do „normalności”. Jak w tej sytuacji powinna zmienić się aktywność naukowa? Jak dostosowywać się do nowej rzeczywistości?

Pandemia koronawirusa rzeczywiście zmieniła funkcjonowanie Uczelni we wszystkich obszarach działalności. W sferze naukowej często konieczne stało się modyfikowanie harmonogramów badań czy też przedłużanie terminów zakończenia projektów. Badania naukowe są realizowane z zachowaniem reżimu epidemicznego i zgodnie z zasadami pracy określonymi w zarządzeniach rektora. Dotyczy to głównie czynności wykonywanych w pomieszczeniach zamkniętych, gdyż prace badawcze w terenie, na otwartych przestrzeni, są realizowane bez zakłóceń.

Całkowitemu przeorganizowaniu uległa aktywność konferencyjna. W pierwszej, wiosennej fazie pandemii koronawirusa zaplanowane konferencje naukowe przekładano na inny termin, w perspektywie kolejnych miesięcy lub roku. Następnie zostały one w większości odwołane lub przeniesione do Internetu, z wykorzystaniem platform komunikacji na odległość i systemów wideokonferencyjnych. Obecnie obserwujemy wzmożoną aktywność w organizowaniu konferencji online. Należy dodać, że od strony technicznej są one coraz bardziej profesjonalne. Można organizować sesje, panele dyskusyjne, interakcję werbalną lub przez czat. Dodatkowym atutem konferencji online jest brak kosztów uczestnictwa, gdyż większość tego typu wydarzeń jest darmowa. Sądzę, że po ustąpieniu pandemii wiele konferencji i sympozjów naukowych będzie nadal organizowanych zdalnie, gdyż korzyści wynikające z tej formy przekazu treści są oczywiste.

Często mówi się, że w Polsce potrzebna jest większa otwartość na innowacje. Naukowcy często napotykają jednak trudności przy komercjalizacji swoich prac. Jak to pogodzić, jak usprawnić współpracę nauki z biznesem?

Gospodarka oparta na wiedzy oraz większa otwartość na innowacje jest jednym z elementów strategii Unii Europejskiej. Od 2012 r. we wszystkich krajach członkowskich UE w naukach stosowanych, w tym także w obszarze nauk rolniczo-leśnych i technologii żywności, finansowane są projekty łączące badania naukowe z praktyką, a ich celem jest wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych do gospodarki. W ostatnich latach coraz więcej tego typu projektów jest realizowanych także na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Ten trend będzie utrzymany w najbliższych latach. Aktywny udział w aplikowaniu o środki na projekty badawczo-rozwojowe uznają za jeden z priorytetów na najbliższą kadencję.

Komercjalizacja badań nie jest łatwa. Kompleksowe wsparcie w tym zakresie oferuje Centrum Innowacji i Transferu Technologii. Uważam, że w najbliższych latach ta sfera działalności Uczelni będzie zyskiwać na znaczeniu. Mamy rozbudowaną bazę partnerów społecznych i gospodarczych, z którymi wspólnie realizujemy wiele projektów. UPP jest pożądanym partnerem naukowym dla

biznesu, szczególnie w rolnictwie, leśnictwie, żywieniu człowieka itp. Obecnie, pod nadzorem Instytutu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego, opracowywana jest strategia współpracy UPP z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Efektywna, zarządzana w sposób planowy strategia w tym zakresie powinna stać się jednym z kluczowych celów rozwojowych naszego Uniwersytetu.

Pojęcie „umiędzynarodowienie” w ostatnich latach zyskało na znaczeniu. Jak w tym obszarze powinien rozwijać się Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu?

Umiędzynarodowienie jest warunkiem koniecznym dla prężnego rozwoju Uczelni. W działalności UPP rozumiane jest często jako kształcenie studentów zagranicznych, bo wówczas oznacza nie tylko wyjście z ofertą dydaktyczną poza granice kraju, ale służy również rozwojowi kadry dydaktycznej i poszerza horyzonty studiowania.

Umiędzynarodowienie to także ważny element działalności naukowej. Obecność i aktywność pracowników UPP w ramach europejskiej i światowej przestrzeni badawczej są warun-

kiem uzyskania dobrego wyniku w ewaluacji działalności naukowej. Lepsze efekty w tym zakresie można osiągnąć przez współpracę międzynarodową, polegającą na realizacji wspólnych projektów naukowych i aplikacyjnych na najwyższym poziomie oraz stymulację mobilności nauczycieli akademickich dla odbywania staży długo- i krótkoterminowych w uznanych ośrodkach akademickich oraz instytucjach naukowych. Dobrą przesłanką do współpracy jest organizacja międzynarodowych konferencji i sympozjów naukowych, stwarzających okazję do inicjowania wspólnych badań i projektów naukowych. Owocem takiego zaangażowania będą konsorcja naukowe o charakterze międzynarodowym, publikacje w uznanych i wysoko punktowanych czasopismach naukowych, a także patenty i inne osiągnięcia cenione w środowisku naukowym, świadczące o innowacyjności oraz prestiżu UPP w kraju i za granicą.

Dziękuję za rozmowę.

ROZMAWIAŁA Iwona Cieślik

Władze rektorsko-dziekańskie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w kadencji 2020–2024.

Moją kluczową zasadą jest

ułatwianie i wspieranie wszelkich inicjatyw ludzi aktywnych

Rozmowa
z prof. dr. hab. Piotrem Ślósarzem,
Prorektorem ds. studiów UPP

Ogrom spraw związanych z organizacją roku akademickiego w czasach pandemii spadł na Pana Rektora w zasadzie już od pierwszego dnia kadencji... To nie był spokojny początek. Czy tak Pan sobie wyobrażał swoje pierwsze dni pełnienia funkcji prorektora ds. studiów?

Zasadniczo właśnie tak – pandemia nie jest już zaskoczeniem, trudno byłoby zatem oczekiwać komfortu na tym stanowisku. Poza tym wcześniej pełniłem funkcję dziekana Wydziału, miałem więc świadomość skali problemów i wyzwań. Przez dłuższy okres przed objęciem stanowiska prorektora ściśle współpracowałem z prof. Cezarym Mądrzakiem – moim poprzednikiem, który wprowadził mnie w problematykę dotyczącą tej funkcji. Jestem mu niezmiernie wdzięczny za bezpieczne przeprowadzenie procesu dydaktycznego w Uczelni przez kryzys na początku pandemii oraz za niezwykle staranne i rozważne przygotowanie pod-

**PROREKTOR
ds. Studiów**

**Dział Studiów
i Spraw Studenckich**

**Centrum Kształcenia
Ustawicznego**

**Centrum Wsparcia
i Rozwoju**

Centrum E-learningu

Studium Języków Obcych

Centrum Kultury Fizycznej

Centrum Kultury Studenckiej

ległych mu obszarów do dalszego funkcjonowania w warunkach istniejących ograniczeń – to bardzo ułatwiło i uspokoiło moją pracę.

Pojawienie się nowych władz zwykle pociąga za sobą zmiany w wielu istotnych sprawach. Jakie będą główne założenia Pana działalności jako prorektora ds. studiów?

Ja w życiu kieruję się lekarską zasadą – po pierwsze nie szkodzić. Moją troską jest więc to, by nie zepsuć spuścizny poprzedników, ostrożnie i rozważnie korygując oraz dostosowując poszczególne rozwiązania do aktualnych warunków. Drugą kluczową zasadą jest ułatwianie i wspieranie wszelkich inicjatyw ludzi aktywnych (mamy ich wielu), pilnując jedynie, by te działania szły w dobrym, wspólnym kierunku. Ramowy – strategiczny zakres działań

lata, korzystając z cennych wyników ze szczegółowego audytu na wielu kierunkach studiów. W tym miejscu wypada podziękować licznej grupie osób zaangażowanych w przygotowanie i prowadzenie audytu naszej Uczelni we wszystkich jej obszarach – to bezcenne doświadczenie i szansa na poprawę funkcjonowania.

Powołana została nowa jednostka – Centrum E-learningu. Czego się Pan spodziewa po jej funkcjonowaniu?

Samych dobrych rzeczy – początek pandemii w poprzednim semestrze wymusił stosowanie różnorodnych, czasem prowizorycznych rozwiązań w zakresie nauczania na odległość. Równoległe zespół doświadczonych w tym zakresie osób pracował nad optymalizacją tych rozwiązań – tu mamy przecież wiele problemów nie tylko technicz-

dentów) zmagających się z trudami codzienności. To szczególnie ważne w dobie pandemii, która sprzyja poczuciu wykluczenia i izolacji, zwłaszcza osób dotkniętych różnego rodzaju niepełnościami. To Centrum pokazuje, że możemy i będziemy mogli na siebie liczyć jako wspólnota Uniwersytetu, że kierujemy się zasadami społecznej odpowiedzialności – to bezcenne dla budowania dobrej przyszłości.

Z racji zajmowanego stanowiska spoczywa na Panu obowiązek współpracy z samorządem studenckim, który także rozpoczął nową kadencję. Jak chciałby Pan Rektor ukształtować tę współpracę?

To nie tyle obowiązek, co naturalna oczywistość, powiem nawet – przyjemność. Byłem kiedyś prodziekanem ds. studenckich, później jako dziekan mia-

CHCĘ WSPIERAĆ INICJATYWY STUDENTÓW, BY DOBRZE CZULI SIĘ W NASZEJ WSPÓLNOCIE I JĄ ROZWIJALI

został zakreślony w programie wyborczym prof. Krzysztofa Szoszkiwicza – dziś już naszego rektora, a ja miałem swój udział w jego tworzeniu. Teraz jest czas realizacji.

Chciałabym zapytać o rozwój oferty kierunków studiów. Prawdopodobnie za dziesięć lat potrzebne będą zawody, których obecnie nie potrafimy nawet nazwać. Jak w związku z tym powinna rozwijać się oferta edukacyjna Uczelni i w jakie kompetencje należy wyposażyć studentów, aby w przyszłości odnosili sukcesy zawodowe?

To jest zapewne nasza największa troska. Potrzebne będą lepsza i bardziej precyzyjna promocja naszej oferty edukacyjnej, dokładniejsze dostosowanie do potrzeb i oczekiwań rynku pracy oraz ściślejsza współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Musimy zadbać o budowanie wizerunku Uczelni jako miejsca, gdzie można uzyskać ważne, unikalne kwalifikacje, np. w systemie krótkoterminowych szkoleń, także internetowych. Wszystkie te elementy zapisano we wspomnianym już programie wyborczym. Wraz z ekspertami zewnętrznymi pracujemy teraz nad strategią Uczelni na najbliższe

lata, ale też prawnych, dotyczących wykorzystywania i udostępniania danych. Przed rozpoczęciem tego semestru Centrum E-learningu przygotowało wytyczne i rekomendacje dla studentów i nauczycieli, w tym informacje dla rozpoczynających naukę studentów I roku. Na bieżąco udzielane są też specjalistyczne porady za pośrednictwem strony internetowej Uczelni – fakt, że zdalne nauczanie na skalę masową przebiega w tej chwili bez większych zakłóceń, jest zasługą m.in. tej jednostki. Bardzo za to dziękuję.

Od niedawna na UPP działa również Centrum Wsparcia i Rozwoju. Czy taka działalność faktycznie jest potrzebna na Uczelni?

Tak. Z każdym dniem przekonuję się, jak bardzo potrzebny i trafny był to pomysł – dzieło mojego poprzednika. Centrum w sensie organizacyjnym – technicznym, lokalowym – jest wciąż jeszcze nieukończony, niemniej zaistniało już w świadomości naszej społeczności. Pojawiło się wiele ciekawych i cennych inicjatyw – od imprez integracyjnych i szkoleń po bieżącą pomoc psychologiczną, ale też materialną/logistyczną dla osób (pracowników/stu-

dentów) zmagających się z trudami codzienności. To szczególnie ważne w dobie pandemii, która sprzyja poczuciu wykluczenia i izolacji, zwłaszcza osób dotkniętych różnego rodzaju niepełnościami. To Centrum pokazuje, że możemy i będziemy mogli na siebie liczyć jako wspólnota Uniwersytetu, że kierujemy się zasadami społecznej odpowiedzialności – to bezcenne dla budowania dobrej przyszłości.

łem bardzo dobre relacje ze studentami – teraz jako prorektor zamierzam te dobre relacje utrzymać i rozbudować. Studenci są naszym kluczowym partnerem, można powiedzieć, że konstytuują sens istnienia Uczelni, ale są też jednocześnie podmiotem naszych działań edukacyjnych, co oznacza, że mamy – i mamy prawo mieć – wobec siebie wzajemne oczekiwania. Chcę wspierać inicjatywy studentów, by dobrze czuli się w naszej wspólnocie i ją rozwijali. Chciałbym, by te inicjatywy były mądre i społecznie ważne/odpowiedzialne, by rozwijały i modelowały ich osobowość, by kształtowały przyszłych liderów naszego społeczeństwa. Moje dotychczasowe doświadczenia są bardzo dobre i obiecujące. W bieżącym działaniu, ważnym i wymagającym doskonalenia jest obszar współpracy/partnerstwa uczeń – nauczyciel, problem odpowiedzialnego uczestnictwa w procesie doskonalenia i oceny jakości kształcenia – to jest nam wszystkim potrzebne.

Dziękuję za rozmowę.

ROZMAWIAŁA Iwona Cieślak

ZDALNA KONFERENCJA

UNIwersytet W CZASACH PANDEMII:

NAUKA, DYDAKTYKA, ADMINISTRACJA

Pandemie przynoszą historyczne zmiany, zaburzając wiele obszarów życia codziennego. Tylko upływ czasu pokaże, czy zmiany spowodowane pandemią koronawirusa będą długotrwałe i czy pozytywne skutki tej niecodziennej sytuacji odkryjemy poza negatywnymi konsekwencjami. Właśnie o szansach i problemach w obecnej rzeczywistości dyskutowali uczestnicy pierwszej konferencji „Uniwersytet w czasach pandemii: nauka, dydaktyka, administracja”, która odbyła się 24 września 2020 r. O pierwszej konferencji online zorganizowanej na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu rozmawiamy z przewodniczącą komitetu organizacyjnego konferencji, **prof. UPP dr hab. inż. Joanną Zeyland.**

Skąd pomysł na zorganizowanie konferencji „Uniwersytet w czasach pandemii”?

Pomysł powstał dość wcześnie, wraz z „pierwszą falą” pandemii. W tym czasie intensywnie pracowaliśmy z zespołem ds. e-learningu UPP nad wdrożeniem nauczania zdalnego. Wraz z poczuciem, że współczesna rzeczywistość i otaczający nas świat bardzo się zmieniają (był to przecież całkowity lockdown), pojawiły się pierwsze myśli, by „coś” zorganizować. Pierwotnie były to pomysły na małe eventy, częściowo o charakterze kulturalnym (samochodowe kino przy Bio-centrum, koncerty w sieci, dzień kandydata na studia online), ale ostatecznie w tamtym czasie były ważniejsze „poza-rydo ugazzenia”.

Jestem biotechnologiem z wykształcenia, a zaangażowanie w prace związane z diagnostyką SARS-CoV-2 było moim wewnętrznym imperatywem (myślę, że to przez rodzinne związki z medycyną). Wraz z innymi pracownikami i doktorantami UPP intensywnie zaangażowaliśmy się w walkę z pandemią wywołaną przez wirusa, współpracując z Wojewódzką Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Poznaniu. Każdy w takim wymiarze czasowym, jaki mógł wygospodarować. Próbowaliśmy zorganizować laboratorium diagnostyczne na

miejscu, ale zabrakło nam wykwalifikowanych diagnostów. Szczerze powiedziawszy, nie był to dobry moment na dopracowywanie pierwotnych planów dotyczących organizacji eventów w sieci. Od marca tego roku przejęłam Katedrę Biochemii i Biotechnologii, więc nie takiego startu oczekiwałam, chociaż od lat byłam zaangażowana w sprawy związane z zarządzaniem i organizacją. Z czasem sytuacja względnie się uspokoiła, a po zburzeniu dotychczasowego porządku w każdej dziedzinie życia pojawiły się nowe rozwiązania i schematy działań. To był bardzo dobry czas, by zacząć myśleć o wydarzeniu, które podsumuje ten trudny okres. Chwila oddechu złapana w okresie wakacyjnym dała efekt wiatru w żagle. Wystarczyła jedna rozmowa telefoniczna z JM Rektorem Krzysztofem Szoszkiewiczem, wtedy jeszcze kandydatem na rektora, by uruchomić efekt domina.

To pierwsze tak duże wydarzenie online organizowane na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Co było największym wyzwaniem podczas przygotowań? Czy dużo osób było zaangażowanych w jego organizację?

Rzeczywiście rozmiar wydarzenia przerósł nasze oczekiwania. Większość osób z komitetu organizacyjnego miała

doświadczenie w organizacji konferencji międzynarodowych oraz krajowych, ale zwykle odbywały się one stacjonarnie. Utarte szlaki w przygotowywaniu takich wydarzeń nie do końca sprawdziły się podczas prac nad konferencją w sieci. W moim odczuciu największym wyzwaniem było zorganizowanie wydarzenia w taki sposób, by słuchacze stali się jego częścią przez zachowanie interakcji między nimi a prelegentem. Ważnym aspektem było również zachowanie dynamizmu oraz różnorodności. W czasie jednej z konferencji poruszyliśmy tematykę z dziedziny nauk przyrodniczych, ekonomiczno-społecznych oraz medycyny i żywienia. Dotknęliśmy zagadnienia e-learningu, zmian organizacyjnych na Uczelni, a studenci mieli własną sesję naukową oraz spotkanie z cyklu „100 pytań do...” rektora ds. studiów. Nie spodziewaliśmy się, że wszyscy słuchacze będą obecni przez cały dzień, ale że każdy z uczestników weźmie udział w tej części konferencji, która najbardziej go zainteresuje. Musieliśmy działać na wysokich obrotach przez cały dzień. Mam nadzieję, że udało się osiągnąć założone cele. Oczywiście była to zasługa całego zespołu organizacyjnego, który – jak się dobrze przyjrzeć – był bardzo różnorodny, a jeśli przyjrzeć się jeszcze dokładniej, można odnaleźć pewne wzajemne zależności. Ja (biotechnolog) oraz prof. UPP Małgorzata Pietrowska-Borek (biolog i biotechnolog) pracujemy w KBB, inż. Karolina Buszka jest studentką biotechnologii, a prof. UPP Agata Chmurzyńska kończyła biotechnologię na naszej Uczelni. To grupa czuwająca nad częścią biotechnologiczną konferencji. Druga „mocna” grupa to matematycy: prof. UPP Bogna Zawieja, prof. UPP Dariusz Kayzer oraz mgr inż. Tomasz Sassek, których pomoc była nieoceniona w aspektach związanych ze stworzeniem strony www konferencji i zarządzaniem nią. W komitecie nie mogło zabraknąć naszych sztandarowych postaci akademickich: prof. Piotra Tryjanowskiego oraz prof. Bogdana Chojnickiego, których nie tylko wiedza, ale i błyskotliwość wypowiedzi gwarantowały nam udany event. Dwie kolejne osoby, prof. UPP dr. hab. Wawrzyńca Czubaka oraz dr. inż. Pawła Strzelińskiego, poznałam podczas pracy zespołu ds. wdrożenia e-learningu. Myśleliśmy podobnie w wielu kwestiach, dlatego wybór był

oczywisty. Temu zespołowi przewodził mgr inż. Piotr Oleszak z Działu Aparatury UPP, bez którego nie wyobrażałam sobie realizacji strony technicznej tej konferencji. Prawą ręką naszego sekretarza był inż. Rafał Borkowski. W zespole nie mogło zabraknąć również naszej rzeczniczki prasowej mgr Iwony Cieślik, bez której media nic nie wiedziałyby o naszym wydarzeniu. Teraz z perspektywy czasu mogę powiedzieć, że byliśmy bardzo zgodnym zespołem, który połączył wspólny cel – pierwsza zdalna konferencja na UPP. Mieliśmy też wsparcie ze strony patrona konferencji, który czynnie włączył się w organizację.

Jakie były cele konferencji i do kogo kierowane było to wydarzenie?

Głównym celem konferencji było podsumowanie sześciu miesięcy funkcjonowania Uczelni w warunkach pandemii. Od początku marca nie było okazji ani możliwości, by społeczność

w różnych działach administracji, ale nie tylko. Od początku, gdy tylko pomysł zorganizowania tego wydarzenia zaczął być realizowany, naszym założeniem było otwarcie się na osoby spoza Uczelni. Taką okazję dawały nam online'owa formuła konferencji oraz brak opłat rejestracyjnych. Wydarzenie można było oglądać nawet bez wcześniejszej rejestracji. Referaty w większości celowo przedstawione zostały w formie popularnonaukowej, tak aby każdy zainteresowany tematyką wpływu pandemii na nasze życie mógł wziąć udział w wydarzeniu. Liczyliśmy bowiem na to, że mieszkańcy Poznania i nie tylko będą mieli ochotę wysłuchać, jak zmienia się nasze otoczenie.

Jakie tematy były poruszane podczas konferencji? Skąd taki dobór zagadnień?

Nasz Uniwersytet łączy bardzo wiele różnych dziedzin i dyscyplin, których

ukowych słuchacze mogli zapoznać się z metodami leczenia SARS-CoV-2 w Polsce i dowiedzieć się więcej o polskim teście immunologicznym wykrywającym przeciwciała wirusa SARS-CoV-2 oraz o krajowych testach RT-PCR.

Co było największą wartością konferencji? Czy udało się spełnić założenia?

Z pewnością nie zdołaliśmy omówić wszystkich aspektów związanych z funkcjonowaniem Uczelni w czasach pandemii, ale na pewno udało nam się nakreślić główne kierunki badawcze Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Przetarliśmy szlaki i stworzyliśmy nowy trend w sposobie wymiany oraz przepływie informacji naukowej. Daliśmy również mocną podstawę do organizacji podobnych wydarzeń od strony technicznej. Konferencja miała około 90 zalogowanych uczestników, nie licząc osób, które oglądały nas na kanale YT. Echa konferencji w mediach rozchodzą

PRZETARLIŚMY SZLAKI I STWORZYLIŚMY NOWY TREND W SPOSOBIE WYMIANY ORAZ PRZEPLYWIE INFORMACJI NAUKOWEJ. DALIŚMY RÓWNIEŻ MOCNĄ PODSTAWĘ DO ORGANIZACJI PODOBNYCH WYDARZEŃ OD STRONY TECHNICZNEJ

akademicka wymieniła się spostrzeżeniami, wynikami badań, doświadczeniami z organizacji pracy zdalnej czy z dydaktyki prowadzonej na odległość. Wyszliśmy w ten sposób naprzeciw potrzebie dyskusji nad aktualnymi zagadnieniami naukowymi oraz nowymi obszarami badawczymi, ale to nie wszystko. Bardzo ważny był również dialog pomiędzy nauczycielami i studentami, który miał nakreślić nowe kierunki w nauczaniu zdalnym oraz wskazać nowe skuteczne metody kształcenia na odległość. Cieszę się, że liczna grupa studentów zarejestrowała się i wzięła czynny udział w konferencji. Proces dydaktyczny to interakcja pomiędzy nauczycielem a studentem, której nie może zabraknąć także w nauczaniu zdalnym. Celem konferencji była też wymiana spostrzeżeń na temat nowych rozwiązań w zakresie administrowania jednostkami naukowymi. Biorąc to pod uwagę, konferencja była okazją do zintegrowania środowiska pracowników naukowych i dydaktycznych, studentów oraz specjalistów zaangażowa-

wspólnym mianownikiem jest przyroda. Planując sesje naukowe, chcieliśmy uwzględnić wszystkie główne nurty badawcze Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W sesji z zakresu nauk przyrodniczych poruszyliśmy tematy związane ze zmianami w zachowaniu zwierząt, zmianami klimatycznymi oraz jakością wód rzecznych w czasie pandemii na przykładzie Warty. Sesja z dziedziny nauk ekonomiczno-społecznych przyniosła nam podsumowania dotyczące gospodarowania żywnością w czasie lockdownu czy planów turystycznych Polaków w tym okresie. Sesja nauk o zdrowiu cieszyła się dużym powodzeniem nie tylko naukowców, ale również osób niezwiązanych ze środowiskiem akademickim. Dlaczego? W czasie wykładów mogliśmy dowiedzieć się, czy witamina D ochroni nas przed COVID-19, jak wygląda diagnostyka COVID-19 w Polsce oraz jak zmieniły się nawyki żywieniowe w czasie wymuszonej izolacji domowej. Dzięki uprzejmości zaproszonych gości z zaprzyjaźnionych jednostek na-

się do dzisiaj. Myślę, że zawsze można coś poprawić również w kwestii organizacji konferencji, ale generalnie uważam, że wszystkie cele udało się zrealizować.

Czy planowane są kolejne edycje?

Oczywiście, że tak. Członkowie komitetu organizacyjnego zgodzili się na udział w kolejnych edycjach tego wydarzenia. Mieliśmy już pierwsze spotkanie podsumowujące dotychczasowe działania, które jednocześnie otworzyło nowy etap związany z organizacją kolejnej konferencji, niekoniecznie w tej samej formule. Przy okazji – co potwierdza ogromny potencjał zespołu organizacyjnego – powstały pomysły na ciekawe wydarzenia w nowej formule. Mam nadzieję, że już wkrótce uda się je zrealizować.

Dziękuję za rozmowę.

ROZMAWIAŁA Iwona Cieślik

SESJA PLENARNA

Doświadczenia związane z udziałem w diagnostyce COVID-19 na początku pandemii oraz krótką historię opracowania testów na SARS-CoV-2 przedstawiła dr Luiza Handschuh, Kierownik Pracowni Genomiki w Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN i członek Wirusowej Grupy Wsparcia.

W referacie zatytułowanym „COVID-19: ptaki, ptasiarze i ornitologia” prof. dr hab. Piotr Tryjanowski z Katedry Zoologii UPP podsumował wpływ epidemii COVID-19 na środowisko naturalne. Ptaki są jednymi z najlepszych biowskaźników stanu środowiska, a przez swoją powszechność i rozpoznawalność bywają obiektem fascynacji zarówno amatorów (ptasiarzy), jak i naukowców (or-

nitologów). Czy regulacje epidemiczne obejmujące zmiany w funkcjonowaniu szkół, sposobach korzystania z zieleni miejskiej i lasów, a nawet w sposobie dojazdów i poruszania się, wpłynęły na ptaki oraz ich środowisko? Które gatunki najszybciej zaadaptowały się do szybkich zmian? Czy regulacje prawne, np. zakazy podróży, zmieniły preferencje ptasiarzy? Jak sytuacja epidemiczna oddziałuje na możliwość zbierania danych ornitologicznych, w szczególności tych z wykorzystaniem tzw. nauki obywatelskiej? Naukowcy zaskakująco szybko dostrzegli problemy i szanse związane z wpływem COVID-19 na ptaki, miłośników i badaczy ptaków, a przykłady te zostały przeanalizowane w referacie.

SESJA NAUK PRZYRODNICZYCH

Prof. UPP dr hab. Bogdan Chojnicki z Pracowni Bioklimatologii, Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska UPP zaprezentował spostrzeżenia na temat wpływu pandemii COVID-19 na klimat na naszej planecie. Jest on kształtowany przez wiele zarówno długo-, jak i krótkoterminowych procesów wymiany masy i energii między powierzchnią Ziemi a atmosferą. Jednak obecnie głównym czynnikiem modyfikującym termikę powietrza jest ustawiczny wzrost stężeń tzw. gazów szklarniowych w atmosferze. Należy też pamiętać, iż funkcjonowanie biosfery jest w dużym stopniu zależne od warunków klimatycznych. Pandemia COVID-19 – przez spowolnienie globalnej gospodarki – spowodowała nie tylko czasowy spadek emisji CO₂ do atmosfery, ale także zmianę jej parametrów fizycznych. W ten sposób okres zamknięcia gospodarek oraz ograniczenia w globalnej komunikacji stworzyły nowe możliwości badania wpływu właściwości fizycznych atmosfery zarówno na kondycję, jak i funkcjonowanie ekosystemów ziemskich.

SESJA NAUK EKONOMICZNO-SPOŁECZNYCH

Prof. UPP dr hab. Wawrzyniec Czubak

Kryzys gospodarczy a sektor rolno-żywnościowy

Cechą wzrostu i rozwoju gospodarki rynkowej jest nierównomierność, m.in. w czasie. Okresy, w których produkt narodowy rośnie, przeplatają się z tymi, gdy aktywność gospodarcza spada. Czasowe zmiany poziomu aktywności gospodarczej składają się z okresów ekspansji, kryzysów, zastoju lub ożywienia, które łą-

czą się z fazą następnej ekspansji. Obserwowane wahania wzrostu i rozwoju gospodarczego mają charakter przypadkowy (spowodowane jednorazowymi zdarzeniami o charakterze losowym), sezonowy (zmiany aktywności gospodarczej występujące w określonym przedziale czasowym, np. w tych samych porach roku, gdzie punkty zwrotne powtarzają się z względną regularnością, czy też cykliczny (powtarzające się ze względną regularnością zmiany aktywności gospodarczej, wyrażające się fluktuacjami wokół trendu). Ekonomiczne mechanizmy przezwyciężania kryzysów to głównie pobudzenie popytu przez ekspansję wydatków publicznych, kontrola finansów publicznych, zapewnienie wzrostu dochodów budżetowych (np. przez uszczelnienie systemu podatkowego), reorganizacja administracji publicznej (np. zmniejszenie zatrudnienia i korupcji), uelastycznienie rynku pracy, poprawa klimatu dla przedsiębiorczości i zwiększenie konkurencji na rynkach oraz racjonalizacja działalności państwowych przedsiębiorstw. Natomiast ze względu na swoją specyfikę sektor rolno-żywnościowy jest relatywnie mniej narażony na negatywne skutki kryzysu. Wynika to z niewielkiego udziału zewnętrznego finansowania, stałego popytu na żywność i produkty rolne (przy niewielkiej elastyczności cenowej i dochodowej popytu na żywność) oraz ze stabilnych i dużych wydatków na politykę rolną (w budżecie krajowym i unijnym). Można się zatem spodziewać, że w rolnictwie kryzys finansowy będzie relatywnie słabiej odczuwalny.

Dr inż. Jarosław Uglis

Plany turystyczne Polaków w dobie pandemii COVID-19: wypoczynek w gospodarstwie agroturystycznym

Pandemia COVID-19 wywarła istotny wpływ na funkcjonowanie wielu sektorów gospodarki, wśród których szczególnie dotknięty jest sektor turystyczny. Przedmiotem badań były plany turystyczne Polaków w dobie pandemii COVID-19 w okresie od czerwca do grudnia 2020 r. Materiał źródłowy stanowiły kwestionariusze ankiety wypełnione przez 576 respondentów.

W trakcie badania zapytano respondentów, czy planują przynajmniej jeden wyjazd turystyczny. Wyniki wskazują, że plany wyjazdu turystycznego w 2020 r. miała zdecydowana większość badanych (75,5%). W tej grupie aż 17,9% badanych miało zamiar skorzystać z oferty wypoczynku w agroturystyce. Zdaniem tych osób najważniejsza była dezynfekcja pomieszczeń wspólnych oraz dostępność płynu do dezynfekcji rąk. Często pojawiały się także opinie dotyczące konieczności ograniczenia zarówno maksymalnej liczby turystów jednocześnie nocujących w gospodarstwie, jak i zmniejszenia liczby osób przebywających w tym samym czasie w pomieszczeniach ogólnodostępnych.

Wypoczynek na wsi w gospodarstwie agroturystycznym, zwłaszcza typu agrobreak (*agri-break*), czyli krótkoterminowy wyjazd na wieś, w czasie pandemii COVID-19 cieszył się rosnącym zainteresowaniem wśród turystów pragnących wypocząć w bezpiecznych warunkach na łonie natury.

Dr Michał Gazdecki

Reakcje rolników na COVID-19 – wybrane wyniki badań rynkowych

Gospodarka żywnościowa reaguje na zmiany wolniej od innych branż, co oznacza, że w czasie prosperity będzie rozwijała się słabiej od innych sektorów. Z tego samego powodu jest też mniej podatna na kryzysy. Ponieważ popyt na żywność odwołuje się do elementarnych potrzeb każdego człowieka, zapotrzebowanie na nią będzie redukowane w ostatniej kolejności. Takie zachowanie konsumentów

potwierdzają dane o dynamice sprzedaży detalicznej w 2020 r., które wskazują, że w momencie wprowadzenia w Polsce lockdownu sprzedaż detaliczna produktów żywnościowych spadła mniej niż pozostałych. Z kolei rolnicy deklarowali negatywny wpływ pandemii zarówno na życie prywatne, jak i na prowadzone gospodarstwo. Wiara w zdolności radzenia sobie z sytuacją trudną przejawiała się w większym optymizmie w odniesieniu do przyszłości własnego gospodarstwa niż do ogólnej sytuacji branży rolniczej.

Problemy na płaszczyźnie zawodowej, które dotyczyły rolników w okresie pandemii, dotyczyły głównie możliwości kontaktów z rynkiem. Rolnicy podkreślali mniejszy dostęp do usług doradczych oraz pracowników czasowych. Wskazywali też na niepewność rozpoczętych i planowanych inwestycji. W znacznie mniejszym stopniu podkreślano problemy z dostępnością środków produkcji oraz niekorzystne kształtowanie cen. Znaczące zmiany dotyczą relacji gospodarstw z rynkiem i tworzenia się nowych powiązań sieciowych, obejmują więc zarówno dostawców środków produkcji, jak i podmioty skupujące produkty od rolników. Mniejsza dostępność pracowników prawdopodobnie przyspieszy procesy uniezależniania się od pracy żywej, a tym samym automatyzację, rozwój zaawansowanych technologii czy rolnictwa precyzyjnego.

Prof. UPP dr hab. Benedykt Pepliński

Wpływ COVID-19 na ceny surowców zwierzęcych w Polsce i na rynkach światowych

Pandemia koronawirusa COVID-19 doprowadziła do poważnych zaburzeń na wielu rynkach. Wynikały one z przerwania lub dużych trudności w łańcuchach logistycznych oraz ze wzrostu stawek za transport. Najpierw dotyczyło to handlu z Chinami oraz innymi krajami Azji Południowo-Wschodniej, a później z krajami na południu Europy. Wprowadzany w kolejnych krajach lockdown szczególnie mocno dotknął branżę turystyczną i cały segment HoReCa, co przełożyło się na drastyczny spadek zapotrzebowania na wysoko jakościowe produkty rolne, które nie zostało w pełni pokryte rosnącym zapotrzebowaniem konsumentów prywatnych. W konsekwencji w drugim kwartale 2020 r. w przypadku wielu surowców rolnych zaobserwowano spadki cen. Na polskim rynku kryzys cenowy dotknął najbardziej proeksportowe branże, a więc drobiarską, żywca wołowego, ale w mniejszym stopniu również wieprzowiny. Najszybciej ustabilizowała się sytuacja w segmencie drobiarskim, który cechuje się krótkim cyklem produkcyjnym. W przypadku wieprzowiny stabilizację na rynku zachwiało pojawienie się wirusa ASF w Niemczech i blokada eksportu tego mięsa na chłonne rynki azjatyckie.

Prof. UPP dr hab. Agata Chmurzyńska

Sesja „Zagadnienia z zakresu nauk o zdrowiu” obejmowała sześć wystąpień. Pierwszy wykład, wygłoszony przez prof. UPP dr hab. Agatę Chmurzyńską, był próbą wyjaśnienia, czy witamina D może nas chronić przed COVID-19, bo takie sugestie wynikają z badań obserwacyjnych przeprowadzonych w ostatnich miesiącach. Chociaż mocnych dowodów brak, warto spożywać produkty bogate w tę witaminę i spędzać czas na słońcu. Ponieważ tego w okresie zimowym wszystkim nam brakuje, zaleca się przyjmowanie suplementów zawierających witaminę D. Jej niedobory bowiem są powszechne, a jest ona ważna dla prawidłowego funkcjonowania układu odpornościowego. Warto zauważyć, że odpowiednie spożycie innych składników pokarmowych również może mieć duże znaczenie. Tego zagadnienia dotyczył referat pani mgr Natalii Głównki z Katedry Żywienia Człowieka i Dietetyki. Żywieniu warto przyjrzeć się też pod innym kątem. Otóż ze względu na lockdown i izolację społeczną obserwowano zmianę nawyków żywieniowych, polegającą np. na częstszym podjadaniu. Osoby z nadwagą lub otyłe częściej

SESJA NAUK
O ZDROWIU

podjadały w godzinach popołudniowych lub wieczornych, a wybieranymi przez nie przekąskami były najczęściej słodkie, o czym opowiadała mgr Aleksandra Skoczek-Rubińska z Katedry Żywienia Człowieka i Dietetyki. Optymizmem napała jednak fakt, że jak wynika z badań dr Eweliny Marek-Andrzejewskiej z Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie, w czasie lockdownu Polacy marnowali mniej żywności. Respondenci wskazywali szczególnie na mniejsze marnotrawstwo owoców, warzyw i produktów mlecznych. Podobne wnioski płyną z badań w innych krajach. W czasie lockdownu prowadzenie badań naukowych – w szczególności tych z udziałem ludzi – było bardzo utrudnione. Niektóre problemy można było przezwyciężyć dzięki mocno rozwiniętej w tym okresie komunikacji zdalnej, jednak bolączką tego typu badań okazał się brak możliwości bezpośredniego kontaktu, koniecznego np. do wykonania pomiarów antropometrycznych lub pobrania krwi. Na zakończenie sesji prof. dr hab. n. med. Andrzej Pławski z Instytutu Genetyki Człowieka PAN przedstawił aktualną sytuację diagnostyki COVID-19 w Polsce.

SESJA STUDENCKA

Dr hab. Małgorzata Pietrowska-Borek

W sesji studenckiej, którą otworzył Prorektor ds. studiów UPP, prof. dr hab. Piotr Ślósarz, przedstawiciele studenckich kół naukowych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zaprezentowali swoje działania z okresu pandemii. Studentka Weronika Nitka przedstawiła działalność Koła Naukowego Rolników, a Marta Dyzert i Aleksandra Grzanka opowiedziały o przedsięwzięciach Koła Naukowego Studentów Biotechnologii „Operon”, zwracając szczególną uwagę na ograniczenia w organizowaniu różnych akcji popularyzujących naukę (a także we wspólnym udziale w nich), takich jak np. „Od laika do biochemika” czy „Wagary z przyrodą”. Członkowie zarządu KNSB „Operon” zaprezentowali również opinie studentów na temat zdalnego nauczania, ich ocenę sposobów zaliczania przedmiotów i obron prac dyplomowych. Wymienili się również doświadczeniami z uczelnianego życia studenta w nowej rzeczywistości.

W ciekawy projekt zaangażowali się członkowie Sekcji Geomatycznej Koła Leśników, którzy pomogli dołożyć „cegiełkę” do ogromnej mocy obliczeniowej zgromadzonej w ramach projektu Folding@home do pomocy w walce z wirusem SARS-CoV-2. W projekcie zastosowano zasadę obliczeń rozproszonych, wykorzystując moc obliczeniową milionów komputerów należących do wolontariuszy z całego świata. Dzięki międzynarodowej współpracy osiągnięto moc obliczeniową przekraczającą łącznie moc pięciuset najszybszych superkomputerów świata, co przyczyniło się do opracowania nowych terapii i potencjalnego, wolnego od patentów leku.

Ponadto Jędrzej Dobrogojski, jeden z doktorantów – wolontariuszy z Katedry Biochemii i Biotechnologii wspierających Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu – w ramach działań „zespołu covidowego” UPP podzielił się swoimi doświadczeniami nabytymi w trakcie diagnostyki wirusa SARS-CoV-2.

Kontynuując tematykę związaną z wirusem SARS-CoV-2, student Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu Jakub Bajer przedstawił aktualne metody leczenia SARS-CoV-2 w Polsce. O infekcjach wywołanych przez koronawirusy u roślin i roli cyklofilin opowiedział Przemysław Olejnik, doktorant z Katedry Biochemii i Biotechnologii UPP.

O innym aspekcie efektów, jakie wywołała pandemia SARS-CoV-2, mówili prof. UPP dr. hab. Benedykt Pepliński z Wydziału Ekonomiczno-Społecznego UPP i studentka Paulina Peplińska. Autorzy prezentacji przybliżyli słuchaczom problemy związane z produkcją trzody chlewnej w obliczu pandemii koronawirusa.

Choć sekcja studencka zamykała konferencję i zakończyła się późnym popołudniem, nie zabrakło chętnych do wysłuchania ciekawych referatów.

MŁODZI BADACZE WYRÓŻNIENI NAGRODĄ JM REKTORA UPP

Z inicjatywy Prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej UPP, prof. dr. hab. Piotra Golińskiego przyznano nagrody JM Rektora dla młodych naukowców. Wyróżnienia trafiły do dziewięciu badaczy z grupy pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych, reprezentujących dyscypliny wiodące na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu. Nagrody są wyrazem uznania dla pracy młodych naukowców i mają stanowić źródło motywacji do dalszego rozwoju.

„Intencją ustanowienia nagrody jest wspieranie gromadzenia osiągnięć do ewaluacji dyscyplin wiodących na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu i premiowanie udziału w tym procesie młodej kadry naukowej naszej Uczelni (w wieku do 35 lat na dzień 31 grudnia 2019 r.)” – tłumaczy prof. dr hab. Piotr Goliński. „Kryterium uzyskania nagrody było opublikowanie w 2019 r. oryginalnej pracy twórczej w prestiżowym czasopiśmie naukowym umieszczonym na liście MNiSW o najwyższej punktacji oraz z największym udziałem jednostkowym kandydata” – dodaje. Kandydaci do nagród zostali zgłoszeni przez przewodniczących dyscyplin naukowych.

LISTA LAUREATÓW

DR INŻ. BARTŁOMIEJ GLINA

Dyscyplina naukowa: **rolnictwo i ogrodnictwo**
Katedra Gleboznawstwa i Ochrony Gruntów
Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii

Głina, B., Gajewski, P., Mendyk, Ł., Zawieja, B., Kaczmarek, Z. (2019). Recent changes in soil properties and carbon stock in fen peatlands adjacent to open-pit lignite mines. *Land Degradation & Development*, 30(18), 2371-2380.

Lista MNiSW – 200 pkt; IF – 3.775

W pracy przedstawiono analizę zmian zasobów oraz zawartości węgla organicznego w powierzchniowych warstwach gleb rolniczo użytkowanego torfowiska niskiego, położonego w bezpośrednim sąsiedztwie odkrywkowego górnictwa węgla brunatnego. Pobór materiału glebowego do analiz laboratoryjnych oraz pomiary terenowe wykonano w 2005 r. i ponownie w 2015 r. w obrębie 12 powierzchni badawczych zlokalizowanych na obszarze Doliny Grójeckiej. Największe spadki zawartości węgla organicznego, zasobów węgla, a także poziomu wód gruntowych zarejestrowano w północnej części badanego obszaru, dotkniętego wieloletnim wpływem kopalnictwa węgla brunatnego (okres 1982–2009). Mniejsze zmiany lub ich brak w glebach ze środkowej i południowej części obszaru badań potwierdzają istotny wpływ górnictwa odkrywkowego na prawidłowe funkcjonowanie torfowisk niskich. Otrzymane wyniki potwierdziły, że silna antropopresja oraz postępujące zmiany klimatu będą potęgować zmniejszanie zasobów węgla w torfowiskach strefy klimatu umiarkowanego do momentu wdrożenia zrównoważonych praktyk użytkowania tych ekosystemów lub ich renaturyzacji.

DR INŻ. ADRIAN ŁUKOWSKI

Dyscyplina naukowa: **nauki leśne**
Katedra Hodowli Lasu
Wydział Leśny i Technologii Drewna

Bielinis, E., Łukowski, A., Omelan, A., Boiko, S., Takayama, N., Grebner, D.L. (2019). The effect of recreation in a snow-covered forest environment on the psychological wellbeing of young adults: Randomized controlled study. *Forests*, 10(10), 827.

Lista MNiSW – 100 pkt; IF – 2.221

Rekreację leśną można z powodzeniem prowadzić w celu relaksu psychicznego. Nawet zimą, kiedy występuje pokrywa śnieżna, rekreacja leśna (spacery, relaks, fotografia itp.) jest dość powszechnie praktykowana. W pracy zbadano wpływ pokrytego śniegiem środowiska leśnego na relaksację młodych kobiet, z miejskim środowiskiem ulicznym jako kontrolą. Wyniki pokazały, że poziomy „wskaźników negatywnego nastroju” zmniejszyły się po ekspozycji na las z pokrywą śnieżną. Ponadto niektóre z nich wzrosły w środowisku ulic miejskich. „Wskaźnik negatywnego wpływu” wzrósł po ekspozycji na miejskie środowisko uliczne, podczas gdy „wskaźnik pozytywnego wpływu” w środowisku leśnym był wyższy niż w miejskim. To potwierdza, że rekreacja leśna zimą i przy pokrywie śnieżnej nadal ma znaczący wpływ na odprężenie psychiczne. Nasze odkrycia są ważne dla praktyków terapii lasem, a także dla osób chcących uzyskać pozytywne efekty rekreacji leśnej. Publikacja powstała w dużym międzynarodowym zespole badawczym i stanowi jedną z części cyklu prac na temat wpływu lasu na relaksację człowieka.

LISTA LAUREATÓW

DR INŻ. PRZEMYSŁAW ŁUKASZ KOWALCZEWSKI

Dyscyplina naukowa: **technologia żywności i żywienia**
Katedra Technologii Żywności Pochodzenia Roślinnego
Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu

Montowska, M., Kowalczewski, P., Rybicka, I., Fornal, E. (2019). Nutritional value, protein and peptide composition of edible cricket powders. *Food Chemistry*, 289, 130-138.

Lista MNiSW – 200 pkt; IF – 6.306

Szacuje się, że do 2050 r. populacja świata wzrośnie aż do 9 mld, co może spowodować globalny problem wyżywienia ludności związany z odpowiednią ilością pożywienia, a zwłaszcza z zapewnieniem właściwej podaży białka. Źródła FAO i UE wskazują, że owady jadalne mogą stać się jednym z rozwiązań problemu globalnego zaopatrzenia w żywność. W niniejszej publikacji wykonano poszerzone analizy handlowych mączek ze świerszczy (*Acheta domestica*). Analiza składu podstawowego wykazała, że mączki te były bogate w białko (42,0-45,8% s.m.) i tłuszcz (23,6-29,1% s.m.). Pod względem zawartości związków mineralnych mączki owadzie były bogate w wapń, magnez oraz żelazo. Ponadto stwierdzono wysokie zawartości mikrośladników, takich jak Cu, Mn i Zn. Mączki ze świerszczy wytwarzane są na drodze prażenia i/lub suszenia owadów, zatem poddano je działaniu wysokich temperatur. Oprócz analizy wartości odżywczej wytypowano cztery peptydy specyficzne dla świerszczy, które wykazywały wystarczającą termostabilność, aby służyć jako markery do oznaczania autentyczności mączek ze świerszczy.

DR INŻ. MARCIN HEJDYSZ

Dyscyplina naukowa: **zooteknika i rybactwo**
Katedra Hodowli Zwierząt i Oceny Surowców
Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach

Hejdysz, M., Kaczmarek, S.A., Kubiś, M., Adamski, M., Perz, K., Rutkowski, A. (2019). The effect of faba bean extrusion on the growth performance, nutrient utilization, metabolizable energy, excretion of sialic acids and meat quality of broiler chickens. *Animal*, 13, 1583-1590.

Lista MNiSW – 200 pkt; IF – 2.026

Nasiona bobiku stanowią komponent charakteryzujący się wysoką zawartością białka ogólnego, który może zastąpić poekstrakcyjną śrutę sojową w mieszankach dla kurcząt rzeźnych. W prezentowanej publikacji autorzy podjęli próbę zbadania wpływu różnych form nasion bobiku (surowych lub ekstrudowanych) na wyniki produkcyjne kurcząt rzeźnych, na wartość energii metabolicznej (AMEN), strawność składników pokarmowych oraz jakość mięsa broilera kurzego. Wyniki uzyskane w przeprowadzonym doświadczeniu sugerują, że ekstruzja jest procesem, który może zwiększyć wykorzystanie nasion bobiku w żywieniu kurcząt brojlerów. Proces ekstruzji wpłynął na skład chemiczny nasion bobiku, m.in. zmniejszając zawartość fosforu fitynowego, ADF, NDF oraz skrobi odpornej. Kurczęta rzeźne żywione mieszanką z ekstrudowanymi nasionami charakteryzowały się mniejszym spożyciem paszy i lepszym jej wykorzystaniem. Strawność składników pokarmowych, aminokwasów oraz skrobi, jak również wartość AMEN były istotnie wyższe w grupie ptaków żywionych mieszanką z ekstrudowanymi nasionami. Badania te nie potwierdziły wpływu procesu ekstruzji na jakość mięsa broilera kurzego.

LISTA LAUREATÓW

MGR MARIA BILLERT

Dyscyplina naukowa: **nauki biologiczne**
Katedra Fizjologii, Biochemii i Biostruktury Zwierząt
Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach

Billert, M., Kołodziejski, P.A., Strowski, M.Z., Nowak, K.W., Skrzypski, M. (2019). Phoenixin-14 stimulates proliferation and insulin secretion in insulin producing INS-1E cells. *Biochimica et Biophysica Acta - Molecular Cell Research*, 1866(12), 118533.

Lista MNiSW - 140 pkt; IF - 5.281

Feniksyna (PNX) jest nowo poznany neuropeptydem, zaangażowanym w regulację mechanizmów związanych z rozrodem, pamięcią czy apetytem. Pomimo stwierdzonej obecności PNX w endokrynnej części trzustki do tej pory nie było wiadomo, czy PNX reguluje biosyntezę i wydzielanie insuliny. Wykorzystując linię komórek beta trzustki INS-1E oraz izolowane szczurze wyspy trzustkowe, zbadaliśmy, czy PNX bierze udział w regulacji ekspresji i sekrecji insuliny oraz czy wpływa na proliferację komórek. Wykazaliśmy, że PNX występuje w komórkach alfa i beta trzustki. W warunkach wysokiego stężenia glukozy dochodzi do zwiększonego wydzielania PNX z wysp trzustkowych. Stwierdziliśmy, że PNX stymuluje ekspresję mRNA insuliny w komórkach INS-1E oraz zwiększa wydzielanie insuliny z komórek INS-1E i wysp trzustkowych. Wykazaliśmy, że stymulacja wydzielania insuliny przez PNX jest zależna od szlaku sygnałowego cAMP/Epac, a zwiększona proliferacja komórek beta oraz stymulacja ekspresji insuliny są związane z aktywacją kinaz ERK1/2 i Akt. Wyniki te potwierdzają, że PNX może odgrywać istotną rolę w kontrolowaniu glikemii przez interakcję z komórkami beta trzustki.

DR EWELINA PROZOROWSKA

Dyscyplina naukowa: **weterynaria**
Pracownia Histologii i Embriologii Zwierząt
Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach

Prozorowska, E., Ratajczak, M., Jackowiak, H. (2019). Ultrastructural study of uterine epithelium in the domestic cat during prenatal development. *Theriogenology*, 130, 49-61.

Lista MNiSW - 140 pkt; IF - 2.094

W pracy opisano sekwencje zmian ultrastruktury nabłonka macicy kota domowego w trakcie rozwoju prenatalnego. Materiał badawczy stanowiły żeńskie płody kota w wieku 33-63 dni p.c. oraz dojrzałe samice. Obserwacje ultrastruktury nabłonka prowadzono za pomocą elektronowego mikroskopu transmisyjnego oraz mikroskopu świetlnego. Wyniki badań pozwoliły na wyróżnienie dwóch etapów rozwoju nabłonka macicy, tj. etap kształtowania nabłonka odcinków macicznych przewodów przyśródnerczowych (trwający od 33 do 42 dnia p.c.) oraz etap różnicowania nabłonka błony śluzowej macicy (trwający od 42 dnia p.c. do końca okresu prenatalnego). Niezróżnicowany nabłonek przewodów przyśródnerczowych jest wielorzędowy, a jego komórki charakteryzują się jednokowym rozkładem desmosomów, rybosomów, szorstkiej siateczki śródplazmatycznej oraz mitochondriów w cytoplazmie. Po 51 dniu rozwoju różnicujący się nabłonek wielorzędowy macicy ma zmienną wysokość. W cytoplazmie komórek wzrasta ilość i złożoność połączeń międzykomórkowych oraz liczba mitochondriów. Pojawiające się krople lipidowe i ziarna glikogenu świadczą o wzrastającym metabolizmie i aktywności wydzielniczej nabłonka.

LISTA LAUREATÓW

DR INŻ. DANIEL GEBLER

Dyscyplina naukowa: **inżynieria środowiska, energetyka i górnictwo**
Katedra Ekologii i Ochrony Środowiska
Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej

Iversen, L.L., Winkel, A., Baastrup-Spohr, L., Hinke, A.B., Alahuhta, J., Baattrup-Pedersen, A., Birk, S., Brodersen, P., Chambers, P.A., Ecke, F., Feldmann, T., Gebler, D., Heino, J., Jespersen, T.S., Moe, S.J., Riis, T., Sass, L., Vestergaard, O., Maberly, S.C., Sand-Jensen, K., Pedersen, O. (2019). Catchment properties and the photosynthetic trait composition of freshwater plant communities. *Science*, 366, 878-881.

Lista MNiSW - 200 pkt; IF - 41.845

W przeciwieństwie do roślin lądowych fotosynteza prowadzona przez wiele roślin wodnych opiera się na wodorowęglanach rekompensujących niską dostępność dwutlenku węgla w wodzie. Badania pokazują, że liczebność gatunków roślin ze zdolnością do wykorzystywania wodorowęglanów rośnie w jeziorach o większym stężeniu tych związków. W rzekach, w których stężenie dwutlenku węgla może być większe niż w powietrzu, użytkownicy wodorowęglanów są nieliczni. Wykorzystywanie wodorowęglanów jest energochłonne i znacznie mniej wydajne niż zużycie dwutlenku węgla, gdy ich stężenia są takie same. Jednak w ekosystemach o większych stężeniach wodorowęglanów wydajność fotosyntezy jest znacznie wyższa, gdyż rośliny wodne mogą je wykorzystywać w sytuacjach niedoborów CO₂. Opublikowane badania wskazują na to, że skład i bogactwo gatunkowe roślin wodnych będą się zmieniać wraz z bieżącymi i przyszłymi zmianami stężeń wodorowęglanów, które mogą być spowodowane antropogenicznymi zmianami zakwaszenia, stopnia zalesienia zlewni, stosowania nawozów azotowych, a także zmianami klimatycznymi.

PROF. UPP DR HAB. INŻ. WOJCIECH CZEKAŁA

Dyscyplina naukowa: **inżynieria mechaniczna**
Katedra Inżynierii Biosystemów
Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej

Kozłowski, K., Pietrzykowski, M., Czekala, W., Dach, J., Kowalczyk-Juśko, A., Józwiakowski, K., Brzoski, M. (2019). Energetic and economic analysis of biogas plant with using the dairy industry waste. *Energy*, 183, 1023-1031.

Lista MNiSW - 200 pkt; IF - 6.082

Celem pracy była analiza możliwości wykorzystania odpadów mleczarskich do produkcji energii elektrycznej i ciepła w procesie fermentacji beztlenowej. Badaniami objęto jedną z polskich mleczarni działających w Polsce Wschodniej. Ilość substratów powstających w analizowanej mleczarni pozwoli na wyprodukowanie ok. 14 785 MWh energii elektrycznej i 57815 GJ ciepła. Pozwoli to na budowę biogazowni o mocy elektrycznej 1,72 MW. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że budowa biogazowni jest korzystna ze względów środowiskowych i społecznych.

LISTA LAUREATÓW

DR MONIKA WOJCIESZAK-ZBIERSKA

Dyscyplina naukowa: **ekonomia i finanse**
Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej
w Agrobiznesie
Wydział Ekonomiczny

Sadowski, A., Wojcieszak, M.M. (2019). Geographic differentiation of agritourism activities in Poland vs. cultural and natural attractiveness of destinations at district level. PLoS ONE, 14(9), e0222576.

Lista MNiSW - 100 pkt; IF - 2.740

Jednym z trendów charakteryzujących współczesną turystykę jest rozwój turystyki przyjaznej środowisku, wykorzystującej naturalne zasoby dziedzictwa kulturowego oraz różnorodności przyrodniczej. Funkcją taką pełni z pewnością agroturystyka, która jest jedną z form turystyki wiejskiej. Celem artykułu było wskazanie aspektów rozwoju agroturystyki w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem atrakcyjności przyrodniczej i kulturowej. Dla wskazania związku pomiędzy aktywnością agroturystyczną polskich gospodarstw rolnych a atrakcyjnością kulturową i przyrodniczą wykorzystano syntetyczny miernik rozwoju Hellwiga. Badania wykazały, że ważnym egzogennym czynnikiem rozwoju są atuty miejsca, w postaci atrakcyjności przyrodniczej i kulturowej. Ponadto wykazano, że natężenie aktywności rolników w pozyskaniu dotacji unijnej nie skupiało się na dotychczas niezagospodarowanych agroturystycznie obszarach cennych przyrodniczo lub kulturowo, ale koncentrowało w rejonach o dominacji rolnictwa drobnotowarowego lub rodzinnego. Dla dużej grupy rolników nowa forma wsparcia ma stanowić źródło dodatkowych dochodów.

NAUKOWCY UPP LAUREATAMI W KONKURSIE „MINIATURA 4”

Narodowe Centrum Nauki ogłosiło wyniki czwartej edycji konkursu „MINIATURA”. Biorąc w nim udział osoby ze stopniem naukowym doktora, planujące ubiegać się o finansowanie przyszłych projektów badawczych w konkursach NCN.

DR INŻ. JOANNA DŁUGOSZ z Katedry Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach – tytuł projektu „Znaczenie białek otoczki jądrowej (laminy A/C oraz receptora laminy B) dla położenia genów w trójwymiarowej przestrzeni jądra interfazowego podczas adipogenezy *in vitro*”

wej przestrzeni jądra interfazowego podczas adipogenezy *in vitro*”

Badania zaplanowane w ramach projektu pt. „Znaczenie białek otoczki jądrowej (laminy A/C oraz receptora laminy B) dla położenia genów” dotyczą roli organizacji jądra interfazowego w procesie różnicowania komórek tłuszczowych. Na globalną dystrybucję heterochromatyny i euchromatyny w trójwymiarowej przestrzeni jądrowej duży wpływ mają białka otoczki jądrowej, takie jak lamina A/C oraz receptor laminy B. Podczas różnicowania komórek może dojść do zmiany położenia genów, terytoriów chromosomowych oraz struktur jądrowych, co przekłada się na zmiany aktywności poszczególnych genów. Powstawaniu komórek tłuszczowych towarzyszy zmiana położenia genów w trójwymiarowej przestrzeni jądra interfazowego oraz obniżenie ekspresji genów kodujących laminę A/C (*LMNA*) oraz receptor laminy B (*LBR*). W ramach projektu, przy użyciu techniki CRISPR/Cas9, planuje się wyprowadzenie linii mezenchymalnych komórek macierzystych świni domowej z podwyższoną ekspresją laminy A/C oraz receptora laminy B. Celem niniejszego zadania badawczego jest ocena wpływu poziomu *LMNA* oraz *LBR* na lokalizację genu *PPARG* (kodującego kluczowy czynnik

W gronie laureatów konkursu znalazło się aż jedenastu naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu:

transkrypcyjny adipogenezy) w trójwymiarowej przestrzeni jądra interfazowego.

DR HAB. INŻ. JOANNA KOSMACZEWSKA z Katedry Ekonomii i Polityki Gospodarczej w Agrobiznesie Wydziału Ekonomicznego – tytuł projektu „Wpływ kraju pochodzenia na zachowania zagranicznych konsumentów na rynku usług edukacyjnych”

W kontekście procesu globalizacji pojawiają się opinie, że znaczenie efektu kraju pochodzenia w odniesieniu do produktów odgrywa coraz mniejszą rolę. W tym kontekście pojawiło się istotne pytanie badawcze, czy słabnący efekt wpływu kraju pochodzenia na zachowania nabywcze w zakresie produktów dotyczy także usług? W obliczu rosnącego znaczenia międzynarodowego handlu usługami, w tym także edukacyjnymi, konieczna jest intensyfikacja tego tematu badań, umożliwiającą rozpoznanie uwarunkowanych ekonomicznie i kulturowo zachowań konsumentów. Realizacja projektu wzbogaci literaturę z dziedziny ekonomii behawioralnej dotyczącą procesu podejmowania decyzji i uzupełni lukę badawczą w zakresie wpływu efektu kraju pochodzenia na konsumpcję usług. Projekt w założeniu jest wielodyscyplinowy, dotyczy bowiem teorii zachowań konsumenta mających źródło w różnych nurtach ekonomii (klasycznej i współczesnej ekonomii behawioralnej), psychologii, ale także socjologicznej teorii wymiany.

DR INŻ. MAGDALENA HRYHOROWICZ z Katedry Biochemii i Biotechnologii Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii – tytuł projektu „Nanocząstki magnetyczne jako potencjalne narzędzie do zwiększenia wydajności transfekcji sgRNA oraz Cas9 mRNA w warunkach *in vitro* mierzonej efektywności modyfikacji wybranych miejsc w genomie *Sus scrofa domestica*”

Technologia CRISPR/Cas9 (ang. clustered regularly interspaced short palindromic repeats, CRISPR/CRISPR-associated, Cas) znacznie poszerzyła dotychczasowe możliwości edycji genomu. Umożliwia bardziej wydajne, tańsze i szybsze uzyskiwanie genetycznie zmodyfikowanych komórek, roślin i zwierząt w porównaniu z metodami tradycyjnymi, pozwalając na wprowadzenie w DNA kierunkowych, miejscowo specyficznych zmian. Wydajna edycja genomu z wykorzystaniem systemu CRISPR/Cas9 zależy przede wszystkim od metod wprowadzania elementów systemu CRISPR/Cas9 do komórki. Aby zwiększyć efektywność transfekcji i zredukować cytotoksyczność nośników, można zastosować technikę magnetofekcji, polegającą na wprowadzaniu kwasów nukleinowych do komórek pod wpływem pola magnetycznego działającego na nanocząstki magnetyczne, które są skompleksowane z kwasem nukleinowym. Celem projektu jest sprawdzenie potencjału wykorzystania nanocząstek magnetycznych do poprawy wydajności transfekcji Cas9 mRNA i sgRNA do komórek świni w warunkach *in vitro* mierzonej efektywności edycji wybranych miejsc w genomie po magnetofekcji oraz klasycznej lipofekcji. Świnia domowa (*Sus scrofa domestica*) stanowi doskonały organizm modelowy w badaniach biomedycznych, dlatego planowane doświadczenia będą wykonywane z wykorzystaniem fibroblastów płodowych świni.

hormonalnego czy immunologicznego) w ustroju. Niektóre doniesienia naukowe wskazują, że niedobór Zn i Fe sprzyja występowaniu objawów depresyjnych. Z kolei suplementacja Cr(III) może łagodzić oporność na insulinę w cukrzycy typu 2, wpływać na dopaminę i serotoninę (hormony związane z pracą mózgu, zachowaniem i samopoczuciem), zależnie od jej źródła i poziomu. Ponadto Zn i Cr(III) wykazują podobne korzystne działanie na parametry metaboliczne, związane m.in. z gospodarką węglowodanową i lipidową u pacjentów z cukrzycą. Można zadać więc pytanie, czy ten efekt nie byłby korzystniejszy, gdyby zastosować suplementację tymi dwoma pierwiastkami łącznie? Brakuje natomiast takich danych w kontekście ich wzajemnego oddziaływania przy zaburzonej już homeostazie jednego z nich.

Spodziewanym efektem prowadzonych badań modelowych *in vivo* na zdrowych szczurach będą dowody na istniejące oddziaływanie (synergistyczne lub antagonistyczne) lub jego brak między Zn(II) i Cr(III) przy różnej ich zawartości i proporcji w diecie, na reakcję organizmu w aspekcie gospodarki węglowodanowo-lipidowej, mineralnej, wskaźników stanu zapalnego oraz parametrów behawioralnych. Ustalenia te będą istotne z punktu widzenia prewencji rozwoju cukrzycy typu 2 czy częstości występowania zaburzeń nastroju oraz efektywności ich łącznego stosowania.

DR NATALIA SOWIŃSKA z Pracowni Rozrodu Zwierząt w Katedrze Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach – tytuł projektu: „Wybrane aspekty metabolizmu lipidów w oocytach kota domowego”

Kot domowy jest doskonałym modelem zwierzęcym dla zagrożonych wyginięciem dzikich kotowatych oraz wielu chorób człowieka, takich jak np. cukrzyca, mukopolisacharydoza, porfiria. Badania nad jego wspomaganym rozrodem trwają od lat 80. XX w., a mimo to efektywność wykonywanych procedur, takich jak pozyskiwanie zarodków oraz kriokonserwacja, jest niska. Projekt dotyczy wybranych aspektów metabolizmu lipidów w komórkach jajowych kota domowego. Celem badań jest charakterystyka kropli lipidowych oraz analiza ekspresji mRNA wybranych genów regulujących metabolizm lipidów. Zagadnienia te mają kluczowe znaczenie dla optymalizacji procedur dojrzewania oraz zapłodnienia *in vitro*, a także kriokonserwacji (witryfikacji) oocytów kota domowego.

DR HAB. INŻ. HALINA STANIEK z Katedry Żywienia Człowieka i Dietyki Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu. Badaczka otrzymała finansowanie działań naukowych dla projektu „Interakcyjny wpływ suplementacji Cr(III) przy zróżnicowanym poziomie Zn w diecie na organizm i wybrane parametry behawioralne u szczurów”

Ostatnio coraz większą uwagę zwraca się nie tylko na niezależną rolę wybranych pierwiastków, ale także na ich wzajemne interakcje w rozwoju chorób dietozależnych, m.in. anemii, cukrzycy typu 2 czy zaburzeń psychicznych – chorób, które stanowią poważne problemy zdrowotne na świecie, a związane z nimi prognozy na przyszłość są jeszcze bardziej niepokojące.

Pomimo rosnącej wiedzy na temat znaczenia składników mineralnych w organizmie istnieje wciąż wiele hipotez dotyczących roli wybranych pierwiastków (m.in. Cr(III), Fe i Zn) w rozwoju insulinoooporności, cukrzycy typu 2 czy zaburzeń nastroju (depresji), których mechanizmy działania nie zostały jeszcze w pełni wyjaśnione.

Zakłócona homeostaza Zn powoduje liczne zaburzenia ze strony wielu układów (m.in. pokarmowego, nerwowego,

DR SEBASTIAN SMULSKI z Katedry Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach – tytuł projektu: „Cząsteczki mikroRNA jako potencjalne biomarkery stanu zapalnego gruczołu mlekowego krów”

Projekt ma na celu znalezienie alternatywnej metody oznaczania stopnia nasilenia stanu zapalnego w wymieniu przy użyciu badania mleka. Dostępne obecnie metody oznaczania komórek somatycznych można łatwo zafałszować. Badania te są bardzo nowatorskie, gdyż jak dotąd niewiele wia-

domo na ten temat. Pozwolą one dodatkowo ocenić zależność między patogenami wymienia a wybranymi cząstkami mRNA w mleku.

DR MAREK CZERWIŃSKI z Katedry Łąkarstwa i Krajobrazu Przyrodniczego Wydziału Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii – tytuł projektu: „Wpływ pól elektromagnetycznych stosowanych w komunikacji bezprzewodowej na wzrost i rozwój roślin zielnych”

Projekt będzie polegał na ekspozycji roślin zielnych na pola elektromagnetyczne stosowane w komunikacji bezprzewodowej. Badania zostaną przeprowadzone w gospodarstwie szkółkarskim należącym do Leśnego Zakładu Doświadczalnego UPP w Siemianicach. Eksperyment będzie prowadzony przez kilka miesięcy, od rozpoczęcia kiełkowania roślin do osiągnięcia przez nie fazy generatywnej. W tym czasie przewiduje się ocenę współczynnika rekrutacji siwek, pomiary intensywności fotosyntezy i transpiracji oraz pomiary cech morfologicznych badanych roślin. Cele projektu to poznanie reakcji roślin zielnych na antropogeniczne pola elektromagnetyczne oraz sprawdzenie, czy reakcje te są trwałe.

DR RADOŚLAW JAGIEŁŁO z Katedry Hodowli Lasu Wydziału Leśnego i Technologii Drewna – tytuł projektu: „Interakcja między *Viscum album* ssp. *austriacum* i *Pinus sylvestris* na tle deficytu wody opadowej w różnych skalach

przestrzennych i czasowych”

W ramach projektu zostanie zrealizowane działanie badawcze w formie stażu naukowego w renomowanej jednostce naukowej – Instytucie Biogeochemii im. Maxa Plancka w Jenie (Niemcy). Staż obejmie zapoznanie się z technikami diagnostycznymi i metodami eksperymentalnymi stosowanymi w badaniach nad ekofizjologią roślin drzewiastych. Nawiązana współpraca ma umożliwić w najbliższej przyszłości podjęcie wspólnych badań nad wpływem jemioty i stresogennych czynników towarzyszących na gatunek kluczowy w europejskiej gospodarce leśnej – sosnę zwyczajną (*Pinus sylvestris* L.). Jaka przyszłość ją czeka?

DR ADRIAN JANISZEWSKI z Katedry Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki Weterynaryjnej Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach – tytuł projektu: „Poszukiwania wybranych markerów genetycznych związanych z predyspozycją psów rasy buldog francuski do wrodzonego zwężenia zastawki tętnicy płucnej”

Zwężenie zastawki tętnicy płucnej jest częstą wadą wrodzoną serca u psów, powodującą zwężenie drogi odpływu z prawej komory serca. Wada ta występuje u buldogów francuskich znacznie częściej niż w innych ras. Znaczące zwężenie zastawki może prowadzić do nietolerancji wysiłkowej, prawokomorowej niewydolności serca i przedwczesnej śmierci.

Retrospektywne badanie przeprowadzone w Polsce na grupie 301 psów z podejrzeniem wrodzonej wady serca potwierdziło PS u 50% wszystkich badanych buldogów francuskich. Niepublikowane dane autora wskazują, że ponad 50% wszystkich psów skierowanych w Polsce do małoinwazyjnego leczenia PS (plastyka balonowa zastawki) to buldogi francuskie. Częstość występowania tej choroby szacuje się na ok. 14–20% wszystkich wrodzonych wad serca u psów, co uzasadnia podejrzenie podłoża genetycznego choroby. Aktualna wiedza na temat mechanizmów molekularnych przyczyniających się do zwężenia zastawki u psów, a zwłaszcza u buldogów francuskich, jest bardzo skąpa. Autor badań zakłada, że w puli genów buldoga francuskiego istnieją pewne przyczynowo-skutkowe lub predysponujące warianty zaangażowane w rozwój choroby, które można udowodnić na podstawie sekwencjonowania całego genomu. Wyniki uzyskane w tym badaniu będą istotne dla zrozumienia mechanizmów genetycznych i epigenetycznych związanych ze zwężeniem zastawki tętnicy płucnej u innych ssaków domowych i u ludzi.

DR INŻ. MARTA LISIAK-ZIELIŃSKA z Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej – tytuł projektu: „Ocena poziomu akumulacji pierwiastków ziem rzadkich w odniesieniu do krajobrazu miejskiego”

W ostatnim czasie zaobserwowano wzrost poziomu akumulacji pierwiastków ziem rzadkich (rare earth elements, REEs) w środowisku. Celem planowanego działania naukowego jest ocena akumulacji pierwiastków ziem rzadkich w glebie oraz mniszku lekarskim (*Taraxacum officinale*) w odniesieniu do krajobrazu miejskiego. Krajobraz miejski dla trzech wielkopolskich miast różnej wielkości zostanie zdefiniowany za pomocą zestawu metryk krajobrazowych oraz wskaźników urbanistycznych. Proponowane działanie naukowe będzie pierwszą próbą zbadania akumulacji REEs w środowisku miejskim, z uwzględnieniem różnych czynników kształtujących strukturę przestrzenną miasta.

DR INŻ. MARTYNA WIECZOREK z Katedry Technologii Żywności Pochodzenia Roślinnego Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu – tytuł projektu: „Zastosowanie najnowszych rozwiązań chemii analitycznej w badaniach żywności”

W ramach projektu zrealizowany zostanie wyjazd do laboratorium prof. Janusza Pawliszyna na Uniwersytecie Waterloo (Kanada), światowego autorytetu w dziedzinie chemii analitycznej. Doświadczenia przeprowadzane w niniejszym ośrodku dotyczyć będą zastosowania najnowszych osiągnięć chemii analitycznej w badaniach żywności, w tym związków aromatycznych. Stosowane w badaniach techniki są najnowszymi na świecie, w większości opracowywanymi przez zespół goszczący.

NAUKOWCY Z UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU **NAGRODZENI W KONKURSACH „OPUS” 19 „PRELUDIUM” 19**

Narodowe Centrum Nauki już po raz dziewiętnasty ogłosiło wyniki swoich czwórtkowych konkursów „OPUS” i „PRELUDIUM”. Na projekty realizowane w ramach badań podstawowych polscy badacze otrzymają ponad 487 mln zł. Na listach rankingowych znalazło się siedmiu naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

W dziewiętnastej edycji konkursów NCN złożono w sumie aż 4096 wniosków, z czego 595 zostało skierowanych do finansowania. Współczynnik sukcesu wyniósł 14,53%. Projekty zgłoszone do finansowania w konkursach „OPUS” i „PRELUDIUM” mogą być realizowane w trzech obszarach badawczych: naukach humanistycznych, społecznych i o sztuce, naukach o życiu oraz naukach ścisłych i technicznych.

Opus

Dziewiętnasta edycja konkursu „OPUS” cieszyła się rekordowym zainteresowaniem, w wyniku którego do NCN wpłynęły aż 2424 wnioski na łączną kwotę ponad 2,5 mld zł. Na podstawie przeprowadzonej oceny eksperckiej finansowanie w łącznej wysokości prawie 451 mln zł przyznano 352 projektom i co ciekawe, aż trzy z nich zostaną zrealizowane przez osoby nieposiadające stopnia naukowego doktora.

Oto osoby z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, które znalazły się na listach rankingowych konkursu „Opus” 19:

PROF. UPP DR HAB. AGATA CHMURZYŃSKA z Katedry Żywienia Człowieka i Dietetyki, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu – projekt „Analiza mechanizmów wpływu betainy na metabolizm lipidów i skład ciała”

Spożycie betainy – zawartej np. w burakach, pszennym chlebie czy szpinaku – może stymulować wzrost tkanki mięśniowej i zmniejszyć zawartość tkanki tłuszczowej w ciele, a także prowadzić do zmian metabolizmu lipidów. Molekularne mechanizmy działania betainy nie są dobrze poznane, a ich analiza to główny cel projektu. Przypuszczamy, że betaina może regulować przebieg lipogenezy, glukoneogenezy, utleniania kwasów tłuszczowych, transport kwasów tłuszczowych, funkcjonowanie białej tkanki tłuszczowej lub powstawanie mitochondriów. Zakładamy również, że betaina może wpływać na wzrost tkanki mięśniowej przez regulowanie działania insulinopodobnego czynnika wzrostu 1 (ang. insulin-like growth factor 1, IGF-1) i kinazy białkowej aktywowanej przez AMP (ang. AMP-activated protein kinase, AMPK). Mechanizmy te będą testowane w modelu *in vitro* oraz podczas doświadczeń na szczurach laboratoryjnych.

PROF. UPP DR HAB. MAGDALENA MONTOWSKA z Katedry Technologii Mięsa, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu – projekt „Porównawcza peptydomiczna i genetyczna analiza autentyczności żywności pochodzenia zwierzęcego”

Międzykontynentalny transport żywności na duże odległości, złożoność produktów oraz łatwość i powszechne stosowanie dodatków funkcjonalnych stwarzają pokusę i ryzyko celowych nadużyć w etykietowaniu środków spożywczych. Proponowane badania mają na celu zdobycie nowej wiedzy na temat możliwości zastosowania nowoczesnych i innowacyjnych technik analitycznych do detekcji unikalnych markerów specyficznych dla składników żywności pochodzenia zwierzęcego.

Projekt będzie prowadzony we współpracy z naukowcami z Republiki Południowej Afryki. Przedmiotem badań będą gatunki zwierząt i przetworzone produkty spożywcze, które dotychczas rzadko poddawano badaniom naukowym, a są dostępne na rynku polskim i południowoafrykańskim, takie jak: sarna, jeleń,

dzik, dzikan i guziec, a także kolagen i żelatyna ekstrahowane z bydła, świń, kurczaków i ryb.

Trzy metody analityczne zostaną opracowane, porównane i ocenione. Wykrywanie specyficznych wiązań peptydowych za pomocą wysokosprawnej chromatografii cieczowej połączonej ze spektrometrią mas (LC-MS) oraz markerów genetycznych przy użyciu reakcji łańcuchowej polimerazy w czasie rzeczywistym (qPCR) będzie prowadzone przez zespół polski, a sekwencjonowanie nowej generacji (NGS) przez zespół południowoafrykański.

Procesy technologiczne – w tym najbardziej inwazyjne, takie jak gotowanie i sterylizacja żywności – powodują degradację zarówno białek, jak i DNA. W rezultacie przetwarzanie wpływa na analizy jakościowe i ilościowe danego składnika w produkcie spożywczym. Wraz ze wzrostem poziomu przetwarzania żywności zmniejsza się zdolność skutecznego wykrywania cząsteczek markerowych. Poza tym marker może występować tylko na niskim poziomie w produkcie końcowym, na przykład w kolagenie lub żelatynie stosowanych jako dodatki do produktów spożywczych. Dlatego proponowany projekt ma na celu określenie praktycznych granic ich wykrywania. Zakłada się, że na pewnym poziomie przetwarzania żywności nawet przy użyciu czułych technik wykrywanie gatunków mięsa lub dodatków może być trudne lub nie będzie miało zastosowania w praktyce. Interesujące byłoby zatem ustalenie, jakie są pragmatyczne granice wykrywalności.

PROF. DR HAB. MAŁGORZATA POMORSKA-MÓL z Katedry Nauk Przedklinicznych i Chorób Zakaźnych, Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach – projekt: „Nieinwazyjne strategie w monitorowaniu stanu zdrowia zwierząt. Badania nad przydatnością alternatywnych matryc w diagnostyce, epidemiologii i ocenie statusu immunologicznego na modelu świni domowej (*Sus scrofa domestica*)”

Zdrowie stada jest kluczowym i bardzo istotnym wyznacznikiem wydajności w każdym systemie hodowli zwierząt. Wczesna diagnoza jest niezwykle ważna i umożliwia szybkie wprowadzenie właściwych programów kontroli oraz profilaktyki. Wśród różnych strategii diagnostycznych dużą rolę odgrywa diagnostyka przyżyciowa, która wymaga pobrania próbek od żywych zwierząt, co wiąże się z różnymi trudnościami. Matryce alternatywne, takie jak wymazy z tarczy ryjowej (WTR), gruczołu mlekowego (WGM) czy płyn technologiczny (PT) zyskują coraz większe znaczenie w zarządzaniu zdrowiem świń. Nieinwazyjne pobranie próbek lub wykorzystanie do celów diagnostycznych materiału, który dotychczas podlegał utylizacji, ma wiele zalet: pozwala zredukować stres, jest tanie i nie zaburza dobrostanu zwierząt. Z tych powodów badania dotyczące poszukiwania alternatywnego materiału – zwłaszcza pobieranego w sposób nieinwazyjny – który mógłby zastąpić tradycyjne próbki (krew, surowica, wymazy z nosa), stanowią aktualnie przedmiot zainteresowania naukowców na całym świecie. Jest to bardzo ważny trend w naukach weterynaryjnych, w tym w hyopatologii.

W projekcie przewidziano badania mające na celuyfikację możliwości wykorzystania PT, WTR i WGM do oceny

statusu immunologicznego prosiąt oraz w diagnostyce chorób zakaźnych świń i badaniach epidemiologicznych. Sporo miejsca poświęcono opracowaniu właściwego sposobu pobierania nowych próbek oraz możliwości ich pulowania. W przypadku wykazania przydatności badanych matryc do wymienionych celów monitoring zdrowia świń mógłby być prowadzony w szerszym zakresie, nie generując dodatkowej pracy ani kosztów. Uzyskane wyniki mogą być podstawą implementacji nowych strategii diagnostycznych do kontroli chorób świń w przyszłości.

DR HAB. ANSHU RASTOGI z Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska, Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej – projekt „Ocena wpływu ocieplenia i przesuszenia na efektywność fotosyntetyczną, produktywność, charakterystyki spektralne

i morfologię roślinności torfowiska w warunkach in situ kontrolowanego klimatycznego eksperymentu manipulacyjnego”

Postępująca na całym świecie degradacja torfowisk powoduje emisję do atmosfery olbrzymich ilości zmagazynowanych w nich zasobów węgla, co przyczynia się do utraty bioróżnorodności i zmniejszenia ilości zasobów wodnych. Jednocześnie torfowiska są ekosystemami wyjątkowo wrażliwymi na zmiany klimatu.

Nagrodzony projekt ma na celu: 1) ocenę wpływu ocieplenia i zredukowanych opadów na charakterystyki biofizyczne i spektralne roślinności torfowiska poddanej manipulacjom (na poziomie szaty roślinnej, rośliny/gatunku i liścia); 2) ocenę udziału różnych grup roślin (naczyniowych, mszaków) i poszczególnych gatunków roślin na GPP, SIF, R, fAPAR i R mierzonych na poziomie canopy, celem lepszego zrozumienia funkcjonowania torfowisk w przyszłych warunkach klimatycznych. W złożonym wniosku planujemy nowe eksperymenty z wykorzystaniem zaawansowanego urządzenia, które umożliwi pomiar efektywności fotosyntetycznej i emisji chlorofilu na poziomie liścia. W ten sposób zidentyfikowane będą wielkości sygnałów dla każdego gatunku roślin torfowiskowych występującego na stanowiskach zmanipulowanych. Aby osiągnąć cele projektu i właściwie zinterpretować mierzone sygnały teledetekcyjne i GPP, w projekcie wykorzystamy zmodyfikowane modele Radiative Transfer (RTM), w których uwzględnimy specyficzne biofizyczno-biochemiczno-morfologiczne charakterystyki roślin oraz udział poszczególnych grup i gatunków roślin w szacie roślinnej, a także ich wpływ na wartości mierzonych sygnałów.

Warto podkreślić, że badania planowane w projekcie nigdy dotychczas nie były wykonywane w tak szczegółowy i merytorycznie spójny sposób na żadnym torfowisku w skali całego globu. Proponowane badania podstawowe integrują różne techniki teledetekcyjne, mikrometeorologiczne i ekofizjologiczne po to, aby odpowiedzieć na fundamentalne pytanie naukowe – w jaki sposób każdy gatunek roślin torfowiskowych może się zaadaptować do zmian klimatu oraz czy możemy ocenić zmiany właściwości ekofizjologicznych szaty roślinnej torfowisk za pomocą mierzalnych proxies i zrozumieć wzajemne relacje między różnymi zmiennymi charakteryzującymi tę szatę i poszczególne gatunki roślin.

Preludium

„PRELUDIUM” to konkurs skierowany do osób rozpoczynających karierę naukową i nieposiadających stopnia doktora, w którym można się ubiegać o przyznanie środków pieniężnych na realizację projektu, którego zespół badawczy składa się z maksymalnie trzech osób - w tym kierownika projektu i opiekuna naukowego. W dziewiętnastej edycji konkursu zostały złożone 1672 wnioski o łącznej wartości prawie 246 mln zł, spośród których grono ekspertów zakwalifikowało do finansowania 243 projekty, na kwotę ponad 36 mln zł.

Laureatki konkursu „PRELUDIUM” 19 z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu:

MGR INŻ. NATALIA SOBIESZCZAŃSKA z Katedry Biotechnologii i Mikrobiologii Żywności, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu - projekt „Analiza transkryptomu i charakterystyka fizjologiczna szczepów *Pseudomonas aeruginosa* wyizolowanych z ryb”, opiekun: dr hab. Kamila Myszka

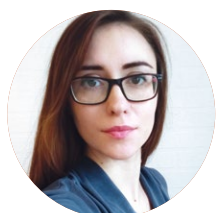
Żywność pochodzenia morskiego może być zanieczyszczona bakteriami *Pseudomonas aeruginosa*. Drobnoustroje te są uważane za jeden z najważniejszych czynników chorobotwórczych człowieka, ponieważ wywołują wiele poważnych zakażeń, szczególnie u osób z osłabioną odpornością. Obecność *Pseudomonas aeruginosa* w produktach zmusza do poszukiwania alternatywnych rozwiązań eliminujących drobnoustroje z ekosystemu żywności. W projekcie zaplanowano kompleksową ocenę fizjologii i odpowiedzi molekularnej *Pseudomonas aeruginosa* na wybrane czynniki przeciwdrobnoustrojowe. Realizacja badań w warunkach in situ dostarczy cennych informacji, które w przyszłości mogą zostać wykorzystane w kreowaniu lub poprawie jakości mikrobiologicznej produktów pochodzenia morskiego.

MGR ANETA TOMCZAK z Katedry Biochemii i Analizy Żywności, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu - projekt „Badania nad składem białkowym i immunoreaktywnością jaj pozyskanych od kur karmionych paszami z dodatkiem nasion roślin strączkowych: łubinu i soi”, opiekun: prof. UPP dr hab. Magdalena Zielińska-Dawidziak

Jaja uważane są obecnie za w pełni naturalną, doskonałą żywność i spożywane najczęściej po niewielkim przetworzeniu. Niestety, ten cenny produkt znajduje się na drugim miejscu listy ośmiu głównych alergenów pokarmowych. Dane literaturowe wskazują na wpływ żywienia kur na skład znoszonych jaj. Pojawia się więc pytanie, czy zmiana sposobu żywienia kur niosek może wpłynąć na zmianę w profilu białkowym, peptydowym i w składzie aminokwasowym znanych już białek, a tym samym na immunoreaktywność czy alergenność jaj?

Celem naukowym projektu jest wykrywanie potencjalnych różnic w immunoreaktywności, składzie białkowym, peptydowym i aminokwasowym jaj otrzymanych od kur niosek rasy rosa żywionych paszami z różnym dodatkiem nasion roślin motylkowych. W ramach projektu kury nioski karmione będą paszami z dodatkiem śruty sojowej lub mielonych nasion łubinu. Następnie frakcje białek i peptydów, dla których zostaną wykazane różnice jakościowe, będą badane pod kątem immunoreaktywności, z wykorzystaniem komercyjnie dostępnych przeciwciał i/lub surowic pobranych od pacjentów uczulonych na białka jaj. Pozwoli to na wstępne oszacowanie istotności klinicznej występujących różnic. Powyższe badania mają bardzo nowatorski charakter. Pozwolą na rozpoznanie możliwości modyfikowania składu białkowego jaj w zależności od dodatku nasion roślin motylkowych do pasz, co może się przyczynić do ograniczenia liczby przypadków alergii na białka jaja kurzego.

LEK. WET. HANNA TURLEWICZ-PODBIELSKA z Katedry Nauk Przedklinicznych i Chorób Zakaźnych, Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach – projekt: „Płyn zabiegowy: Nowa matryca w diagnostyce laboratoryjnej oraz badaniach podstawowych”, opiekun: prof. dr hab. Małgorzata Pomorska-Mól

Projekt skupia się na ocenie przydatności płynu technologicznego do przyżyciowej diagnostyki i monitorowania wybranych – istotnych z punktu widzenia zdrowia zwierząt oraz ekonomii produkcji – chorób wirusowych często spotykanych w stadach świń na świecie. Płyn technologiczny składa się z krwi i przesącza z tkanek. Jest on pozyskiwany z ogonków i jąder usuwanych w trakcie rutynowych zabiegów technologicznych i kastracji prosiąt w pierwszych dniach życia. Obecnie materiał ten podlega utylizacji.

Udowodnienie przydatności płynu technologicznego do diagnostyki oraz w badaniach podstawowych wpłynęłoby na możliwość eliminacji lub co najmniej ograniczenia konieczności stosowania bardziej stresogennych procedur przyżyciowego pobierania próbek. Poza ograniczeniem stresu związanego m.in. z koniecznością dodatkowego unieruchomienia zwierząt podczas pobierania krwi czy wymazów z nosa, wykorzystywanie tego materiału w celach diagnostycznych zapewniłoby znaczną oszczędność czasu, pracy i kosztów produkcji, a tym samym zwiększyłyby jej rentowność.

DR INŻ.

PRZEMYSŁAW KOWALCZEWSKI

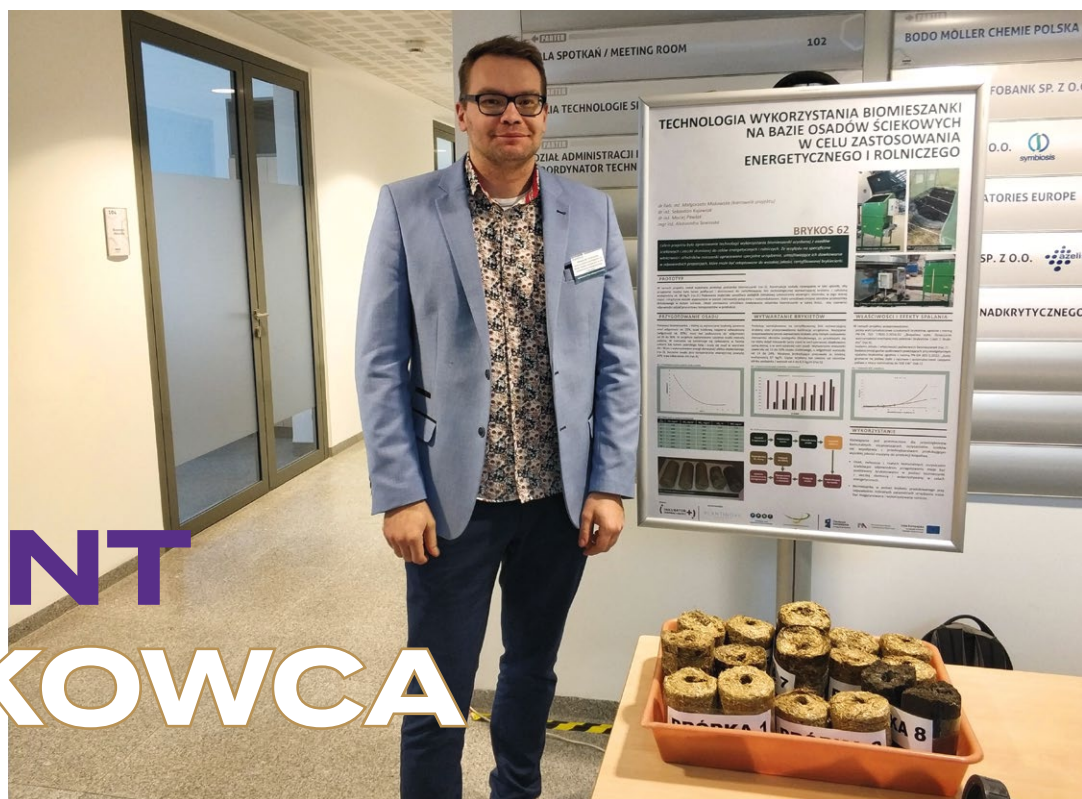
WŚRÓD LIDERÓW KONKURSU NCBR

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju rozstrzygnęło XI konkurs w ramach Programu LIDER. Na podstawie listy rankingowej wśród 60 projektów, których łączna kwota finansowania wynosi 84 761 494,30 zł, znalazł się wniosek dr. inż. Przemysława Kowalczewskiego z Katedry Technologii Żywności Pochodzenia Roślinnego Wydziału Nauk o Żywności i Żywieniu UPP. Naukowiec otrzymał dofinansowanie na realizację badań dotyczących opracowania linii innowacyjnych

pełnowartościowych zastępników produktów mięsnych na bazie surowców roślinnych z zastosowaniem dodatków funkcjonalnych. Celem konkursu LIDER jest poszerzenie kompetencji młodych naukowców w samodzielnym planowaniu, zarządzaniu oraz kierowaniu własnymi zespołami badawczymi podczas realizacji projektów naukowych, których wyniki mogą być wdrożone w gospodarce.

Tak mówi o swoich badaniach
dr inż. Przemysław Kowalczewski:

Szacuje się, że do 2050 r. liczba ludności na świecie wzrośnie do 9 mld. Dlatego jednym z globalnych problemów może być wyżywienie ludności odpowiednią ilością żywności, a zwłaszcza zapewnienie właściwej podaży białka. Globalne zmiany środowiskowe powodują potrzebę poszukiwania nowego, niekonwencjonalnego źródła białka, które można wykorzystać w żywieniu ludzi. W projekcie zaplanowano utworzenie nowych, bioaktywnych produktów, będących pełnowartościowymi zastępnikami produktów mięsnych, takich jak: burger, parówka czy gyros. Opracowane produkty stanowiąc będą pełnowartościowe, roślinne zamienniki produktów mięsnych o odpowiednio zbilansowanej wartości odżywczej, dostarczające pełnowartościowe białko i tłuszcze roślinne, a ponadto zawierać będą składniki funkcjonalne i prozdrowotne. Obecnie brak takich produktów na polskim rynku, gdyż producenci skupiają się zazwyczaj jedynie na smaku i strukturze. Wraz z zespołem, który zostanie zatrudniony w projekcie, stworzymy nie tylko smaczne produkty, ale skupimy się na ich jak najlepszej wartości żywieniowej i na tym, aby faktycznie zastępowały produkty mięsne, a nie tylko imitowały ich wygląd.

PATENT NAUKOWCA

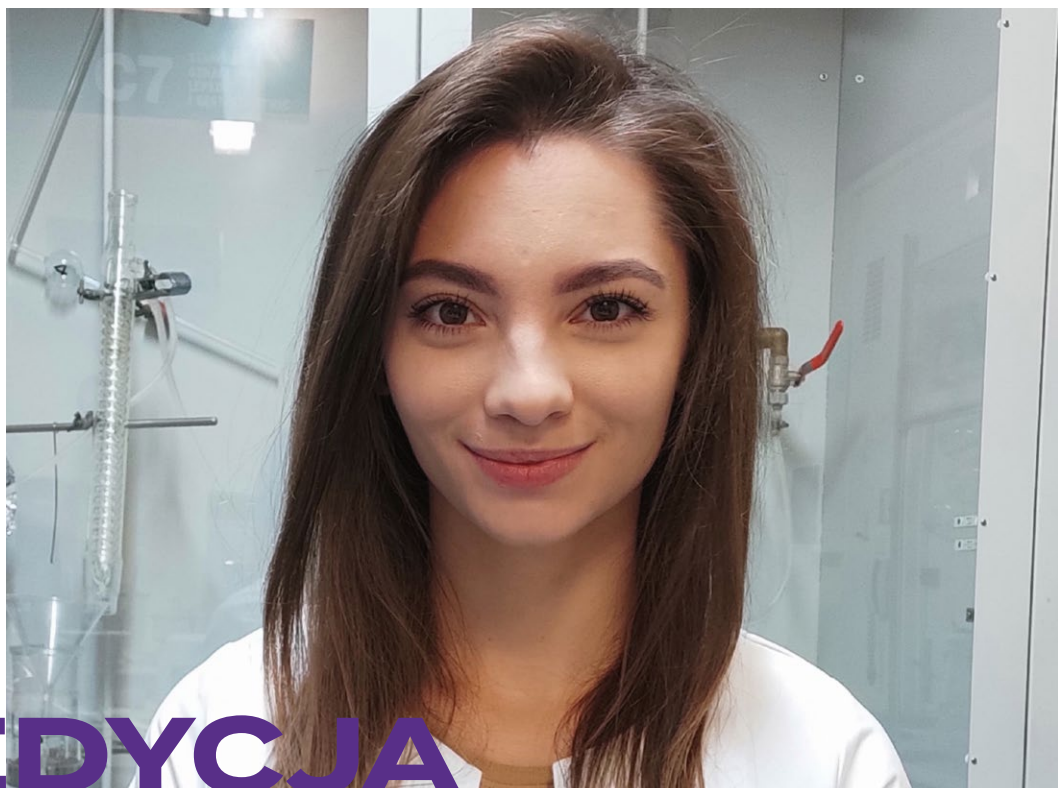
WYDZIAŁU INŻYNIERII ŚRODOWISKA I INŻYNIERII MECHANICZNEJ UPP

Pracownik Katedry Inżynierii Wodnej i Sanitarnej dr inż. Sebastian Kujawiak otrzymał dokument patentowy nr 414127 na wynalazek: „Instalacja do transportu, napowietrzania i oczyszczania ścieków, zwłaszcza bytowych”. Przedmiotem wynalazku jest hybrydowy reaktor barbotażowy umożliwiający oczyszczanie ścieków z jednego lub kilku gospodarstw domowych, działający jako przydomowa oczyszczalnia ścieków. Opatentowane rozwiązanie jest unikalne, ponieważ

pozwala na oczyszczanie, podnoszenie i transport ścieków w prosty sposób. Hybrydowy reaktor barbotażowy jest elementem pracy doktorskiej głównego autora patentu, obronionej w 2018 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim oraz owocem wspólnego grantu badawczego pracowników WISIM: dr inż. S. Kujawiaka, prof. UPP dr hab. inż. M. Makowskiej, dr inż. M. Pawlaka, pozyskanego ze środków MNiSW.

O swoim wynalazku opowiada dr inż. Sebastian Kujawiak:

Prototyp urządzenia do jednoczesnego transportu i oczyszczania ścieków w sieci składa się z głównego bioreaktora i zainstalowanego w nim zmodyfikowanego podnośnika powietrznego oraz złoża ruchomego. Wewnątrz hybrydowego reaktora barbotażowego nie ma żadnych elementów ruchomych ani sterowania. Efektywność transportu, napowietrzania i efekt oczyszczania wynikają z konfiguracji podnośnika powietrznego. Urządzenie może pracować jako indywidualny system do oczyszczania i transportu ścieków oraz jako urządzenie do odświeżania i transportu ścieków w sieci kanalizacyjnej. Zmodyfikowany podnośnik powietrzny został wykorzystany w innym urządzeniu, na które dostałem patent w 2017 r.: „Instalacja (urządzenie) do rewitalizacji stawów hodowlanych, zwłaszcza z grupy akwakultur słodkowodnych” (dokument patentowy nr 412360). W tegorocznym patencie główny element wykonawczy jest bardzo podobny, ale zastosowany w innym celu. Hybrydowy reaktor barbotażowy wykorzystuje metodę biologiczną oczyszczania ścieków za pomocą dwóch form biomasy: utwardzonej (błona biologiczna) i zawieszonej (osad czynny). Dodatkowo pozwala na podnoszenie i transport ścieków (działa jak mała pompownia). Jest to bardzo przydatne rozwiązanie, gdyż na ogół transport ścieków z gospodarstw domowych do oczyszczalni przydomowych jest grawitacyjny, a z oczyszczalni do odbiornika ścieki często trzeba wypompować.

IV EDYCJA PROGRAMU „DOKTORAT WDROŻENIOWY”

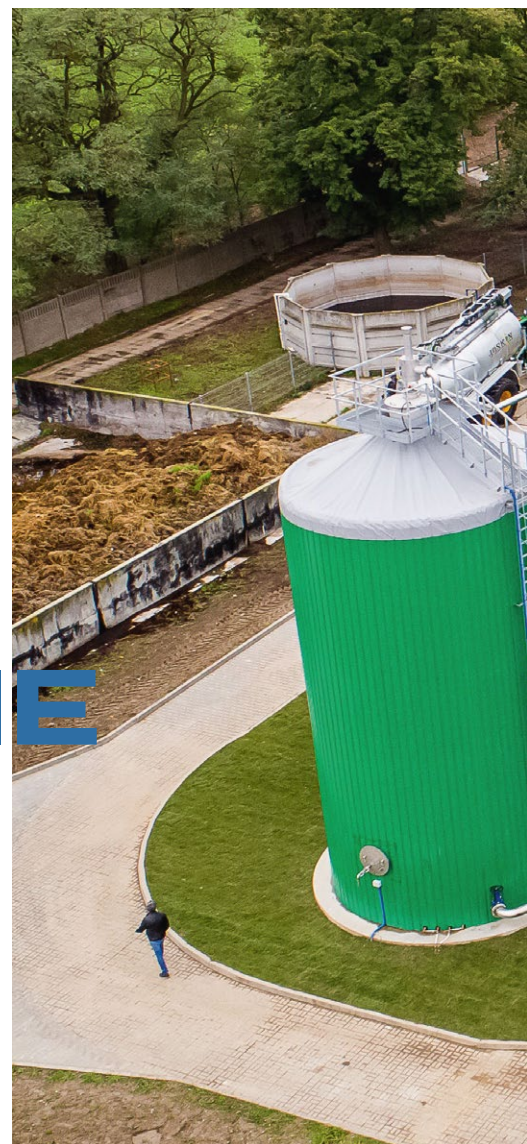
Absolwentka kierunku Technologia Drewna i Inżynierii Biotworzyw mgr inż. Marta Pędzik została laureatką IV edycji programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa „Doktorant wdrożeniowy”. Praca doktorantki dotyczyć będzie technologii wytwarzania niskoemisyjnych biotworzyw. Promotorem jest prof. UPP dr hab. inż. Tomasz Rogoziński (Wydział Leśny i Technologii Drewna, Katedra Meblarstwa), a promotorem

pomocniczym dr inż. Dominika Janiszewska (zastępca dyrektora ds. badawczych, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Drewna). „Doktorat wdrożeniowy” to jeden ze szandarowych programów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jego głównym założeniem jest przygotowanie rozprawy doktorskiej, która pomoże funkcjonować danemu przedsiębiorstwu.

**CZY POLSKIE
ROLNICTWO
MOŻE ZASTĄPIĆ
PLANOWANE**

ELEKTROWNIE ATOMOWE?

Powyższy tytuł, choć brzmi przewrotnie, dotyczy sfery niezwykle istotnej dla polskiej gospodarki, jaką jest całkowita przebudowa polskiej energetyki do 2050 r. I choć pytanie zawarte w tytule może wydawać się na pierwszy rzut oka wręcz groteskowe, to jednak znajduje uzasadnienie w realiach gospodarczych i jest przedmiotem specjalistycznych analiz.

**Streszczenie wykładu
prof. dr. hab. Jacka Dacha
podczas Inauguracji Roku Akademickiego
6 października 2020 r.**

Biogazownia w Zakładzie Doświadczalnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w Przybrodzie

Należy zacząć od tego, że obecnie polski sektor energetyczny produkuje ponad 80% energii elektrycznej z węgla kamiennego i brunatnego. Tymczasem lansowany przez Komisję Europejską Europejski Zielony Ład przewiduje, że w 2050 r. cała UE ma być neutralna klimatycznie. Oznacza to między innymi gigantyczne zmiany w energetyce (wyeliminowanie użycia paliw kopalnych), ale także w rolnictwie, transporcie i przemyśle. Ocenia się, że sama transformacja w energetyce kosztować będzie Polskę co najmniej 900 mld zł w perspektywie 2050 r. Z końcem listopada Orlen ogłosił nową strategię inwestycyjną, zgodnie z którą nakłady na energetykę odnawialną i biopaliwa do 2030 r. mają wynieść 140 mld zł. Wcześniej, we wrześniu 2020 r., PGNiG ogłosiło z kolei, że w 2030 r. planuje odbierać 4 mld m³ biometanu, co będzie wymagało w najbliższej dekadzie nakładów na poziomie 70 mld zł (60 mld zł to inwestycje w biometanownie, a 10 mld zł w rozbudowę sieci gazowych na terenach wiejskich).

Przewidując rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) i stopniową eliminację węgla, specjaliści wskazują jednak, że stawiając jedynie na niestabilne OZE (słońce i wiatr), Polska może doświadczyć wielu problemów z dostawami prądu, brak bowiem wystarczająco dużych magazynów energii. Co istotne, energię elektryczną bardzo trudno zmagazynować, więc w gospodarce większość wytwarzanej energii elektrycznej musi być natychmiast zużywana. Trudno oczekiwać, aby cała gospodarka bazowała wyłącznie na farmach wiatrowych i fotowoltaicznych, nie mając w zapasie stabilnie pracujących elektrowni węglowych (które muszą zostać zamknięte) czy też wodnych elektrowni szczytowo-pompowych (w Polsce nie ma warunków do ich budowy, nie można więc pójść śladem górzystych Norwegii czy Szwecji). W opinii wielu specjalistów jedyną nadzieją pozostaje inwestycja w dwie elektrownie atomowe o łącznej mocy 6000 MW (4 bloki po 1500 MW). Ich horrendalny koszt (mówi się nawet o 200 mld zł nakładów inwestycyjnych) oraz problemy techniczne i lokalizacyjne sprawiają, że raczej nie ma szans na uruchomienie tych elektrowni wcześniej niż w 2035 r.

Tymczasem pojawiła się na polskim rynku nowa technologia OZE, która zapewnia całkowicie kontrolowalną i stabilną produkcję energii elektrycznej. Są to tzw. biogazownie szczytowe. Pierwszą instalacją w Polsce zbudowaną w takiej technologii jest biogazownia firmy Dynamic Biogas, działająca w R-SGD w Przybrodzie. Biogazownia szczytowa charakteryzuje się tym, że pracuje w ciągu dnia, dostarczając energię elektryczną wtedy, gdy jest na nią największe zapotrzebowanie – w tzw. szczycie, czyli w godzinach 6:00–21:00. Natomiast w nocy, gdy zapotrzebowanie na energię istotnie maleje, agregat kogeneracyjny pozostaje wyłączony, a produkowany biogaz jest gromadzony pod elastyczną kopułą zbiornika na poferment. W ten sposób można zwiększyć moc dostarczaną do sieci energetycznej – zamiast np. 0,5 MW mocy dostarczanej całodobowo będzie to 0,8 MW w godzinach 6:00–21:00).

Licencję na produkcję biogazowni w technologii DB zakupiły na przełomie 2019/2020 r. Zakłady Hipolita Cegielskiego, które zamierzają rozpocząć masową produkcję instalacji, zwłaszcza na potrzeby Orleń i PGNiG, choć również prywatnych inwestorów. Wstępne umowy z HCP przewidują, że Nasz Uniwersytet będzie partnerem technologicznym wszystkich realizowanych inwestycji, szczególnie w dziedzinie badań wstępnych substratów, uruchamiania procesów fermentacyjnych oraz nadzoru biotechnologicznego nad pracującymi biogazowniami. Warto bowiem wspomnieć, że w Pracowni Ekotechnologii (PE), która działa w Katedrze Inżynierii Biosystemów UPP, funkcjonuje największe w Polsce i jedno z największych w Europie laboratoriów biogazowych. W PE przebadano blisko 3000 różnego rodzaju substratów, co daje największą bazę danych w Polsce. Dzięki współpracy z największymi koncernami energetycznymi w kraju (PGNiG, Or-

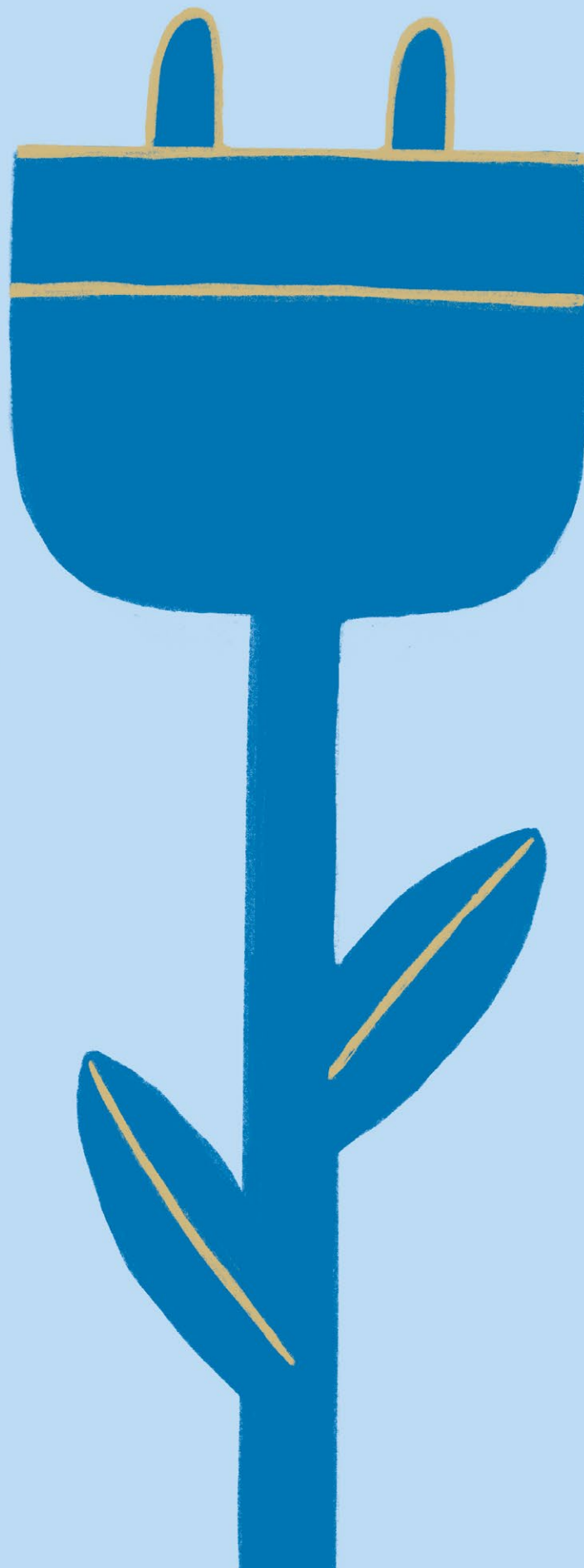
len, PGE) i realizacji zleceń obecnie oraz planowanych wielkich projektów w przyszłości pojawiła się wyjątkowa szansa dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – możliwość czynnego uczestnictwa jako ważny partner w największej w XXI transformacji polskiej gospodarki. To się już zresztą zaczęło realizować, czego efektem jest podpisanie w Ministerstwie Rolnictwa (28 lipca 2020 r.) listu intencyjnego między Orleń, KOWR, HCP i UPP w sprawie budowy 20 biogazowni. Jest to I etap wielkiego programu inwestycyjnego (I fazę oszacowano na ok. 0,5 mld zł netto), w którym Orleń występuje jako inwestor, HCP jako producent biogazowni, KOWR udostępnia swoje gospodarstwa, a UPP dostarcza wiedzę technologiczną.

Aby odpowiedzieć na pytanie zawarte w tytule artykułu, trzeba zatem ocenić potencjał rynku biogazowego w Polsce. Analizy prowadzone w PE wykazały, że biorąc pod uwagę prawie 100 mln t produkowanych rocznie nawozów naturalnych, ok. 8 mln t dostępnej słomy zbóż i rzepaku, 4 mln t słomy kukurydzianej i miliony ton odpadów z przetwórstwa rolno-spożywczego, a także uprawy celowe (np. kukurydzę na kiszonkę uprawianą na niespełna 5% rolniczej powierzchni kraju), możliwe jest uzyskanie ponad 6600 MW mocy w biogazowniach pracujących w tradycyjnym trybie liniowym lub ponad 10 600 MW mocy przy pracy szczytowej. W obu wariantach jest to znacznie więcej, niż mogą dostarczyć dwie planowane elektrownie atomowe, w dodatku za ponad połowę mniejszą kwotę inwestycji i przy produkcji praktycznie wszystkich podzespołów instalacji biogazowych w kraju. Warto bowiem podkreślić, że trudno znaleźć obecnie inny sektor gospodarki, w którym polskie technologie tak bardzo dominowałyby pod względem nowoczesności i efektywności pracy nad rozwiązaniami zagranicznymi, jak właśnie w branży biogazu.

Prof. dr hab. Jacek Dach

Kierownik Pracowni Ekotechnologii Katedry Inżynierii Biosystemów, Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej UPP

Tymczasem pojawiła się na polskim rynku nowa technologia OZE, która zapewnia całkowicie kontrolowalną i stabilną produkcję energii elektrycznej. Są to tzw. biogazownie szczytowe.

DZIEŃ PATRONA UCZELNI

AUGUSTA HR. CIESZKOWSKIEGO I JUBILEUSZ 150-LECIA POWSTANIA WYŻSZEJ SZKOŁY ROLNICZEJ IM. HALINY W ŻABIKOWIE

Dzień Patrona Uczelni zapisany w podstawowym akcie prawnym – Statucie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, związany jest z dniem 21 listopada 1870 r., czyli datą powstania Szkoły Rolniczej. Przedsięwzięcie to powiodło się dzięki staraniom Augusta hr. Cieszkowskiego.

Droga do powstania Szkoły...

W XIX wieku wielokrotnie podejmowano starania o utworzenie szkoły wyższej w Poznaniu, a szczególne zasługi w promowaniu tej idei mieli m.in. August hr. Cieszkowski, dr Karol Marcinkowski oraz hr. Jan Działyński. Dopiero w 1865 r. z inicjatywy Hipolita Cegielskiego ponownie podjęto działania zmierzające do utworzenia szkoły, która początkowo miała kształcić administratorów bądź agronomów. Inicjatywa ta wymagała ogromnej mobilizacji, związanej głównie z koniecznością zebrania środków finansowych na wyposażenie i funkcjonowanie szkoły oraz znalezienia dogodnej lokalizacji. Pojawiły się propozycje Kórnika i Żabikowa.

Po przedwczesnej śmierci ukochanej żony, Haliny, owdowiały August Cieszkowski dla upamiętnienia jej imienia przedstawił pomysł ufundowania zakładu w rodzinnej Wierzenicy i rozpoczął budowę przeznaczonych dla niego obiektów. Ostatecznie jednak zrezygnował z własnej fundacji i przychylił się do prośby Zarządu Centralnego Towarzystwa Gospodarczego w sprawie wydzierżawienia na cele przyszłej szkoły swojego niewielkiego, obejmującego 400 mórg folwarku w Żabikowie pod Poznaniem.

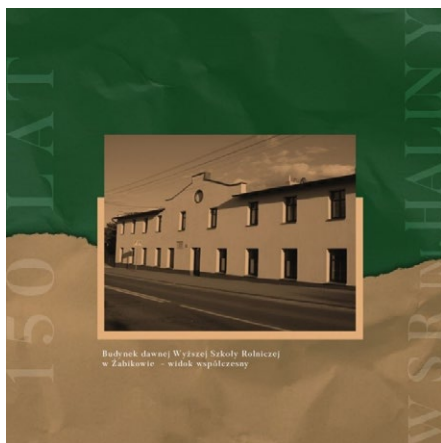

August hr. Cieszkowski z żoną Haliną

Z woli i przy wsparciu finansowym hrabiego stanęły w Żabikowie nowoczesne budynki gospodarcze i mieszkalne, zbudowane rękami miejscowych robotników z cegieł pochodzących jego z dwóch własnych cegielni. Jako jeden z pierwszych budynków folwarcznych w 1865 r. wzniesiono dom włodarza, w którym zamieszkał rządcą ustanowiony przez hrabiego Augusta – Antoni Śniegocki.

Siedem lat funkcjonowania

Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny w Żabikowie

Budynek dawnej Wyższej Szkoły Rolniczej w Żabikowie – widok współczesny

21 listopada 1870 r. o 11:00 odbyła się uroczystość oficjalnego otwarcia i poświęcenia szkoły. Uczestniczyło w niej grono znamienitych gości, m.in. przedstawiciele Bazaru, Centralnego Towarzystwa Gospodarczego, władz kościelnych oraz przedstawiciela donatora Cieszkowskiego, a także młodzieży i kadry nauczycielskiej.

Sapias et liberabellis – „Mądrość i wolność” – powiedział w przemówieniu inauguracyjnym pierwszy dyrektor szkoły Juliusz Au. Podkreślił też, że „choć szkoła w tej chwili nie ma akademickiego zakresu, wyznacza sobie pole działania dalej sięgające...”.

W dniu otwarcia stan materialny i prawny szkoły był następujący: miała ona pięciu profesorów i dziewięciu uczniów, w budynku akademickim przerobionym z ośmioraka. Mieściło się tam pięć sal lekcyjnych, były cztery pokoje duże i tyle samo małych, a ponadto kuchnia i spiżarnia, biblioteka, czytelnia oraz laboratoria. Był również internat dla 24 uczniów.

Wśród darczyńców szkoły obok Augusta hr. Cieszkowskiego znaleźli się m.in. Józef Mielżyński, który przekazał na ten cel 100 000 talarów, oraz Spółka Bazarowa, przeznaczająca na jej utrzymanie 1000 talarów, rocznie. Ze składek osób prywatnych zebrano 5000 talarów, a fabryka H. Cegielskiego oddała w darze dla szkoły narzędzia do prób i doświadczeń.

Żabikowo stało się miejscem skupiającym cały naukowy ruch rolniczy Wielkiego Księstwa Poznańskiego. W szkole wykładano ponad 30 przedmiotów (w tym uprawę roli, chów zwierząt, chemię, fizykę, geologię, mineralogię), prowadzono seminarium ekonomiczne, laboratorium i ogród botaniczny, działało laboratorium zoologiczne i chemiczne.

Niestety, 16 czerwca 1876 r. przy bardzo niskiej frekwencji słuchaczy i skromnej kadrze profesorskiej walne zgromadzenie akcjonariuszy Spółki Akcyjnej Haliny uchwaliło: „Szkołę żabikowską od 1 października zawiesić, polecając dyrekcji i radzie nadzorczej obmyślenie środków na jej reorganizację lub zastąpienie jej jakąś inną instytucją”.

Uczciliśmy wydarzenie online

Każdego roku podczas obchodów Dnia Patrona Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu odbywa się uroczystość promocji doktorskich oraz wręczenia dyplomów doktora habilitowanego. Zgodnie z tradycją akademicką nowi doktorzy składają również uroczyste ślubowanie, a pracownikom oraz osobom szczególnie zasłużonym dla Uczelni wręczane są odznaczenia i medale. Całości dopełnia koncert galowy w doskonałej oprawie artystycznej z udziałem zaproszonych gości.

W tym roku tradycyjne obchody Dnia Patrona były niemożliwe. Nie zapomnieliśmy jednak o tradycji, podejmując wiele innych inicjatyw, które pozostawią ślad w naszej pamięci. Na stronie www Uczelni powstała specjalna jubileuszowa zakładka z retrospekcją, która przenosi nas do XIX wieku, inicjatywami uczelnianymi oraz obchodami 150-lecia Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny przygotowanymi przez miasto Luboń.

Z tej okazji Uczelnia wydała reprint publikacji zatytułowanej *Wiadomość o Szkole Rolniczej im. Haliny w Żabikowie*, której autorem był pierwszy dyrektor

szkoły Juliusz Au. Powstały również trzy okolicznościowe nagrania poświęcone tej ważnej rocznicy i tegorocznych nietypowych obchodów. Ciekawie opowiedział o tym JM Rektor UPP prof. dr hab. Krzysztof Szoszkiewicz. Śladami Augusta hr. Cieszkowskiego poprowadził Włodzimierz Buczyński, regionalista i członek zespołu redakcyjnego czasopisma „Wierzeniczenia”, natomiast o szkole żabikowskiej oraz patronie Uczelni – jako fundatorze, społeczniku i mecenasie – opowiedział prof. dr hab. Krzysztof Moliński z UPP, który jest zasłużonym Lubonianinem, działaczem i współtwórcą Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Forum Lubońskie”.

Wszystkim członkom wspólnoty akademickiej, którzy w ostatnim roku uzyskali promocje doktorskie i habilitacyjne, oraz odznaczonym zasłużonym pracownikom Uniwersytetu rektor złożył serdeczne gratulacje i życzenia sukcesów w życiu zawodowym i osobistym. Ich nazwiska również można znaleźć na stronie internetowej.

W ramach obchodów rektor objął patronat nad konferencją naukową pt. „Szkoła im. Haliny – 150-lecie otwarcia szkoły rolniczej w Żabikowie”. Została ona zorganizowana przez Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz Miasto Luboń pod patronatem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Owocem konferencji jest ciekawa publikacja – zbiór referatów zaprezentowanych przez zaproszonych gości oraz wystawa poświęcona temu wydarzeniu.

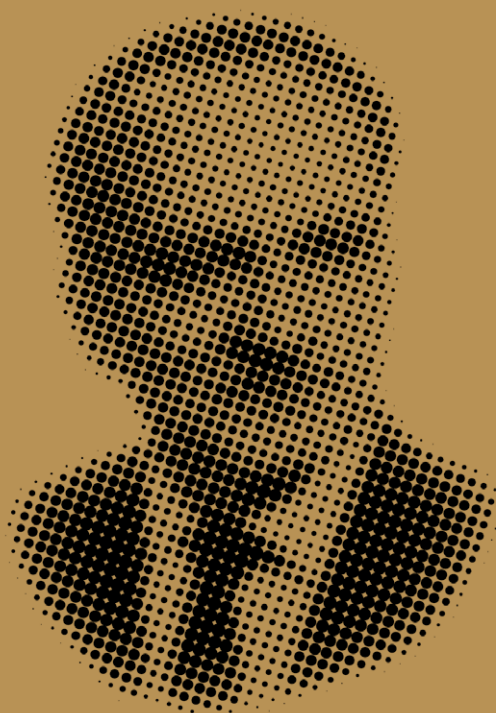
Wszystkie informacje o jubileuszu wraz z okolicznościowymi materiałami dostępne są na stronie internetowej UPP w zakładce PROMOCJA/JUBILEUSZE UPP.

Dr Grażyna Adamczyk

Kierownik Działu Marketingu i Komunikacji

SILNI

IDEALAMI POPRZEDNIKÓW

Jako dzieci wychowujemy się w świecie pełnym legend, opowieści o pięknych, dobrych i walecznych bohaterach, które kształtują nasze przyszłe widzenie świata, wartościowanie tego, co słuszne i co naganne, co warte przekazania i co należałoby odrzucić. Jako dorośli swoim życiem zapisujemy karty książki pamięci, sięgając do niej po czasie, by odwołać się do doświadczeń, aby wykorzystać je w kształtowaniu teraźniejszości.

Dla organizacji wspomnienia są nie tylko indywidualnym obrazem przeszłości, który utrwalony w pamięci jej członków przywołuje zdarzenia, osoby i miejsca. Są także

elementem grupowej tożsamości, będącej spoiwem danej wspólnoty. Przywoływane wspomnienia przynależą do sfery duchowej funkcjonowania organizacji, stanowią jej kulturę organizacyjną. Ta zaś, tworzona przez lata, określa społeczne reguły postępowania i umożliwia odnalezienie swoich punktów odniesienia nawet wtedy, gdy wydarzenia wokół zaburzą obiektywną ocenę rzeczywistości. W takich sytuacjach warto odwołać się do wzorców i autorytetów. Aby do nich powrócić, wystarczy czasem niewielki impuls. Może nim być lektura fragmentów wspomnień spisanych przez jedną z naszych absolwentek.

Wiadomo, najważniejszą postacią na uczelni był rektor. Przez całe pięć lat funkcję tę piastował Jego Magnificencja prof. dr Zbyszko Tuchołka, którego widywałam tylko na inauguracjach roku akademickiego i na absolutoriach. Zapamiętałam Go jako majestatyczną postać w todze z berłem, nigdy nie miałam okazji spotkać Go w normalnym stroju. Wykładał chemię rolną na Wydziale Rolnym i cieszył się bardzo dobrą opinią koleżanek z „Rolnego”. Mówiły o Nim, że to sympatyczny człowiek. W naszym studenckim środowisku głośno o Nim było wiosną 1968 roku w związku z wydarzeniami marcowymi. Opowiadano, że zdecydowanie stanął w obronie młodzieży uczestniczącej w manifestacjach.

[...] Jednym z najznakomitszych moich nauczycieli akademickich na Wydziale Zootechnicznym był Pan Profesor Jan Sokołowski. To POSTAĆ legendarna, genialny ornitolog, wybitny popularyzator wiedzy o ptakach, kierownik Katedry Zoologii. Poznaliśmy Go już na początku studiów. Wykładał zoologię i parazytologię. Mieliśmy szczęście, bo byliśmy jednym z ostatnich roczników, z którymi miał zajęcia. Wciąż widzę TEGO starszego, wysokiego Pana, o szczególnym profilu, przenikliwym spojrzeniu i charakterystycznym, tajemniczym półuśmiechu. Zachwycało mnie, jak Pan Profesor barwnie opowiadał o zwierzętach i po mistrzowsku ich sylwetki kreślił kredą na tablicy. Czasami obserwowanie tego, jak rysował, bywało ciekawsze od słuchania tego, co mówił. Do dzisiaj jest w mojej pamięci niezwykle plastyczne opowiadanie Profesora o mikropasożytach hurmaczkach, czy też moje zdziwienie związane z opowiadaniem o kukułce. Uświadomił nam, że charakterystyczne kukanie wykonuje tylko kukułczy samiec, a kukułka samiczka odzywa się, chichocząc. Oczywiście zademonstrował nam ich brzmienie, wywołując ogólną radość słuchaczy. Świetnie naśladował głosy różnych zwierząt, czasami miało się wrażenie uczestniczenia w dobrym spektaklu jednego aktora, a nie w zwykłych wykładach z zoologii i parazytologii. Nie zapominam też Jego porady, aby jadać pestki dyni, jako skuteczny środek na odrobaczanie. Często wpatrywałam się w Profesora i nie robiłam zbyt wielu notatek. Zresztą nie były mi za bardzo potrzebne, bo mieliśmy dobry podręcznik zoologii dla studentów wyższych szkół rolniczych S. Chudoby.

Profesor Sokołowski w sposobie prowadzenia zajęć trochę przypominał mi Wiktora Zina prowadzącego audycje „Piórkiem i węglem”. Profesor napisał i zilustrował własnymi rysunkami książkę *Ptaki Ziemi Polskich*, która doczekała się wielu wznowień, a w mojej biblioteczkę jest jednym z najcenniejszych dzieł. Z pasją opowiadał nam o dropiach i o tym, że jedno z ostatnich stad dropi gniazduje w okolicach Brodów Poznańskich. Nasi koledzy Andrzej Bereszyński i Zygmunt Kozłowski czynnie włączyli się w ochronę tego gatunku. Profesor wychowywał nas w duchu poszanowania przyrody i ochrony ginących gatunków zwierząt, dzisiaj powiedzielibyśmy, uczył prawdziwie ekologicznego postrzegania świata”.

(ZE WSPOMNIENIŃ DR ZOFII SZALCZYK)

W czasach pełnych zawirowań i coraz większego indywidualizmu zapraszam Państwa do aktywnego udziału w akcji „Moja Uczelnia we wspomnieniach – z łezką w oku i na wesoło”.

Prof. UPP dr hab. Magdalena Kozera-Kowalska

Pełnomocniczka rektora ds. społecznej odpowiedzialności uczelni

TEŻ JESTEŚMY
STUDENTAMI
TAKIMI JAK
WSZYSCY

Konwent Samorządu Studenckiego

Konwent Samorządu Studenckiego to organizacja, wokół której krąży wiele mitów. A jak jest naprawdę? Czy warto się w nim udzielać i jakie są plany na najbliższe miesiące – opowiada przewodnicząca Konwentu Samorządu Studenckiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu Andrzej Zabłocki.

Zgodnie z art. 110 ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” samorząd studencki jest organizacją reprezentującą interesy wszystkich studentów na terenie Uczelni. Co tak naprawdę to oznacza?

Samorząd studencki istnieje przede wszystkim w celu wspierania i pomagania studentom w kwestiach związanych z wieloma aspektami życia studenckiego. Powinien być głosem studentów. Jesteśmy organem, który wspiera władze Uniwersytetu, przedstawiając opinie na temat różnych działań Uczelni z punktu widzenia studenta. Nasz konwent przy ścisłej współpracy z radami wydziałowymi deleguje studentów do wielu uczelnianych komisji, w których zapadają decyzje bezpośrednio dotyczące studentów. Ponadto urozmaicamy życie studenckie, organizując imprezy czy różnego typu wydarzenia.

Skąd pomysł na objęcie funkcji przewodniczącego? Co Pana do tego zmotywowało?

Gdy rozpoczynałem studia, nie przeszło mi przez myśl, że zostanę przewodniczącym. Owszem, chciałem się udzielać w samorządzie, ale nie myślałem wtedy nawet o dostaniu się do konwentu, rozważałem raczej udział w radzie wydziałowej. Do objęcia tej funkcji zmotywował mnie wyjazd na XXVI Konwent Przewodniczących Samorządów Studenckich PSRP, na który zaprosiła mnie poprzednia przewodnicząca Konwentu Samorządu Studenckiego UPP Izabela Pańczyk. Poznałem tam wiele niesamowitych osób, które przekonały mnie, że warto podjąć się tego wyzwania. Miałem chwile wątpliwości, ale dzięki wsparciu naszego samorządu i wszystkich osób, które zasiadają w konwencie, uznałem, że razem z nimi dam radę podjąć się tego zadania.

Wielu studentów nie utożsamia się z samorządem. Jak zamierzacie to zmienić?

Ten problem jest bardzo złożony. Chcemy przede wszystkim zacząć od zmiany naszej strony internetowej. Chcemy zaistnieć w mediach społecznościowych, pokazywać nasze twarze, tak aby studenci widzieli, z kim mogą się utożsamiać. Będziemy walczyć o to, aby każdy student był świadom, że też jest jednym z nas, jest w samorządzie studenckim.

Jakie są pomysły na rozwój społeczności studenckiej? Jakie działania chcielibyście podjąć jako konwent?

Przede wszystkim chcielibyśmy wznowić imprezę „Agronalia”. Do organizacji nie wystarczą osoby z rad wydziało-

wych i konwentu, będziemy potrzebować do pomocy każdego studenta, który będzie mógł i chciał działać razem z nami. Obecnie pracujemy również nad tym, aby w naszym samorządzie był jasny podział obowiązków między członków konwentu. Wprowadziliśmy w naszej strukturze sekcje: medialną, organizacyjną, finansową i reprezentacyjną. Taki podział obowiązków znacznie ułatwi wprowadzanie nowych inicjatyw, takich jak przykładowo prowadzenie szkoleń dla starostów, podczas których postaramy się doradzić, jak lepiej pełnić swoją funkcję. Uważamy też, że dobrym pomysłem jest zachęcanie studentów do skorzystania z oferty naszego uczelnianego Centrum Wsparcia i Rozwoju. Centrum to powstało dla studentów i oferuje pomoc w wielu dziedzinach, w tym z zakresu doradztwa zawodowego czy wsparcia psychologicznego. Chcemy przekonać naszą społeczność, aby nikt nie wahał się korzystać z tego, co zostało stworzone z myślą o studentach.

Które zadania stawiacie sobie jako priorytetowe?

Priorytetowym celem jest to, aby studenci nas poznali i mogli się z nami utożsamiać. To bardzo istotne, ponieważ samorząd studencki jest dla studentów, a my też jesteśmy studentami takimi jak wszyscy. Dlatego chcieliśmy jak najszybciej zacząć organizować uczelniane „Agronalia” w celu wzajemnego poznania się i integracji. Niestety, ze względu na obecną sytuację epidemiologiczną nie mamy możliwości zorganizowania tego typu imprezy.

Jak wyobrażacie sobie współpracę z nowymi władzami Uczelni?

Chcielibyśmy ściśle współpracować z władzami Uczelni, wspólnie podejmować rozmaite inicjatywy oraz częsty dialog w celu wypracowywania jak najlepszych rozwiązań. Obecnie jesteśmy naprawdę zadowoleni ze współpracy z nowymi władzami. Z naszej perspektywy wspólnie możemy poprawić i wypracować wiele rozwiązań, które istotnie wpłyną na naszą Uczelnię. I nie jest to tylko laurka składana na ręce władz. Czeka nas dużo pracy, ale osobiście naprawdę wierzę, że mamy obecnie ogromną szansę na wprowadzenie dobrych zmian, które zaowocują w niedalekiej przyszłości.

Dziękuję za rozmowę i życzę powodzenia!

ROZMAWIAŁA **Iwona Cieśliak**

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄG

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

OSIĄGNIĘCIA

PROJEKTY „BALTSE@NIOR” ORAZ „BALTSE@NIOR 2.0” WYRÓŻNIONE PRZEZ INSTYTUCJĘ ZARZĄDZAJĄCĄ PROGRAMU „INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO”

Projekty „BaltSe@nioR” oraz „BaltSe@nioR 2.0”, koordynowane przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, zostały wybrane jako wzorcowe przykłady prezentujące, w jaki sposób młodzi Europejczycy z różnych krajów regio-

nu Morza Bałtyckiego mogą uczyć się od siebie, by projektować lepszą przyszłość dla Europy i jej obywateli. Koordynatorem obu projektów jest dr Beata Fabisiak z Katedry Meblarstwa Wydziału Leśnego i Technologii Drewna.

PROFESOR WŁADYSŁAW DANIELEWICZ Z WYDZIAŁU LEŚNEGO I TECHNOLOGII DREWNA UPP ODZNACZONY MEDALEM IM. WIKTORA GODLEWSKIEGO

W tym roku medalem im. Wiktora Godlewskiego za osiągnięcia na rzecz ochrony przyrody i popularyzację wiedzy przyrodniczej odznaczono prof. UPP dr. hab. Władysława Danielewicz z Katedry Botaniki Leśnej. Wyróżnienie to, przyznawane corocznie, ma służyć również upowszechnianiu pamięci o Wiktorze Godlewskim (1831–1900) – polskim przyrodniku, ornitologu i uczestniku powstania styczniowego, w ramach represji zesłanym na Syberię. Wraz z Benedyktem Dybowskiem prowadził on pionierskie badania fauny i flory oraz środowiska przyrodniczego Syberii, które nagrodziło Carskie Towarzystwo Geograficzne. Medal jego imienia ustanowiono w 1992 r. z inicjatywy Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Bogutach-Piankach, rodzinnej miejscowości Wiktora Godlewskiego.

STUDENT UPP Z NAGRODĄ DLA NOWYCH TALENTÓW W DZIEDZINIE INŻYNIERII ROLNICZEJ

Fundacja CLAAS, założona w 1999 r., przyznała stypendia obiecującym talentom w dziedzinie nauk rolniczych za prace dyplomowe z inżynierii rolniczej. Nagrody, o łącznej wartości ponad 36 tys. euro, otrzymało 13 studentów z Niemiec, Anglii, Holandii, Węgier, Słowacji, Rumunii, Polski, Rosji i Uzbekistanu. Jednym z laureatów konkursu na najlepszą pracę inżynierską został inż. Leszek Stajkowski, absolwent I stopnia kierunku Inżynieria rolnicza.

Ze względu na panującą pandemię koronawirusa uroczystość wręczenia nagród pierwszy raz odbyła się wirtual-

nie. Prowadząca wydarzenie członek zarządu Fundacji CLAAS Sylvia Looks wyznała: „Nie pozwolimy, aby COVID nas pokonał, ale zamiast tego jesteśmy wierni idei Fundacji CLAAS i nadal będziemy wspierać talenty z dziedzin rolnictwo i technika rolnicza”. Inny członek zarządu Fundacji CLAAS Frank Klüßner podkreślił natomiast, że mimo tych trudnych czasów należy szanować osiągnięcia akademickie studentów, a także ich osobiste zaangażowanie, entuzjazm oraz oddanie rolnictwu i pokrewnym dziedzinom.

STUDENTKA WYDZIAŁU MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ I NAUK O ZWIERZĘTACH UPP ZWYCIĘZCZYNIĄ SESJI PODCZAS MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH

19 listopada 2020 r. odbyła się XXV Międzynarodowa Konferencja Studenckich Kół Naukowych, której organizatorem jest Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Podczas konferencji, która ze względu na obecną sytuację epidemiczną zrealizowana została w formie zdalnej, członkowie studenckich kół naukowych mieli okazję zaprezentować efekty swoich prac w formie referatów i posterów. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu reprezentowało Studenckie Koło Naukowe Wydziału Medycyny We-

terynaryjnej i Nauk o Zwierzętach. Decyzją Komisji pierwsze miejsce w Sesji Nauk Podstawowych i Popularnonaukowej zajęła Hanna Biesiada, studentka V roku weterynarii, która przedstawiła referat pt.: „Występowanie integronów oporności u szczepów *E. coli* obecnych w produkcji drobiu”. Opiekunem pracy jest dr n. wet. Przemysław Racewicz, kierownik Pracowni Weterynaryjnej Ochrony Zdrowia Publicznego WWZ Uniwersytetu Przyrodniczego.

CERTYFIKAT JAKOŚCI OWOCÓW Z PRZYBRODY

Rolniczo-Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda w 2020 r., podobnie jak w latach ubiegłych, uzyskało Certyfikat Integrowanej Produkcji z tegorocznych zbiorów jabłek. Jest to kolejne potwierdzenie wysokiej jakości owoców produkowanych w tutejszym sadzie.

Całą procedurę certyfikacji przeprowadza i kontroluje niezależna firma SGS Polska Sp. z o.o.

Wspomniany dokument potwierdza, że jabłka z Przybrody są smaczne i zdrowe, bo nie zawierają pozostałości środków ochrony roślin. Wszystkie zabiegi przeprowadzone w sadzie zostały wykonane preparatami zarejestrowanymi w tej uprawie, w odpowiednim terminie oraz w zalecanej dawce. Z tych samych certyfikowanych owoców tłoczony jest w R-SGD Przybroda naturalnie

mętny 100% sok jabłkowy o wyjątkowym smaku.

Sukcesy sportowców

SUKCES NASZYCH SPORTOWCÓW W SIATKÓWCE PLAŻOWEJ

W dniach 4-6 września 2020 r. w Szczecinie odbył się Półfinał Akademickich Mistrzostw Polski w siatkówce plażowej kobiet i mężczyzn. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu reprezentowali: para żeńska - Karolina Karolczyk i Nikola Olchowik; dwie pary męskie w składzie - Kamil Radzikowski, Marcin Szczechowicz i Aleksander Poznański, Damian Marcjan oraz trener Sławomir Juryta (CKF) i kierownik drużyny Julia Samulczyk (CKF). Para Kamil Radzikowski i Marcin Szczechowicz dotarła do finału, gdzie po zaciętej walce zajęła 2. miejsce, natomiast para Aleksander Poznański i Damian Marcjan zajęła 3. miejsce. Obie pary męskie awansowały do Finału Akademickich Mistrzostw Polski, które odbyły się w Gdyni w dniach 11-13 września 2020 r. Zdobyli brązowy medal w klasyfikacji generalnej, której wyniki wliczają się do ogólnej klasyfikacji Akademickich

Mistrzostw Polski, i złoty medal w typie uczelni społeczno-przyrodniczych Akademickich Mistrzostw Polski w siatkówce plażowej. Trenerem naszych siatkarzy plażowych i kierownikiem zespołu, który doprowadził do uzyskania tak znakomitych wyników, jest Sławomir Juryta (CKF).

ZŁOTO, SREBRO I BRĄZ W JEŹDZIECTWIE DLA ZAWODNICZEK UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU

W Akademickich Mistrzostwach Polski w jeździectwie, które odbyły się w dniach 17-20 września 2020 r. w Radzionkowie na Śląsku, wzięło udział ponad 100 jeźdźców z 36 wyższych uczelni. Na podium uplasowały się zawodniczki Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. W klasyfikacji najwszechstronniejszych zawodników, obejmujących wyniki zarówno ujeżdżenia, jak i skoków

przez przeszkody, w klasyfikacji generalnej złoto zdobyła studentka Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UPP Hanna Jachimowicz, *ex aequo* z Roksaną Fortuniak z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Nasza zawodniczka zdobyła również srebro w skokach przez przeszkody w kategorii profi.

Ale to nie jedyne medale dla studentek reprezentujących UPP. W skokach przez przeszkody brązowy medal w klasyfikacji generalnej w kategorii amator oraz złoty medal w klasyfikacji uczelni społeczno-przyrodniczych uzyskała Natalia Stróżyńska, również z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UPP.

Dzięki tak znakomitej formie naszych zawodniczek drużyna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, której opiekunem jest dr inż. Alicja Borowska, w składzie: Hanna Jachimowicz, Weronika Pawlak i Natalia Stróżyńska, uplasowała się na 3. miejscu w typie uczelni społeczno-przyrodniczych.

ZŁOTO DLA UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU W AKADEMICKICH MISTRZOSTWACH POLSKI W KOLARSTWIE GÓRSKIM

Drużyna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu była najlepsza wśród kobiet w klasyfikacji generalnej Akademickich Mistrzostw Polski w kolarstwie górskim, które odbyły się w Orawce u podnóża Babiej Góry. Poznanianki wyprzedziły na podium drużyny Politechniki Gdańskiej i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W zawodach udział wzięło 131 zawodniczek i zawodników. Jazdę indywidualną na czas ukończyło 41 pań i 73 panów.

CIĘŻKA PRACA ZAKOŃCZONA SUKCESEM

Karolina Dopierała, trenerka sekcji kolarzy górskich, Centrum Kultury Fizycznej UPP

Sekcja kolarska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu od lat odnosi sukcesy zarówno podczas Akademickich Mistrzostw Wielkopolski, jak i Akademickich Mistrzostw Polski w Kolarstwie Górskim. Przez wiele sezonów działalności sekcji w jej szeregach startowało wielu znakomitych zawodników, których osiągnięcia nie ograniczały się wcale do imprez akademickich. Teraz jest podobnie – zawodnicy często zaczynają od „małych” sukcesów, aby dzięki intensywnym treningom i zaangażowaniu zaistnieć podczas wyścigów XCO i maratonów kolarskich w Polsce. Rok akademicki 2019/2020 ze względu na pandemię był specyficzny, jednak kolarze wytrwale trenowali mimo trudnej sytuacji. Ciężka praca przyniosła efekty w postaci wspaniałych wyników.

9 sierpnia 2020 r. w Wągrowcu odbyły się Mistrzostwa Wielkopolski w Kolarstwie Górskim oraz Akademickie Mistrzostwa Poznania i Wielkopolski w Kolarstwie Górskim. Zawodnicy startowali ze stadionu lekkoatletycznego OSiR przy ul. Kościuszki 59, a nowa trasa była dodatkowym wyzwaniem, bo dotychczas od kilku lat zawody odbywały się w Pniewach na specjalnie przygotowanej selektywnej trasie. AMW to impreza towarzysząca podczas Mistrzostw Wielkopolski w Kolarstwie Górskim. Reprezentanci UPP startowali więc w gronie studentów, ale też wielu innych znakomitych zawodników ścigających się w poszczególnych kategoriach wiekowych. Zawody odbyły się w formule XCO. Reprezentacja Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu nie zawiodła i wystąpiła w licznych składzie. Wyniki wyścigu AMW – wśród ko-

biet pięć pierwszych miejsc zajęły zawodniczki z UPP, kolejno: Sandra Samolewska, Karolina Dopierała, Beata Szczepaniak, Patrycja Lokszejn i Daria Tomaszewska; wśród mężczyzn lokaty od drugiej do szóstej również zajęli przedstawiciele UPP, kolejno Maciej Mogiłka, Igor Jędrusik, Wiktor Jędrusik, Dawid Pluskota i Kamil Miszewski. Doskonałe rezultaty zapewniły sekcji kolarskiej UPP 1. miejsce drużynowo w obu grupach w klasyfikacji AMW. Ponadto należy wspomnieć, że kategoriach wiekowych Mistrzostw Wielkopolski nasi zawodnicy również uplasowali się wysoko – w kategorii open kobiety dwa pierwsze miejsca na podium zajęły kolejno Sandra Samolewska i Karolina Dopierała, a trzy następne poza podium należały do Beaty Szczepaniak, Patrycji Lokszejn i Darii Tomaszewskiej. Reprezentacja męska w kategorii open również ukończyła wyścig, zajmując wysokie lokaty mimo mocnej obsady konkurentów.

Pod koniec sierpnia przyszedł czas na kolejny akademicki sprawdzian i start w najważniejszej imprezie, a mianowicie w Akademickich Mistrzostwach Polski w Orawce u podnóża Babiej Góry. Trasa była znana jedynie z filmu zamieszczonego w Internecie przez jednego z kolarzy i wszyscy wiedzieli, że mimo dobrego przygotowania łatwo nie będzie. Każdy z zawodników był dobrze przygotowany. Sekcja nie zawiodła i mimo wielu niespodzianek oraz problemów na trasie wszyscy wykazali się determinacją i ukończyli wyścig. Pierwszym etapem AMP była jazda indywidualna na czas, którą ukończyło 41 pań i 73 panów. Po sobotnim indywidualnym wyścigu na czas wiedzie-

liśmy już, na kogo i na co zwrócić uwagę. Wszystko zostało dokładnie omówione: trasa, trudności, obsługa bufetu i strefy napraw.

Drużyna kobiet Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu była najlepsza w klasyfikacji generalnej Akademickich Mistrzostw Polski w Kolarstwie Górskim, a za nami na podium uplasowały się drużyny Politechniki Gdańskiej i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W zawodach wzięło udział 131 zawodniczek i zawodników. To spektakularny sukces drużyny UPP, choć nie pierwszy złoty medal kobiet w AMP w kolarstwie górskim. Staramy się utrzymywać wysoki poziom, który zawdzięczamy ogromnemu zaangażowaniu całej ekipy. Kolarstwo to taki sport, gdzie punktują tylko trzej pierwsi zawodnicy, ale na sukces pracuje cała drużyna. Naszą twórczą osobą, które profesjonalnie i rzetelnie podchodzą do treningów, dlatego do sukcesu przyczynili się wszyscy startujący. Zawodniczki UPP przekroczyły linię mety w następującej kolejności: Sandra Samolewska, Adrianna Owczarek, Karolina Dopierała, Beata Szczepaniak, Patrycja Lokszejn, Daria Tomaszewska. Drużyna męska zajęła 7. miejsce, co jest również bardzo dobrym wynikiem. Skład sekcji mężczyzn: Maciej Mogiłka, Igor Jędrusik, Wiktor Jędrusik, Kamil Miszewski, Dawid Pluskota. Na sukces wpłynęła również wspaniała atmosfera w naszej sekcji i fakt, że trenujemy w ciągu tygodnia, a weekendy spędzamy wspólnie na zawodach. To przynosi efekty. Sukces zawsze motywuje, napędza i zachęca do dalszych treningów. Jako trener i startujący zawodnik sekcji kolarskiej UPP jestem dumna z naszej drużyny.

N

NOWOŚCI
WYDAWNICZE

W

HISTORIA UCZELNI

Z PERSPEKTYWY OBCHODÓW JUBILEUSZOWYCH

Na długo w pamięci pozostanie Anno Domini 2019 – rok obchodów jubileuszowych 100-lecia akademickich studiów rolniczo-leśnych w Poznaniu. Świętowanie rozpoczęło inauguracją roku akademickiego 2018/2019 – wspólną dla uczelni wywodzących się z Uniwersytetu Poznańskiego, tj. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Przyrodniczego oraz Akademii Wychowania Fizycznego. Uroczystości przypieczętowało wydanie wielotomowej monografii o dziejach tych uczelni, ich rodowodach, wspaniałych osiągnięciach i sukcesach w złożonych okolicznościach wydarzeń społeczno-politycznych.

Nakład pozycji szczególnie nam bliskiej – *Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Historia i luminarze nauki* – wyczerpał się po kilku miesiącach, trafiając przede wszystkim w ręce gości uroczystości rocznicowych. Wraz z przygotowaniami do upamiętnienia 150-lecia powstania Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny w Żabikowie proponujemy zatem wydanie drugie. W nowej edycji wprowadzono ważne uzupełnienia, wykraczające poza reguły serii Wydawnictwa Naukowego UAM z 2019 r. Pragnę zwrócić uwagę na niektóre z nich. W rozdziale pierwszym, obejmującym okres funkcjonowania Wydziału Rolniczo-Leśnego na Uniwersytecie Poznańskim, zamieszczono biogramy profesorów – organizatorów i twórców tychże

studiów. To dzięki tej kadrze od samych początków powstał silny wydział zlokalizowany w Poznaniu, w centrum Wielkopolski. Warto wspomnieć też o zaawansowanym projekcie przeniesienia studiów rolniczo-leśnych do Bydgoszczy i wykorzystania tamtejszych obiektów po Instytucie Rolniczym im. Cezara Wilhelma.

W tej monografii znalazły się uzupełnienia związane z nowym ustawodawstwem dla nauki i szkolnictwa wyższego oraz wydarzeniami roku jubileuszowego. Poszerzono dane o jednostkach ogólnouczelnianych oraz skorygowano nieścisłości z wydania pierwszego. Monografię kończy Postłowie, w którym nawiązano do mało dotąd znanych faktów z końca lat 60. XIX w., kiedy rodziła się potrzeba powołania uczelni rolniczej w Wielkopolsce.

Życzę miłej lektury w nowym stuleciu!

Prof. dr hab. Monika Kozłowska

Terapia z lornetką i atlasem ptaków

Ornitologia terapeutyczna

Autorzy: **Piotr Tryjanowski, Sławomir Murawiec**

Depresja, spektrum autyzmu, problemy z pamięcią, stres – o problemach tych słyszymy nie tylko w szkole. Czy obserwacje ptaków mają z tym jakiś związek? Czy ptaki mogą odgrywać rolę terapeutyczną? Na te i inne pytania odpowiedź znaleźć można w opublikowanej niedawno książce pt. *Ornitologia terapeutyczna, o której rozmawiam z jej autorami – prof. Piotrem Tryjanowskim z Katedry Zoologii UPP oraz dr. n. med. Sławomirem Murawcem, lekarzem psychiatrą i psychoterapeutą.*

Czym jest ornitologia terapeutyczna? Czy to nowe pojęcie?

P.T.: Najkrócej mówiąc, próba zrozumienia tego, jak obserwacje ptaków, także – a może nawet przede wszystkim – takie na poziomie amatorskim, wpływają na nasze zdrowie psychiczne i fizyczne. Nigdy wcześniej nie spotkał się z tym określeniem. Sami propagowaliśmy ptakoterapię, ale pojęcie **ornitologia terapeutyczna** ma w zamyśle wskazywać, że chodzi o poważniejsze, naukowe zrozumienie relacji ptaki – zdrowie ludzkie.

S.M.: Dodam, że zarówno naukowe, jak i praktyczne, czyli w języku medycznym uwzględniające także zastosowanie kliniczne. Psychiatria stoi obecnie przed olbrzymimi wyzwaniami związanymi z zagrożeniami klimatycznymi, pandemią, migracjami, przemianami cywilizacyjnymi i społecznymi. Nowe wyzwania będą wymagać poszukiwania nowych metod oferowania pomocy – albo nawet je wymuszać. Obserwuję obecnie bardzo silny trend do stosowania w psychiatrii specjalnych aplikacji na smartfony, wirtualnej rzeczywistości, narzędzi teleinformatycznych i wszelkich nowych technologii. Ale jest też inny trend, który chcielibyśmy obaj inicjować i wzmacniać. Chodzi

o działania na rzecz interwencji profilaktycznych i terapeutycznych opartych na kontakcie z naturą, oparte przede wszystkim na obserwacji ptaków.

Skąd pomysł na taką tematykę książki i badań? Czy psychiatria i obserwacja ptaków mają ze sobą wiele wspólnego?

P.T.: Pomysł trochę kiełkował, czy może używając nomenklatury bliższej ptakom – wykluwał się. To efekt zarówno przeczytanych lektur, własnych prac badawczych, jak i fascynacji światem ptaków.

S.M.: U mnie wykuł się on podczas wielogodzinnego przebywania w terenie i fotografowania ptaków. Najpierw pomyślałem, że angażuje mnie to podobnie jak praca zawodowa. To doprowadziło do refleksji, że istnieją podobieństwa między obserwowaniem ptaków a praktyką psychoterapii.

Dla kogo jest ta książka? Czy to publikacja specjalistyczna?

P.T.: Tytuł rzeczywiście brzmi może nieco specjalistycznie, ale jest i podtytuł: *Ptaki – Zdrowie – Psychika* i on już w mniej naukowy sposób podpowiada, czego można spodziewać się po książce. Tak naprawdę to zbiór esejów, ale z mocną naukową podbudową, wyjaśniający

Piotr Tryjanowski – prof. dr hab., pracownik Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Autor wielu artykułów naukowych i popularnych poświęconych ptakom, a także książek – opublikował m.in. *Rozum z ptakami odlatuje*, *Wino i ptaki*, *Ptaki krajobrazu rolniczego*. Popularyzator ptakoterapii. Ptaki obserwuje od ponad 40 lat, a ludzi jeszcze dłużej. Entuzjasta win Europy Środkowej, serów, tradycyjnego pasterstwa i chorału gregoriańskiego.

Sławomir Murawiec – dr n. med., lekarz psychiatra, psychoterapeuta. Prywatnie miłośnik i popularyzator obserwacji ptaków. Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego i rzecznik prasowy tej instytucji. Ostatnio opublikował książkę *Farmakoterapia w psychiatrii ambulatoryjnej*. Redaktor naczelny kwartalnika „Psychiatra”. Laureat nagród „Zasłużony dla Psychiatrii” i Nagrody Aureliusza w kategorii „Postać”. Pracuje w Poliklinice Provita w Warszawie.

związki między naszym zdrowiem a przyrodą. Oznacza to, że potencjalnie książka skierowana jest do osób otwartych na relacje z przyrodą, przede wszystkim z ptakami, ale nie do zawodowych ornitologów. Ptasi profesjonalści mogą dowiedzieć się z niej wielu nowych rzeczy, ale pisząc, myśleliśmy raczej o lekarzach – głównie psychiatrach, ale także o lekarzach weterynarii, terapeutach, nauczycielach i rodzicach. Nie stawiamy barier w znajomości ptaków, doceniamy za to otwartość i chęć poznawania świata.

S.M.: Moim zdaniem to książka dla wszystkich. Pisaliśmy ją na kilku poziomach – zarówno naukowym, jak i wynikającym z doświadczeń zdobytych podczas obserwacji ptaków i ludzi, ale także na poziomie esejów, skojarzeń, myśli, refleksji. Jest to książka również dla tych, którzy obserwują ptaki, ale może jeszcze nie bardzo wiedzą dlaczego. Po prostu to lubią, to ich wciąga. Może trochę pokierować poznawaniem samego siebie.

Czy możemy nieco uchylić rąbka tajemnicy co do głównych zaleceń podawanych w książce?

S.M.: Całkiem niedawno, w listopadzie 2020 r., opowiadałem o naszej książce na sympozjum Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Prelekcja była skierowana do psychiatrów i innych specjalistów zajmujących się ochroną zdrowia psychicznego. Podejmowana przez nas tematyka to nowość w psy-

chiatrui, a wystąpienia poprzedzające moją prezentację dotyczyły zastosowania psychoterapii i farmakoterapii. Aktualnie najważniejsze jest przekazanie profesjonalistom informacji, że poza metodami klasycznymi można stosować jeszcze inne formy pomocy. Myślę, że w kolejnym etapie właśnie te zalecenia z naszej książki warto byłoby wcielić w życie, zarówno w profilaktyce, jak i w leczeniu.

P.T.: Zalecenia można uporządkować: od tych najprostszych, by po prostu wyjść w teren i przyglądać się ptakom, po zalecenia gatunkowe – na przykład wsłuchiwanie się w głos kukułki czy odtwarzanie specjalnych utworów muzycznych wykorzystujących ptasie motywy. Tak, nasza książka to zdecydowane *novum*, podejście eksperymentalne. Nie znaleźliśmy dotychczas, także w literaturze światowej (!), podobnego podejścia. Troszkę niepokoimy się, jak zostanie odebrana, ale liczymy także na komentarze i uwagi.

Czy jest ptak, który w sposób szczególny może wpływać na ludzką psychikę?

S.M.: Tak. Ten ptak przed nami, ten za oknem, ten, którego możemy dostrzec. A jeszcze lepiej usłyszeć. A już zupełnie wspaniale – rozpoznać. A więc właśnie wróbel i mazurek. Bogatka i modraszka. Mamy tu rozpoznawanie gatunków, czyli łatwo dostępną satysfakcję i przyjemność.

P.T.: Powiedziałbym, że dla każdego coś dobrego. Osobiście za ptaki, przy obserwacji których wypoczywam, uwa-

żam dzierzby, a szczególnie srokosza. Może to przez ten siwy, zadziorny charakter, nieco przypominający początki procesu starzenia się? To gatunek na moje oko senioralny, zresztą zdołał on rozdział poświęcony seniorom. Gdybym jednak miał wskazać gatunek, który spotkać można niemal na całym świecie, w wielu miejscach po prostu zawleczony przez człowieka, to wróbel domowy. Oj, wróble mają w sobie coś czupurnego, a jednocześnie wspaniale relaksującego. Podejmują wyzwania, pokonują trudności, są po prostu świetne.

Obecnie depresja zajmuje czwarte miejsce na liście najpoważniejszych problemów zdrowotnych świata, a pandemia jeszcze pogłębia ten problem. Czy ptaki mogą pomóc w walce z depresją?

P.T.: Mogą i pewnie zaraz więcej opowie o tym Kolega. Z perspektywy ornitologicznej chcę jednak podkreślić – nie ignoruj choroby, a jeśli to konieczne, udaj się do specjalisty. Obserwacje ptaków nie zastąpią kontaktu z lekarzem.

S.M.: Dokładnie tak. Psychiatrzy i psychoterapeuci dysponują skutecznymi metodami leczenia depresji. Tu dokonam ważnego rozróżnienia: obserwacja ptaków nie leczy depresji, ale nastrój u osób obserwujących ptaki i mających kontakt z naturą może się poprawiać. Podobnie jest z lękiem, a także z tak zwanymi funkcjami poznawczymi, czyli koncentracją uwagi i pamięcią. Nikt przytomny nie będzie leczył choroby Alzheimera obserwacją ptaków. Jednak funkcje poznawcze u osób z ich pogorszeniem w przebiegu depresji, zaburzeń lękowych czy związanych ze stresem dzięki takiej aktywności mogą się poprawiać. Dużo piszemy o tym w książce. I jeszcze jedno ważne wskazanie: w psychiatrii funkcjonuje pojęcie leczenia wspomagającego. Tak jak powiedziałem, depresję leczymy przede wszystkim lekami i psychoterapią, ale leczeniem wspomagającym może być wysiłek fizyczny, kontakt z naturą, obserwacja ptaków. Dzięki takim aktywnościom poprawa może być szybsza, pełniejsza i oby bardziej trwała.

PYTANIA ZADAWAŁA **Iwona Cieślík**

— Z okazji —

Nowego Roku

pragniemy złożyć całej społeczności
Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu
i czytelnikom Wieści Akademickich
najserdeczniejsze życzenia.

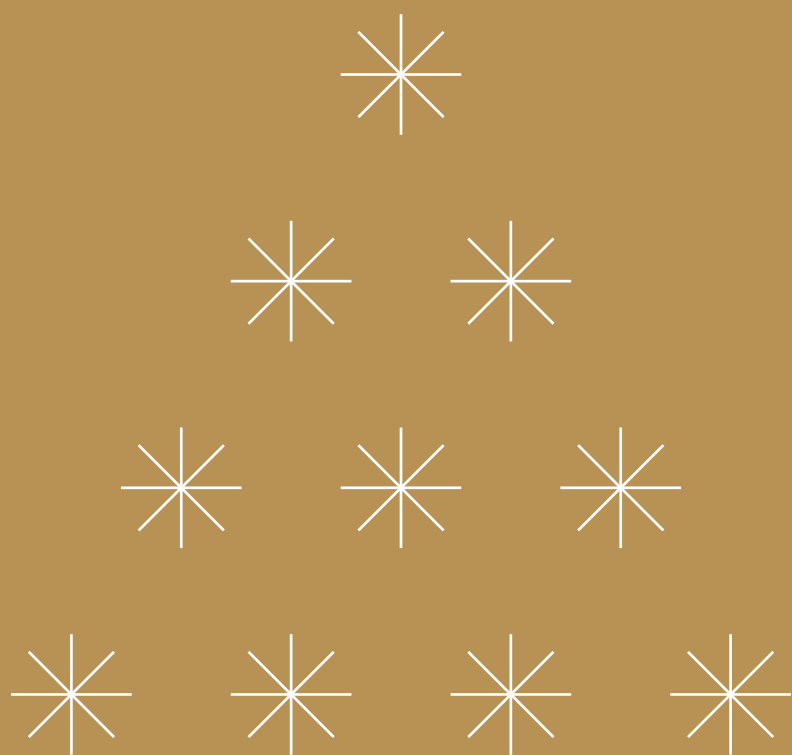
Niech rok 2021 będzie dla nas wszystkich
czasem szczególnie pomyślnym,
wypełnionym atmosferą wzajemnej życzliwości
oraz możliwości realizacji osobistych
i zawodowych zamierzeń.

Niech będzie to dla nas czas dobrych decyzji
i harmonijnego rozwoju naszego Uniwersytetu.

Z najlepszymi życzeniami,
Władze Rektorskie
Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

UNIWERSYTET
PRZYRODNICZY
W POZNANIU

KOLEJNY NUMER JUŻ W KWIETNIU

